

کیم

ناول

رډيارډ کيپلنگ

خلاصه او ژباړه
صفیه حلیم

مارچ ۲۰۱۱ م

۱. زمزمه
۲. پیر او مرید
۳. د ریل گاډي نړۍ
۴. وړوکي مداري
۵. د سیند لتون
۶. جرنيلي سرک
۷. د سره غويي کنډک
۸. خپل او پرېم
۹. د علم درون
۱۰. د طلاي غشي سيند

Ketabton.com

د ليکوال او د ناول پيژندگلوې

کيم د نولسمې پيړۍ د انگرېزي ژبې يو شاهکار ناول گڼل کيږي. د دی ليکوال ، رديارد کيپلنگ د انگلستان اوسيدونکی اوډيري نوری لنډی کيسی او ناولونه يې کښلي دي. دی شاعر او ژورنالیست و او د ماشومانو لپاره يې هم ليکنې کړي دي. په کال ۱۹۰۷ م کی کيپلنگ د ادب نوبل جايزه وگټله چې په انگرېزي ژبې د ليکنو لپاره لومړې نوبل جايزه وه. جوزف رديارد کيپلنگ په ۱۸۶۵ م کی دبريطانوي هند د بمبې په بنارکی زيږيدلي و. د پينځو کالو په عمر کی د ده مور پلار دی په انگلستان کی د زدکړو لپاره ورواستاو. د اوولسو کالو لانه و پورا چې د بنوونځي د زدکړو نه وروسته دی بيرته بمبې ته ورغلو. ده خپل ماشومتوب د هندپه رنگين او کلتوري فضا کی تير کړی و او هندوستاني ژبه يې زده وه. کيپلنگ د ماشومانو لپاره د " ځنگله کتاب " نومي ناول اونوري لنډې کيسې وليکلې. په ۱۸۸۲ م کی ده د لاهور نه خپريدونکې ورځپاڼې، " ملکي او پوځي گزيتير " لپاره د يو ژورنالیست په حيث کار پيل کړو. د خپل ژوند د لومړيو کلونو او بيا وروسته د خپل مسلکي ژوند تجربې د ده د " کيم " نومي ناول اساس جوړ شول.

رديارد کيپلنگ د کيم نومي ناول په ۱۹۰۱ م کال کی کښلي و. د بریطانوي امپيريالزم هغه وخت په اوج کی و او د هندوستان لويه اوچه د ملکي وکتوريه د تاج يو داسې غمې و چې انگرېزان پرې وياړيدل. هغه وخت هر چا فکر کوو چې انگرېزانډېر ايمانداره او معتبر خلک دي او هر څه چې کوي هغه سم وي. خود " کيم " کيسې دا طلسم مات کړو.

کيم د يو يتيم ماشوم کيسه ده چې د نولسمې پيړۍ په نيماي کی په هند کی ژوند کوی. د ده پلار د آيرلينډ يو عادي پوځي و او د اور گاډي په شعبه کی د انگرېزانو تنخوادار ملازم و. د ده ميرمنه "ايني شاپت" د کولرا په وبا کی مړه شوه. د کيم پلار " اوهارا" له دی غمه شراب ته پناه يوړه او څه موده وروسته دی هم په داسی حال کی مړ شو، چې ماشوم زوي ته يې هيڅ پاتې نه و. د کيم پالنه يوه داسې گډ نژادې ميرمنې په غاړه شي چې د اپيمو نشه کوي. هغه خلکو ته واي چې کيم مې خوريږي دي خو کيم د بنوونځي

نه پاتې شو ځکه د ده د پلار په پوځي غونډ کې هيڅوک خبر نه و چې کيم څه شو.

کيم له ورکتوبه د کوڅې او بازار ژوند کوي. دی ټوله ورځ د لاهور د ميوزيم شاو خوا لوبې کوي او کله نا کله به په هغې لوبې کښي ناستو چې " زمزمه نوميدو او د پاني پت په جنگ کې يې د کارولو نه وروسته افغانانو هم هلته پريښي و. خو کيم يو ډېر هوبنيار ماشوم دی او د پيسو لپاره د ښار د سوداگرو، دکاندارانو او د کوڅې او بازار د خلکو په وړو وړو کارونو پسې منډې وهي.

دی خپلې جامې اوکړه وړه بدلولې شي او د خلکو په غولولو او په چل ول کې پورا مهارت لري. دې په خلکو ملنډې وهي، په ځان باور لري او مغروره هم دې. کيم د اروپايانو په پرتله د هندوستانيانو سره خوشاله وي، د ده سوچ په هندوستاني ژبه کې وي او کله چې انگرېزي ژبه واي نو لهجه يې لکه د نورو هندوستانيانو په شان وي کيم ته د ده پلارويلي وي چې يوه ورځ به د ده قسمت، د دوو سړو او د يو سړو رنگ غوي په راتگ بدليري، چې په شين ميدان کې به ولاړ وي. دا خبره د ده په دماغو کې ناسته وي او په لتون يې د يو داسې سفر ته اوځي چې په لاره د رنگا رنگ پيښو نه تيريږي. د کيسې په سر کې دی د تبت د يو بوداي جوگي يا لامه سره مخ کيږي چې د يو سيند په لتون راوتلي دي. کيم د خپلو چالاکيو او د سيمې په اړه د معلوماتو له کبله په دی سفر کې د دی ساده جوگي لار ښود شي. د دواړو تر منځ يوه داسې انساني تړون جوړ شي چې يو بل ته ډاډ او توان ورکوي.

د دی ناول ځينو جملو ناندري راپورته کړې خو انگرېزي ژبې ته يې څو محاورې ورکړې، لکه، " څوک چې يواځې سفر کوي، خپل منزل ته ژر رسيږي " يا " هر څوک چې زمزمه په لاس کې لري، پنجاب د هغه دي " په دی ناول کې کيپلنگ مونږ يو داسې سفر ته له ځان سره وړي چې په لاره د هغه وخت د هندوستان د خلکو د ژوند يوانځور راته ښکاري. د دی د ميداني سيمو، د گرمې هوا او دور او خاورو نه، ددی غرونو او شنو ورشوگانو، کليو او لويو ښارونو ته ورځو. په کورونو کې د عادي ښځو د ژوند ژواک نه واخلي، تر ميوزيم او ښوونځو او په لوبې جرنيلي سرک د اسونوگادې او د اورگادې هر څه وينو. په دی ناول کې مونږ د هند په

خاوره د بیلا بیلو توکمونو او د مذهبونو د خلکو ژوند ته گورو. دلته جوگیان، درویشان او سادهوان مو تر نظره تیرېږي. د افغان ولوستونکو لپاره دا ناول په زړه پوری سیاسي اړخ هم لري. د نولسمی پیری د انگلستان هغه سیاست چې د "لوی لوبی" په نوم یادېږي، په دی کیسه کی داسی اخیل شوی دی چې یوه ژورنالېستیکي لیکنه جوړوي. له ټول هند نه د معلوماتو تر لاسه کول، هغه وخت د انگریز یوه اړتیا وه. د دی لپاره د خلکو گومارول، د سازشونو او د پلانونو پلي کول او د سرحدونو او گاونډیانو له وپړې جنگ ته تیاري کول، د کیسې برخه جوړوي. په دی سازشي کریو کی د کیم په شان ماشومان خپله ونډه اخلي او هم ورباندی نیوکه لري. که څه هم د ناول دوه نورکریکټرونه، محبوب علي، چې د اسونو تجار او افغان دی، په منفي توگه بنودل کیري خو د دی کریکټر د کیم لپاره یوه ملاتړ په توگه معرفي کیري. هم دغسی د ډگر وال کرایتن کریکټر د کیم په استعداد خبر شي نو د خپلو گټو لپاره تری کار اخیستل غواړي. خو له بلی خوا د ماشوم په حیث هغه کیم ته د زدکړو او د ښه چلن نصیحت هم کوي. په دی ناول کی د بیلا بیلو مذهبونو د مشرانو کریکټرونه یو څه نا څه د ټوکو او د ملنډو وړ گرځي. په هره ټولنه کی داسی کسان څنگه د معصومو خلکو نه د خپل ځان لپاره گټه اخلي، څنگه پخپلی عقیدی تینگ ولاړ وي او هر ځای چې موقع پیدا کړي نورو ته تبلیغ پیل کړي. په هند کی د انگریز د پوځ په چلن دا ناول یو طنز دی. د ناول کیسه هم څه نا څه د مادي او معنوي ژوند د انډول یو درس ورکوي. په ځینو ځایونو کی مونږ د انسان بده او په ځینو کی ښه څیره وینو. دا هم راته څرگندېږي چې هر انسان یو څه نا څه ښه والي لري. له بلی خوا ډېر معتبر او ښه څیرې خپل بد انساني خصلت رابښي. د کیم کیسه د کیسو هغه ټول جزیات لري چې ولوستونکی له ځانه سره تر پای وړي.

زمزمه

د بنار والی له خوا هیچا ته اجازه نه وه چې د میوزیم مخې ته ولاړ زمزمه نومی پخوانی توپ دی کښینی. داسی ویل کیده چې دا توپه که د هر چا په لاس کی وي هغه به د پنجاب واکمن وي. خو کیم لږه شیبه وړاندې د لاله دینا ناتھه زوی له دی توپې غورځولې او اوس پخپله پری ناست و. ده خپل ځان ځکه د دی وړ گڼلو چې اوس پنجاب د انگریزانو په واک کی و او دی انگریز و. خو کیم سپین پوست نه لرلو او په محلي ژبه خبرو ورله خوند ورکوو. بیا هم دی پیرنگې و، بی وزله او یتیم دیارلس کلن پیرنگې ماشوم. کومی میرمنې چې د ده پالنه کوله او د اپیمو چیلیم به یې ځکول، ټولو ته ویل چې کیم د هغې خورې دې. خو د کیم مور د یو پیرنگې په کور کی نوکره او د کیمبل او هارا سره یې واده کړې و. هغه د ایرلیند د (میویریک نومی) کنډک یو سارجنت و. وروسته هغه د سند، پنجاب او د ډېلې د اورگاډو په شعبه ملازمت کوو. د ده میرمنه د کولرا په وبا کی مړه شوه نو او هارا په نشو اخته شو او چې مړ شو نو کیم ایله د دریوکالو و.

د سارجنت ټول میراث درې کاغذونه و. یو د ده د زوی کیمبل، د زیریدوشهدات نامه او بل د پوځ د نوکری نه د هغه د وتلو سند و. خو هغه دریم کاغذ مهم و. په دی لیکلي و چې کیم پسی به یو ډگرمند د خپلو نهو سوو عسکرو سره په اس سپور راځي او هغه وخت یو سور غویي به په شین میدان کی ولاړ وي. هغه وصیت کړې و چې دا درې واړه پانې دی کیم ته ورکړې شي او په هیڅ حالت هغه دا له خپل ځان لیرې نه کړي. د پلار د جنازې نه وروسته کله چې کیم په برنډه کی د پرور په چوکی ناست او ژړل یې نو هغې میرمنې دا درې واړه کاغذونه د څرمنې په یوه بټوه کی وگنډل او کیم ته یې پر غاړه کړل. کیم به کله کله د هغې میرمنې له خلی د غویي او د ډگر من کیسه اوریده. خو ده ته به د پلار خبره رایاده شوه چې دوه کسان به د ډگر من د پوځ لپاره لاره هواره کړي. که هغې بنځې په جادو باور لرلو نو کیم به یې یو جادوگر ته وراستولې وي او چا به د کاغذونو په لیدو سمدلاسه کیم په غرونو کی جوړ د مسیحیانو بنوونځي

ته وراستولي وي. خو هغي ميرمني په جادو باور نه لرلو. کيم چي لږ لوي شو نو د مسيحي پادريانو په ليدو به يي خان تري پټ کړو. که يو انگريز چي افسر غوندي به ورته بڼکاره شو، له ده د مور پلار يا د کورني په اړه پوښتنې کولي نو سم خواب به يي نه ورکوو. د کيم د کولو لپاره ډېر څه و. هغه د لاهور ښار هره کوڅه پيژندله او په دې کي د تولوخلکو د کاروبار نه خبر و. د ده ژوند د الف ليلا د افسانو نه هم په زړه پوري اوخونده و. په ښار کي کيم "د نړۍ وړوکي ملگري" په نوم پيژندل کيدو. د ده کار به زيات وخت د شپي و، چي د خلکو د کورونو په بامونو په تياره کي ده لکه د سيوري، د فيشني خوانانو لپاره منډې ترري وهلي. په داسي شيطاني کارونو خو کيم له هغه وخت راهيسي پوهيدو چي خبري يي زده کړي وي. هغه ته دا لکه د يو لوبي ښکاريدل او ورته به يي خوند ورکوو. په تيارو کوڅو کي منډي، په ديوالونو د اوبو په نلونو بره ختل، د کورونو په بامونو د ناستو ښځو ژوند ته کتل، د دوي خبري اوريدل او د اوړي په شپو د يو کور د بام نه بل ته وردانگل.

بيا د سيند پر غاړه ملنگان او فقيران و چي د ونو لاندي يا د خپلو خښتو د کوټيو سره په ايرو کي يي خانونه پټ کړي ناست يا ولاړو. کله چي دوي به له خيرات راتولولو وروسته روان و نو کيم به ورته ستري مشي ويل او دا ټول يي پيژندل او کله چي به د چا پام ورته نه و نو د دوي سره به يي په يوه کاسه کي ډوډۍ هم خوړله. هغي ميرمني چي د ده ساتنه کوله، مينت زاري به يي ورته کولي چي د انگريزانو جامي دې په غاړه کړي. دا يو پتلون، کميس او يوه زړه خولي وه. خو د کيم لپاره دا اسانه وه چي د خپل کار په مناسبت د هندو او يا د مسلمانانو جامي پر غاړه کړي.

يو خوان سري هغه ته د ټيټي طبقي د هندو هلک پورا جوړه ورکړي وه. کيم دا جوړه د "نيلا رام" د لرگو په ټال کي د يو لوي چارتراش لاندي پټ ايښي وه. کله چي کيم د شپي په پښو وگرځيدو، نو سهار به ستري ستومانه د کور په دالان کي رابڼکاره شو. د ودونو د جنج (ورا) شاته په زوره زروره چغي وهل يا د هندوانو په ميله کي شور جوړول، دا د کيم هغه کارونه و چي ضروري به يي گڼل. کله کله به يي په خپل کور کي ډوډۍ وموندله خوزيات وخت به پکي هيڅ هم نه و. په داسي وخت کي به هغه بيرته بهر ولاړو او د محلت ملگرو سره به يي ډوډۍ خوړله.

اوس کیم د زمزمه توپ په لوی نل داسې ناست و لکه چې یو باچا پر خپل اس ناست وي. ده به کله د وړوکي چهوتا لال او د حلوايي زوي د عبد الله سره د باچا وزیر لوبه کوله. د میوزیم په دروازه ولاړ پولیس ورته داري چینگې کړې. د پولیسو کس کیم له پخوا پیژندلو چې دی څوک و، هم دغسی، مشکي، چې د اوبو د مشک نه به یې په سرک اوبه شیندلي. د میوزیم ترکان جواهر سنگه هم د کیم له اصله خبر و. د بنار هر کس خبر و چې کیم څوک و خو هغه خلک چې د کلیو نه بنار ته راتلل خبر نه و. په دوي کی ځیني کسان به عجایب خاني (میوزیم) ته هم ورتلل چې هلته د خپلو سیمو جوړ شیان وگوري. په دی میوزیم کی د هندوستان هنري اونور شیان هم ایښي او هر هغه چا چې غوښتل یې ځان پوهه کړي، د میوزیم مشر نه به یې پوښتنې کولې شوي. عبد الله اوس د زمزمه په لویه پایه ورختلي و. په چیغه یې وویل،

عبد الله . پاڅه، اوس ما پریرده چې ورباندی کښینم.
کیم. ستا پلار پکوري خرڅولي او مور به دی غوري غلا کول، مسلمانان له زمزمه پخوا راپریوتی و.

چهوتا لال. ما پریرده چی زه پرې کښینم.
کیم . هندوان هم له زمزمه غورځیدلي و. دوي له مسلمانانو ماتې خوړلي وه. ستا پلار پکوري خرڅولي. ستا مور...

د کیم خبره په خله کی پاته شوه. هغه په سرک یو داسې ننداره ولیده چې د ده ژبه یې بنده کړه. هغه د هند د هري سیمې خلک پیژندل، خو د موټرو او د ټانگو په شورکی ده یو داسې سړي ولیدو چې د هندوستان د هر توکم او سیمې نه یې توپیر لرلو. هغه سړي شپږ فته لور و، لوی لوی څادرونه یې له ځانه تاو کړي و. کیم نه پوهیدو چې داسې جامې د کوم مسلک خلکو اغوستي. د ده د کمر بند سره د اوسپني یو پرانستي قلمدان او د لرگي د مریو تسبیح ټالی وهلي. د هغه په سر یوه لویه درې گوتیزه خولی وه. د ده مخ ژیر او گونځي و، سترگی وړي او له کونجونو بره ختلي وي.
کیم. دا څوک دي؟

عبد الله. سړي ښکاري.
کیم. بي شکه، خو ما په هند کی داسې سړي چري پخوا نه و لیدلي.
چهوتا لال. ښاي، ملا وي، وگوره، دی عجایب خاني ته روان دي.

سري د ميوزيم مخي ته ولاړ پوليسونه څه وپوښتل. خو پوليس د پنجاب و او د هغه په خبرو پوهه نشو. کيم ورته په چغه وويل، کيم. دى خارجي دى... او غوييه، دى ستا په خبرو نه پوهيږي، دلته يې راواستوه. هغه له زمزمه توپ کړ. سپين ږيري اخوا ديخوا کتل او بيا ورو ورو د هلکانو په لوري نږدې شو. د ده د وړينو څادرونو نه د غرونو خوشبوي راواوتو. هغه په سوچا اردو ژبې وويل. سپين ږيري. اې ورو، دا لويه ودانۍ د څه شي ده؟ کيم. عجايب خانه... د عجايباتو نړۍ. سپين ږيري. آها عجايب خانه،،،، هن... نودلته هر څوک ورتلې شي؟ کيم. په دروازه يې ليکلي دي چې هر څوک ورتلې شي. سپين ږيري. بي له پيسو ورکولو ورننوتې شي؟ کيم. زه خو ورته ځم راحم اوډېرې پيسې هم نلرم. راهب. يا ربه، زه زور شوې يم، نه ووم خبر چې ... کيم. اې بابا.. بابا ... د کوم وطن يې؟ زات دى څه دې؟ له ليرې خو به نه يې راغلي. سپين ږيري. زه د " کوهلو " اوسيدونکي يم. د کيلاش له غرونو نه وراخوا. خو ته پرې څه خبر يې؟ له هغو غرونو يم چې هوا يې پاکه او اوبه يې تازه دي. عبد الله (په وياړ)، خطاي؟ چين... د چين اوسيدونکي يې؟ چهوتا لال. پهاري " د غرونو اوسيدونکي يې؟ سپين ږيري. او بچيه، له داسې غرونو چې ته به يې چرې وونه ويني. تا د " بهوتيال " نوم اوريدلې دې چې په تبت کې دې؟ زه خطاي نه يم، بلکه ، " بهوتا " يم. او که غواړې نو درته ويلې شم چې زه " لامه " يم. ستاسو په ژبه کې ورته " گورو " يا استاد واي. کيم. (له خانه سره) د تبت گورو! ما داسې کس چرې پخوا نه ووليدلې. نو په تبت کې هندوان اوسيري؟ سپين ږيري لامه. مونږ د منځني لارې منونکي او د امن غوښتونکي بوداي راهبان يو. د مرگ نه وړاندې زه بايد د څلورو سپېڅلو ځايونو زيارت وکړم. تاسو ماشومان يئ او دومره علم نه لرئ چې زما په شان سپين ږيري به يې ولري. تاسو ډوډۍ خوړلې ده؟ زه اوس اوږې نه يم.

خو دا راته ووايي چي دا رښتيا دي چي د لاهور په عجايب خانه كيډېري
خيرې اېښي دي؟
عبد الله. دا رښتيا دي. دا خاي د كافرانو له بوتانو ډك دي. ته هم د بوتانو
منونكي يې؟
كيم. د ده خبره مه اوره. دا د حكومت اداره ده او دلته د بوتانو لمانځنه نه
كيري. هلته يو سپين ږيري صاحب ناست وي. ما سره راځه چي
درښكاره يې كړم.
چهوټا لال. (د شونډو لاندې) نااشنا درويشان، ماشومان خوري.
عبد الله. (په ورو غږ) ملا نااشناهم دي او بت پرست هم.
كيم (په خدا) دي نوي دي. خو تاسو ځغلي، د خپلو ميندو په غير كي
ځانونه پټ كړئ.
كيم د ميوزيم د اوسپني څرخي دروازي نه ورتير شو او لامه ورپسي و.
دنده د ميوزيم په لوي تالار كي لامه وازه خله ودريدو. هلته د يوناني
بوديزم تمدن شاهكار مجسمي ايښي وي. د لرغونو پيړيو پخواني شيان چي
جوړونكي يې هم له خلكو هير و. هلته په سوونو شيان و، په تيره كي
تورلي، د دروازو او د معبدونو ټوتي چي د هند د شمال نه راوړل شوي و.
په هر يوسره نښه (ليبل) لگيدلي وه او د ميوزيم لپاره دويار يوه خزانه و.
لامه كله يواو كل بل شي ته په خوښي ځير و، بيا ولاړو او يو داسي انځور
ته ودريدو چي پكي د بودا د تاج اغوستو پيښه كښل شوې وه او دي د
برسندې په يو گل كي ناست و. د ده چاپيره باچاهان، زاړه او پخواني نور
بودايان هم ولاړ و. د دي نه ښكته اوبه وي چي پكي گلونه، مهيان او
مارغان جوړ و. د ده د سر د پاسه دوو د لولكيو (پرپركو) په څير ديوانو
د گلونو اميل نيولي و او د هغي د پاسه دوو نورو ورباندې چتر نيولي و.
لامه په خوشالي وويل، دا پخپله ساكيامني (بودا) دي او په سلگيو شو. په
شونډو يې يوه مرموزه دعا زمزمه كوله او بيا په زوره يې وويل، هغه اوس
دلته دي، تر ټولو ښه او سپيڅلي څټه هم دلته ده. زما زيارت پهډېر ښه
شگون پيل شو. دا څومره مهارت دي، بي شكه مهارت دي.
كيم د چا د راتلو غږ واوريدو نو د يوې الماري شاته پټ شو. يو سپين
ږيري انگرېز را روان و او لامه ته يې كتل. لامه تاو شو او د هغه په ليدو
يې ورته لاس په تندي كيښودو، په بل لاس يې له ځادر يوه كتابگوتي او يوه

د کاغذ توپه راویستله. انگریز په کاغذ خو توري ولوستل او په موسکا یې وویل، " هو دا زما نوم دي"

لامه. زه د خپل ملگري سره خو زیارتونو ته تللي ووم، هغه اوس د " لانگ چو" په خانقاه کی مشر راهب دي او دا کاغذ یې راته راکړي و. هغه راته د دی حای او دلته ایښي شیانو په اړه ډېرڅه ويلي و. انگریز صاحب. د تبت لامه، هر کله راشه. ستا د علم د زیاتولو لپاره دا ټولی څیري او زه حاضر یو. مهرباني وکړه او د خو شیبو له زما دفتر ته راشه.

هغه انگریز صاحب د خوشالی نه په جامو کی نه خایدو. د ده دفتر د لرگي یوه وړه کوتی (غرفه) وه چې د مجسمو گیلري سره جوخته جوړه وه. کیم په دی وخت کی دکوتی د لرگین دیوال سره په زمکه سملاستو او غوږ یې یوسوري ته برابرکړو چې دننه د دواړو سپروخبري واورې. د لامه او د صاحب خبرې د ده له پوهې لوړې وې. لامه د یو عبادت حای نوم یادوو چې د څلورو میاشتو پلي مزل وروسته دی ورته رسیدلي و او هلته یوه رنگ شوي تیره پرته وه. صاحب یو غټ کتاب راواخستو چې د هغه حای عکسونه یې لرل. دا عبادت حای د یوې لوړې غونډۍ پر سر جوړو. لامه د بنکر نه جوړ د نظر چینای عینکې په سترگو کړې او وې ویل، دا هغه وړه سره دروازه ده چې د ژمي نه وړاندې مونږ ترپنه لرگي دننه وړل. هغه چې اوس لوي راهب دي راته ویل چې انگریزان په هر څه خبر دي. ما به پرې باور نه کوو. خو اوس مې ولیدل چې زمونږ سپېڅلي څټه دلته په احترام ساتل شوي ده او د ده له ژوند ټول خبریږي.

انگریز په دی خوشاله شو او لامه یې د نورو مجسمو او د تیرو د اثارو لیدو ته بوتلو. لامه لکه د ماشومانو خوشاله و او حای حای به یې د انځورونو او نقشو په اړه خپل معلومات ورزیاتول. کوم حای چې ده ته به معلومات نه و، نو صاحب به ورته الماني او فرانسوي ژبوکتابونه راوړل. په خو شیبو کی صاحب پوه شوي و چې د ده میلمه عادي فقیر نه و بلکه یو ولوستي، دیني عالم و. دوي په ځینو خبرو کی بیرته کتابونه وکتل، لامه به نسوار خلي ته کړل، خپلي عینکې به یې پاکي کړې او د اردو او تبتی ژبو په گډون لکه د تیز اورگادي خبرې وکړې. ده د چینای راهبانو، خوان زانگ او د فاهیان نومونه یاد کړل او پوښتنه یې وکړه چې د دوي سفر نامې چا ژباړلي وې که نه. صاحب ورته هغه ژباړي راوویستي او لامه

حیرانه پاتی شو. بیا صاحب ورته هغه ژباړې په اردوکی واپولې او لاما په لومړي ځل خبر شو چې اروپایانو د دوي د دین او کلتور د معلومولو لپاره څومره هڅې کړي وې. بیا هغه ته یې یوه لویه نقشه بنکاره کړه چې ورباندې ژیرې نښې لگیدلې وې. د لاما گوته د صاحب د پینسل پسې روانه وه او هغه ورته لرغوني ځایونه په نښه کول.

دواړو سپین ږیرو څو شیبې دی نقشي ته کتل او صاحب یو بل پایپ د څکلو لپاره بل کړو. په دی وخت کی کیم په فرش ویده شوی و او کله چې راویښ شو نو د دواړو سپین ږیرو خبرې لا روانې وې خو اوس هغه د دوي په خبرو پوهیدو.

لامه.. نو هوبنیار صاحبه، بیا ما فیصله وکړه چې زه دی هغو زیارتونو ته ورشم چې زمونږ سپیڅلي (بودا) پرې گام ایښي و. د هغه آباي تاتوبی ته ولاړ شم، هغه ونه وگورم چې ده ورلاندې د ژوند حقیقت وموندلو، هغه معبد چې ده پکی عبادت کوو، او هغه ځای پخپلو سترگو وویښم چې ده تری بلي دنیا ته سفر وکړو. زه یواځې راووتلم. تر څلویښتو کالو دا زما په ذهن کی و، چې پخوانیو تعلیماتو څوک عمل نه کوي. تاسو خبر یئ چې خلکو دبوټانو لمانځنه، جادو او د شیطان لاره خپله کړې ده. بهریو ماشوم هم راته وویل چې بت پرستي کیري.

صاحب ورته وویل، چې په ټولو مذهبونو کی هم داسی ده خو لاما وویل، زمونږ ملایان پخپلو کی په جنگ اخته دي. ستاسو عالمانو ډېر ښه کارونه کړي دي خو د دوي په پرتله زه د هیڅ نه خبر نه یم. زه ورځم چې خپل روح د مادي نړی دڅرخ نه ازاد کړم او په یوي پرانیستی لاره گام کیردم. هغه وموسیدو او وې ویل، دیو زایر په حېث زه ثواب گټل غواړم. کله چې زمونږ سپیڅلي بودا تنکي ځوان و نو د ده د پلار په دربار کی یو تن وویل چې ده ته واده مه کوه ځکه چې دی کمزوري دي. پلار یې دری واري دي له ازموینو تیرکړو. دریم واري یې ورته یو غشي او لینده ورکړل چې نښه وولي. کله چې ده غشي له لیندې ورخوشي کړو نو هغه د نورو ټولو له نښو وړاندې تېر او له سترگو پناه شو. اخر دا غشي چې په کوم ځای پریوتو، هلته اوبه راووتلې. په هغه ځای کی اوس یو سیند بهیري. هر څوک چې د دي سیند په اوبو کی ولامبي نو له گناهونو پاک شي. ته خبر یې چې هغه سیند کوم ځای کی دي؟ هغه د پوهي چینه به کوم ځای وي چې غشي پکی پریوتی و؟

انگریز صاحب ورته وویل، افسوس چې زه خبر نه یم. لاهه ورته مینت زاری وکړې چې زه اوس زور شوی یم او په خوب کی می لیدلی دي چې هغه سیند باید ولتوم او هم د دی لپاره دلته راغلي یم. صاحب وویل که دی خبر وي نو ورته به یې بنودلي وي او لاهه ته د مینت زاری اړتیا نه وه، خو افسوس چې معلومات نلري. لاهه بیا هم خپله خبره کوله او ورته ټینگ شو چې انگریز له هر څه خبروي نو د دی سیند معلومات به هم ولري. صاحب ورته بیا وویل چې دی ریښتیا واي او د سیند په اړه معلومات نه لري.

لااهه راپاسیدو نو هغه ترې پوښتنه وکړه چې چرته ځي. ده ورته وویل، لومړې به په بنارس کی کاشي (زیارت) ته ورځم. هلته د جبن دین منونکی یو عالم سره وینم. هغه هم د رازونو سپرونکی دی او بناي له هغه به یو څه زده کړم. کیدیشي ما سره بوده گیا ته ولاړ شي. له هغه ځایه شمال او بیا په لویدیځ کی "کیل وستو" ته ورځم او هلته به د سیند لټه وکړم. خو... نه... نه... زه به د سیند لټون هر ځای کووم. ځکه هیڅوک خبر نه دي چې هغه غشي کوم ځای پریوتې و.

صاحب ترې پوښتنه وکړه چې دومره لیرې به څنگه ځي؟ نو ده وویل، په سرک او داورگاډي د لاری. دی د پتهان کوټ له غرونو په تیرین کی راغلي و. صاحب ورته جنوب ته تلونکو اورگاډو د ټایم ټیبل (محال ویش) خبره وکړه چې په کاغذ چاپ شوي و. کله چې د ډوډی خوارو پوښتنه یې وکړه نو لاهه وویل، د دی سفر لپاره زه به د خپل سپیڅلي په پل ورځم او د هغه په شان د خیرات کچکول هم لرم. کله چې له غرونو روان شوم نو زما یوه مرید راسره و او هغه به راته ټوک ډوډی راپیدا کړه. خو په لاره هغه تبي ونيولو او مړ شو. اوس مرید نه لرم خو هر وختي چې اړتیا وه کچکول به پخپله ونیسم چې څوک خیرات راکړي.

صاحب خبر و چې په خانقاه کی اوسیدلي د دي لاهه په شان عالمان خیرات نه غواړي. خودی د نورو په پرتله ورته هوډیالي بنکاره شو. هغه د نوي سپین کاغذ یوکتا بگوتې او دوه درې پینسلونه راوویستل. دا یې لاهه ته ورکړل اوله هغه یې د ده عینکی وغوښتې. د لاهه د عینکو شیشي زړې وې او ورباندې د خراشکو لیکي جوړې شوي وې. انگریز صاحب دا عینکی په خپلو سترگوکړی نو د دي غټ والي ورته د خپلو عینکو په څیر

بنکاره شو. هغه خپلې نوي عینکې لامله ته ورکړې چې ده په سترگوکړې نو سر یې یو خوا بل خوا تاو کړو او وې ویل، " لکه د وزرې سپکې دي" صاحب ورته وویل او دا د بلورو جوړې دي. خدای دی وکړي چې د سیند تر لټون درسره پاتې شي، دا عینکې ستا شوي. لامله ورته وویل چې عینکې او قلم کتاب به د دوو عالمانوتر منځ د ملگرتیا د نښې په توگه له ځانه سره واخلي.

بیا د خپل کمر بند نه یې د اوسپنې قلمدان پرانستو او انگریز صاحب ته یې په میز کېښودو، دا ستا او زما د ملگرتیا د نښې په توگه دی تا سره وي. دا زور دې او بناي له ما هم زور وي. په قلمدان پخواني نقشونه جوړ و او لرغوني معلومیدو. صاحب ورته انکار وکړو چې دا قدیمي شي دي او دی ترې نه شي اخستې. خو هر څومره چې ده انکار وکړو، لامله ورته ټینگ شو چې دا د ده له خوا یوه تحفه وه. بیا یې وویل، کله چې ما سیند وموندلو نو تا ته به په ورینمو جوړ یوانخور راوړم. ما به په خانقاه کې د ورینمو د پاسه په رنگ او برش داسې انځورونه جوړول. د صاحب وس نه رسیدو چې لامله یې په کوټه کې بند کړې وې ځکه په ورینمو هغسې د بوداي دیني انځورونه جوړونکي اوس د گوتو په شمیر پاتې و او دا هنر ورک شوي و. خو لامله بهر روان و، د ده سر لوړ و. یوې شیبې له د بودا یوې مجسمې ته یې وکتل چې په مراقبه کې ناست و او بیا له دروازي ووتلو.

پیر او مرید

کیم هغه لامله پسې لکه د سیوري روان و. هغه دننه په میوزیم کې د انگریز صاحب او د ده تر منځدې خبرې اوریدلې وې او زړه یې په ټوپونو و. ده په ژوند کې د داسې یوسرې سره نه وومخ شوې او په دی اړه یې نورې پلټنې غوښتې، هم هغسې لکه چې ده دیوې نوې ودانۍ یا د لاهور په بنار کې د نوي میلی جاج اخستو. سپین بریري لامله د زمزمه نومي ټوپي سره ودریدو او اخوا دیکخوا یې کتل، چې سترگې یې په کیم ولگیدې. هغه سترې و خو پولیس والا ورته په غرور وویل، "د ټوپي لاندې مه کښېنه". کیم د هغه په خبره خان کون و اچوو او لامله ته یې وویل، "که ته غواړې نو د هغې ټوپي لاندې کښېنه" او پولیس ته یې یوه

بسکنځله وکړه. پوليس والا غلي شو. هغه خبر و چې که کيم چغې کړې نو ټول کوڅه ډب هلکان به پرې راټول شي. کيم د لامه سره د توپي لاندي کښېناستواو پوښتنې يې پيل کړې. کيم. تا دننه د چا عبادت کوو. لامه. ما د هيچا عبادت نه کوو، هلته مې خپل سپيڅلي پيغمبر ته سر تپت کړو. کيم. ته څه کار کوي؟

لامه. زه خيرات راټولوم، خو اوس رايا د شو چې ما له ډېره وخته څه نه دي خوړلي. ته خبر يې چې په دې بناړ کې د ډوډۍ لپاره خلک څنگه سوال کوي؟ د تبت د دود په شان يو ځاي خاموشه کښېنم او که نه په زوره غږ وکړم؟

کيم. هغه څوک چې په خاموشي سوال کوي، په خاموشي د نهري د لاسه مړ شي.

لامه د پاڅيدو هڅه وکړه خو د يو سوړ اسوېلي سره بيا کښېناستواو په "کوهلو" کې خپل مړ شوي مرید يې په سلگيو کې ياد کړو. کيم خپل سر يوې خوا ته کور کړو، د هغه حالت يې څارلو او څه سوچ يې کوو. بيا يې د ده کچکول واخيستو او وې ويل، "ته آرام وکړه زه دلته خلک پيژنم." هغه په مينده د موتي بازار يوې سابه خرڅوونکي ښځې هټۍ ته ولاړو چې دې يې پيژندلو. هغې د کيم په ليدوناره کړه،

ښځه. ښه نواوس ته جوگي شوی چې دا کچکول په لاس گرځوي! کيم. په بناړ کې يو نوي درویش راغلی دی او ما داسی کس چری پخوا نه وليدلی.

ښځه. (په قهر) زور درویش وي که نوي، زه له دوي ويزاره يم. لکه د مچانو زمونږ په خواړو پاي. زما د ورو پلار دلته لنگر نه دي پرانيستي چې هر څوک غواړي هغه له به مفته ډوډۍ ورکوو.

کيم. نه.. نه... هغه درویش نوي دي. په عجایب خانه کې انگریز صاحب ورسره داسی خبرې کولې لکه چې څوک خپل ورور سره کوي. اې زما موري... دا کچکول راته ډک کړه.

ښځه. هاي زما قسمته... سهار يوغواي له دکانه د پيازو توکری راله تشه کړې وه. هاغه دی بيا را روان دی، شابه... شو شو... شو ځغله.

کیم (غویې په وهلو وهلو د دکان نه وشړلو) وگوره... ما چې څومره سابه درته له غویې وژغورل، په دی کاسه کی د هغې لسمه برخه هم نه ځایېږي. اې موري... اوس راته لږې وریژې، د پاسه پری اوچ مهې او لږ اینگولي راکړه.

د دکان د شانه د یو سړي د غوریدو غږ واوریدل شو چې بنځه یې تر تله. بنځه. (په ټیټ غږ) ده رانه غواې شړلې دي. بیا یې کچکول واخستو، دا یې له گرمو وریژو ډک کړواو وې ویل، "غریبانو ته ورکول بڼه وي". کیم په خپلو گوتو په سپینو وریژو کی سوري جوړ کړو.

کیم. زما جوگي غواې نه دي، لږ اینگولي هم راکړه او که د پاسه پری یوه پراټه او ورسره لږه چټني هم وي نو هغه به خوشاله شي. بنځه (د غابنونو په چیچلو) د خپل سر هومره سوري دی راته په وریژو کی جوړ کړو.

بیا یې د ترکاری اینگولي په کچکول کی وارولو. د پاسه پری یوه پراټه او لږ ژیر غوري کینودل او د املې چټني یې یوې خوا ته پکی واچوله. کیم. دا بڼه وشول. اوس تر څو چې زه دی بازار کی یم نو غواې به ستا کورته نه راځي. زه به یې دومره ووهم. بنځه. (په خندا) غواي ته بد مه وایه. هم تا خو راته ویلي و چې یوه ورځ سور غوي به له میدانته ستا ژغورلو له راځي. گوره پام چې ډوډی چپه نکړي. هغه درویش ته وایه ما ته دی دعا وکړي او زما د لور د سترگو علاج تری وپوښته.

کیم تر دې وخته د ډوډی کچکول له خپل سر لور نیولې او د کوڅي د سپو او د اوږو ماشومانو نه یې په ساتلو، په منډو لاسه ته ورسیدو. لاسه سترگی وغږولې او په کچکول کی ایښي شیانو ته یې وکتل. کیم هغه وخت یو مشکي (بهشتي) ته ناره کړه چې د میوزیم مخی ته یې اوبه شیندلې. مشکي دوي ته نږدې راغې او د خپل مشک له خلی اوبو داري یې ورته پرېښودې. کیم پخپله لپه کی اوبه واخستې او وې څښلې. خو لاسه د کمر بند نه یوه پیاله راوویسته او له اوبو یې ډکه کړه. بیا یې پخپله ژبه څو دعاگانې وویلې او په یو یوگوت یې اوبه وڅښلې.

دواړو بڼه په مړه گیده ډوډی وخوره او کچکول یې تش کړو. لاسه خپل نسوار وکړل، څو شیبې یې تسبیح اړولې او بیا په خواږه خوب ویده شو.

کیم د تویی د گادي لوی پل سره ډډه لگولي وه او سوچونه یې کول چې ناڅاپه ورته د نیلا رام د لرگیو گودام رایاد شو. د سترگو په رپ کی دی د گودام لوري ته روان و.

ماڅیگر په ماښام بدل شو او د سرک د څراغونو رڼا چې بله شوه نو لامه له خوبه راویښ شو. سترگی یې اخوا دیکخوا وارولي او مخي ته یې یو هلک په خیرنو جامو ولیدو چې د هندوانو پگری یې په سر تړلي وه. ده ورته وړد کتل چې هلک ترې ویوښتل، "ولي چا درنه غلا کړي ده؟"

لامه (پریشانه غبر کی) زما نوې مرید رانه تللي دي او نه پوهیږم چې هغه به اوس چرته وي؟ پخواني مرید می مړ شوي و او د هغې په بدل کی خدای راته یو نوې مرید راواستولو. ما ته یې د ژوند لاره سمه کړه او چې زه د ولورې بي حاله ووم نو زما د ډوډی لپاره یې سوال وکړو، زه یې مورکړم. ناڅاپه راپیدا شوي و او اوس ناڅاپه رانه ورک دي. ما فکر کوو چې د بنارس په سفر کی به دی راسره مل شي او ما نه به څه زده کړه وکړي.

کیم حیرانه پاته شو ځکه لامه ریښتیا ویل.

لامه.. خو زه اوس پوهیږم چې هغه د یو هدف لپاره رالیږل شوي و او دومره خبر یم چې اوس به هغه سیند پیدا کړم.

کیم.. د غشي سیند .

لامه. (حیران) ما خو تراوسه د عجایب خاني د ساتونکي نه علاوه بل هیچا ته دا خبره نه ده کړې. ته څوک یې؟

کیم...ستا مرید. ما پخپل ژوند کی ستا په شان څوک ندي لیدلي او زه غواړم تر بنارس درسره ولاړ شم. ستا په شان سپین بریري یو مرید ته اړتیا لري.

لامه. خو د غشي د سیند خبره تا ته چا وکړه؟

کیم. او... هغه خو کله چې تا د انگریز سره خبرې کولي نو ما واوریدل. زه د دروازي سره ملاست ووم.

لامه. (سور اسویلي) ما فکر کوو چې ته زما لار ښود یې. خو زه د دی شیانو وړ نه یم. ته د سیند په اړه معلومات نه لری؟

کیم. نه..نه.. زه معلومات نه لرم. زه د یو غواي په لټه یم، سور غویي چې په شین میدان کی به ولاړ وي او ما سره به مرسته وکړي.

لامه. د څه لپاره؟

کیم. خدای خبر شه؟ خو ما ته مې پلار ویلي و. ما په عجایب خانه کی ستا له خلی د نااشنا غرونو او د عجیبه خایونو په حکله واوریدل. که ته په دی عمرکی د سیند په لټون راوتلي یې نو زه هم سفر کولې شم. که زمونږ په قسمت کی وه نو پخپل لټون کی به بریالي شو. ممکن زه باچا شم. لاما... زه به تا ته له باچهی نه زیات بڼه شیان ورزده کړم. راځه چې بنارس ته روان شو.

کیم. د شپي نه. اوس خو غله راوتلي دي، سبا سهار به روانیږو. لاما. خو د شپي تیروولو لپاره ځای نه لرو. کیم. مونږ به په کشمیر سرای کی بڼه ځای پیدا کړو. زه هلته یو ملگري پیژنم... راځه راسره.

دوي دواړه د بنار په گڼه گڼه کی روان و. لاما په لومړي ځل د یو لوي بنار په سړک د شپي حال ولیدو او د موټرو له هارنونو به وویږیدو. دوي اورگادي ستیشن ته نږدې د کشمیر سرای په لویه دروازه کی ورننوتل چې د دې پراخ انگن چاپیره محرابي دروازي او شا ته یې کوټې جوړې وې. په انگن کی له اوبنانو، اسونو او خچرو تجارتي سامانونه رابښکته کیدل او باریدل. د هند د شمال او د مرکزي ایشیا د تجارانو ډلي دلته ایساریدې. یو شور ماشور پکی جوړ و. کیم په دی گڼه کی لاما بدرگه کوو. دوي په یو څو پوړیو وختل او د محرابي برنډې بل سر ته ورغلل چې د اورگادي ستیشن ته نږدې و. هلته به د اسونو سوداگر محبوب علي ایسارېدو. دی د شمالي غرونو سړي و او کیم پخپل وړوکی ژوند کی اوپه تیرو کلونو کی د هغه لپاره څو کارونه کړي و.

محبوب علي یوغت او دنگ سړي و، بریره به یې په نکریزو رنگوله. ده کله کله یو یا بل کس چې د اسونو د تجارت سره یې هیڅ کار نه و، کیم ته په گوته کړو چې په هغه دی نظر وساتي. کیم به ټوله ورځ هغه کس پسې گرځېدو او ماښام به یې محبوب علي ته راپور ورکړو چې هغه کس چا سره ولیدل او چا سره یې خبرې وکړې. محبوب علي به د هغه خبرې واوریدې خو هیڅ به یې نه ویل. کیم احساس کوو چې دا د یوسازش برخه وه خو پوهیدو چې د محبوب علي نه پرته بل چا سره د دی خبروڅه ارزښت نه و.

هغه به کیم ته بڼه خواره اخستل او یو ځل خو یې ورته اته آنې (نیمه روپی) هم ورکړې وې. کیم یو اوبن په څپیره ووهلو او لاما ته یې وویل،

"هغه دلته دي". دوي د يو تياره محراب شا ته وليدل چې محبوب علي، خپل د بخارا كمر بند پرانستي، د ورينمين قاليني جور د اس په زين ناست و او د يوي نقری چلم له نيچي يې تمبكوڅكول. محبوب علي د قدمونو د ښكالو په اوريدو سترگي محراب ته واړولې او د بوداي راهب په ليدو يې يو سور اسويلي وكړو، "لامه، سور لامه، ستاسو ځاي خو د لاهور نه ډېر ليري دي، دلته څه د پاره راغلي؟" لامه لكه د مشين خپل كچكول ورته وړاندې كړو. خو محبوب علي په قهروويل، "په كافرينو دى لعنت وي، زه د تبت پرسمنو ته هيڅ خيرات نه وركوم، ورشه هغه اوبسانو شا ته د بلنتستان هلكانو نه يې وغواړه. دوي به ستا په قدر پوهيږي." بيا يې يو سايس ته ناره كړه، "وگوره ستا وطن دار راغلي دي، كه وري وي نو د يوډى غم يې وخورئ." هغه بلتي هلک چې سر يې خريلي و او د اسونو سره مله و، يو څه نا څه بوداي دين منونكي و، راغلو او لامه ته يې پخپله ژبه كى وويل چې د سايسانو ډېرې ته دى ورشي. كيم هغه ته ورو تيله وركړه او په ورو غږ يې وويل، "ورشه"

لامه ولاړو او كيم هم هلته پاته شو. محبوب علي خپل چيلم ته پام وكړو او وي ويل، "ته هم ورڅه هندو هلکه، خداي دي ټول كافران خواركړي. زه تبت ته د هغو نه يې غواړه چې ستا د خپل دين وي". كيم له يې خوند وركړو چې محبوب علي هغه نه و پيژندلي ورته يې وويل، كيم.. مهاراج، زما پلار مړ دي، مور مې مړه ده او خيټه مې تشه ده. محبوب علي.. ورشه د اسونو سره ملو خلكو كې د چا نه وغواړه. هلته به څوك هندو وي.

كيم . (په انگليسي ژبه) محبوب علي، ايا زه هندو يم. محبوب علي(حيرانتيا)، داڅه دي، وړوكي ملگريه؟ كيم. هيڅ نه. زه اوس د هغه لامه مريد يم او دواړه زيارت ته روان يو، بنارس ته. هغه ليونې دي او زه د لاهور بنار نه ستري شوي يم. زه اوس نوي هوا او نوي اوبه غواړم.

محبوب علي. خوته د چا لپاره كار كوي او ما ته څه له راغلي يې؟ كيم. زه به نور چا ته ولاړ شم؟ پيسي راسره نشته او بى له پيسو سفر ته تلل ښه كار نه دى. ته به په افسرانو ډېر اسونه خرڅ كړي. ما وليدل، دا نوي اسونه دى ډېر ښه دي. محبوب علي اوس ما ته يوه روپى راكړه او كله چې ما خپل مال تر لاسه كړو نو دا به بيرته دركړم.

محبوب علي. هن...تا راته پخوا چري دروغ نه دي وپلي. هغه لاما
راوغواره او ته خو شيبې په تياره کي ودريره.
کيم. (خندا) زمونږ د دواړو خبرې به يو شان وي.
کله چې لاما د محبوب علي پوښتنې ځوابولي نو هم هغه خبرې يې وکړې
چې دى او هندو هلک دواړه بنارس ته روان دي او هغه هلک د ده مرید و.
محبوب علي ترې د هلک نوم وپوښتلو نو لاما سره هيڅ ځواب نه و. د هغه
د کور، کلي، نژاد، مذهب، له دې ټولو هيڅ خبر نه و او ده ته يې وويل چې
د دې پوښتنو اړتيا نشته. د هغه لپاره مهمه دا وه چې د خپل مرید نه
بغير دې يواځې هغه سپيڅلي سيند نشي موندلي او هيڅوک هغه مرید ترې
نشي بيلولي. محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې داسې به نه کيږي. لاما
چې بيرته ولاړو نو کيم محبوب علي ته وويل، "دې روغ ليوڼي دي. حاجي
صيب زه به ولي تا ته دروغ وایم."
محبوب علي چلم کش کړو او وې ويل. "امباله د بنارس په لاره ده. تاسو
بايد لومړې هلته ولاړ شئ. ته به زما يو پيغام هم امبالي ته وورې. دا د يو
سپين اس په اړه دى چې تير ځلي مې يو افسر ته پلورلي و." هغه کيم ته د
اس او د افسر کره وره بيان کړل او وې ويل چې افسر ته دى وواي، چې د
سپين اس بچي په ښه حال دي. افسر به پوهه شي چې ته زما له خوا
ورغلي يې. هغه به درنه پوښتنه کوي چې تا سره د دې خبرې څه ثبوت
دي. نو ته به ورته واي چې محبوب علي راته ثبوت راکړى دى. په دې
وخت کې د محراب له دروازي يو سيوري رادننه شو. محبوب علي خپل
غږ لوړکړو او وې ويل، "ښه نو ته په دې ښار کې ډوډۍ پسې گرځي او
مور پلار دې مړه دي." د هغه سره څنگ کې ډوډۍ ايښې وه، له هغې يې
يوه غوره ډوډۍ راواخيسته او کيم ته يې په ورکولو کې وويل، "واخله
زويه دا ډوډۍ، ورشه هلته يو لاما هم زما د سايس سره ناست دى، سبا به
درته يوکار پيدا کړم."
کيم ډوډۍ په لاس کې واخسته او په خوړلو يې پيل وکړ، په ډوډۍ کې دننه
درې نقرۍ روپۍ او ورسره په پريرکاغذ يوه نقشه تاو وو. کيم هغه روپۍ
او پريرکاغذ پخپل غاړه کې ځوړند د څرمنې په تعويد کې کيښودل او چې د
سايس خوا ته ولاړو نو لاما د تودې ډوډۍ خوړلو نه وروسته بل اورته
نږدې گونج مونج ویده و. کيم هم هغه سره نږدې سملاستو او وې خندل.
دې پوهيدو چې ده محبوب علي له خوا يو کار په غاړه اخستي و او د سپين

اس په کیسه یې هیڅ باور نه راتلو. خو کیم هیڅ شک نه لرلو چې محبوب علي د هند په لروبر کې د اسونو تر ټولو لوی، شته من او نامتو سوداگر و. البته هغه په دی نه و خبر چې دی د هند د سروې د شعبي په دوسیو کې د "سي ۲۵ الف با" په نوم رجسټر و. په کال کې دوه درې واری هغه یوه کیسه دی شعبي ته وراستوله. د دی کیسو سپیناوي د "ر ۱۷" او "م ۴" له خوا هم کیدو او زیات وخت به ریښتا و. په دی کیسو کې د غرونو د هر ډول پینو خبرونه و، چې د ټوپکو د تجارت او د گاونډیانو د اړیکو سره یې تړاو لرلو.

په نزدې وختونو کې کیسه داسی وه چې پینځو ورو باچاهانو ته د شمال یو لوی سلطنت د جنگ گواښ کړی و او د دوي له ملکونو نه پټ خبرونه هند ته رسیدلي و. نو د هغو باچاهانو وزیران په دی سخت خواشینې و چې دا خبرونه څنگه هند کې انگریزانو ته ورسیدل. دوي ټولو د اسونو په هغه سوداگر شک کوو چې ږیره یې رنگوله. هم دا وه چې سب کال د ژمي په واورو کې د محبوب علي په قافله دوه واری ډزې شوي وې. د ده په قافله کې د دریو نااشنا کسانو د مله کیدو سره هغه نور هم له احتیاط کار اخستو او سب کال په پینور کې ایسار نشو او نیغ لاهور ته راغلی و. دی دوه ورځې وړاندې سرای ته را رسیدلي و او له هغه راهیسي بهر نه و وتلي. خو هغه یو ټیلیگرام بمبې ته وراستولی و چې هلته په یو بېنک کې ده خپلي پیسې ساتلي او بل یې ډېلي ته استولي و چې د ده د قام یو کس چې په کاروبار کې ورسره شریک و، په نوم و. دریم یې امبالي ته استولي و چې هلته یو افسر د سپین نسل د اس په انتظار و. خو د محبوب علي درې واړه ټیلیگرام پیغامونه د پوست افس نه وړاندې په لاره کې ولوستل شوي و. په دوي کې د اسونو د راوړولو د ځنډ او د پیسو د ورکولو خبره لیکلي وه. په دی وخت کې محبوب علي ته کیم او لامه ورمخامخ شول او اوس هغه اصل پیغام کیم ته ورکړې و چې امبالي ته یوسي.

له ډوډی خورلو وروسته محبوب علي، پټ له سرای بهر ووتلو خو خپله کوټه یې نه وه قلف کړې. کیم د هغه په خونه کې د چا د پینو بنکالو واوریده نو ورو غونډې ولاړو او وې لیدل چې یو سري د محبوب علي د شیانو غوټې خلاصولي، داسی لکه چې څه یې لټول. هغه په یو چاقو د محبوب علي د پینو (پیزار) تلي هم وسپردل خو هیڅ یې وونه موندل.

د سپیده چاودې پر وخت محبوب علي سراي ته راغلو نو د سايسډېره تشه وه. هلته نه کيم و او نه لامه. ده خپل يو سايس ته چې تر اوسه ویده و، لته ورکړه او پوښتنه يې وکړه چې دواړه څه شول. هغه د سترگو په موبنلو ورته وويل چې لامه د چرگ بانگ نه هم وړاندې پاڅيدو او هلک يې ځان سره بوتلو. خو اصل خبره دا وه چې کله کيم د محبوب علي په خونه کې غل وليدو نو پوه شو چې هغه يو عادي غل نه و. عادي غل د پڼو تلي په چاقو نه شکوي. لومړې خو کيم غوښتل چې ناره کړي "چور...چور (غل...غل)" او ویده خلک راپاڅوي. خو بيا يې پخپلې غاړې کې په تعويذ لاس کيښودو او دی نتيجې ته ورسيدو چې دا به ارو مرو د هغه سپين اس خبره وي او غله هغه څه لتول چې ده امبالي ته وورل. ده سوچ وکړو، کوم خلک چې د پڼو تلي څيرلي شي، هغوي د خلکو خيتي هم څيرلي شي. هغه د ویده سپين ږيري په غور کې وويل، بابا، بنارس ته د تلو وخت شوي دي. لامه د ده په غږ سمدلاسه راپاسيدو او دواړه لکه د سيورو له سراي ووتل.

د ريل گاډي نړۍ

شپه پاې ته رسيدلي وه چې دوي دواړه د کلا په شان جوړد اورگاډي سټيشن ته ورسيدل. د اورگاډي د پاټلۍ د پاسه په هوا کې څرېدلی برقي تارونو نه وړانگې راوتلې چې په ليدو يې لامه هيښ شو او دا ورته د شيطان کار معلوميدو. دی د کيم سره په يو لوي تالار کې ولاړ و چې خلک پکې لکه د مرو پراته ښکاريدل. د دريمي درجې هغه مساپر چې د شپې يې ټکټونه اخستي و، د گاډي په انتظار هم هلته ویده و. کيم لامه ته معلومات ورکول چې د اورگاډي تورانجن کوم ځاي ودريدو او د دی شا ته ترلي خونو کې خلک کښيناوتل.

په دی تالار کې يوه لرگينه کوټگۍ (غرفه) هم وه چې مخ ته يې د شيشې يوه تخته وه او پکې لوي سوري جوړ و، د هغې شاته يو بابو د سفر لپاره ټکټونه خرڅول. کيم ويل، "ټکټ هغه کاغذ وي چې مونږ به تر امبالي رسوي." لامه ورته وويل، "مونږ خو بنارس ته روان يو." کيم ورسره بحث وکړو او وي ويل، "ښه، ښه، بنارس ته، پيسې مې پکار دي" لامه د اور گاډو سره بلد نه و او کله چې پنځوشت مينټه د پاسه درې بجې جنوب

ته تلونکي گادي په غرمباري رابنکاره شو نو وي ليدل چې ټول مري ژوندي شو. د پکورو او خوړو پلورونکو نارې، د پوليسو چغې، د بنځو شور ماشور چې د خپلو غوتو او ماشومانو په راټولولو، د خپلو سړو پسي يې منډې وهلي. لاما په دې وخت کې کيم ته د پيسو يوه کسوره په لاس کيښوده اودې د هغه په ساده توب حيرانه شو. د ټکټ بابوسترگي تر اوسه خوبولي وي او کيم څو پيسي ورکړي نو هغه ورته د يو داسې ښار ټکټ ورکړو چې له دې ځايه شپږ ميله ليري و. کيم ټکټ ته وکتل او وي ويل، "زه د کلي بزگر نه يم خانه، د لاهور ښار اوسيدونکی يم، سم ټکټ راکړه د امبالي". بابوتندي تريو کړو اوبل ټکټ يې ورکړو. بيا کيم ورته نورې پيسي کيښودې چې اوس د امرتسر ټکټ راکړه. کيم خپل ځان لپاره ټکټ وانخستو ځکه د محبوب علي پيسي يې په دې نه لوريدې. د امبالي د ټکټ دهرې روپۍ په سر کيم د لاما نه يوه انه خپل کميشن په توگه تری وساتل. لاما ته يې د پاتي پيسو کسوره ورکړه او په وياړ يې وويل، "داسې مريد به د چا وي؟"

لاما د اورگادي د دريمې درجې د ډبې دروازي سره ولاړ و او دننه يې وليدل چې ډبه له خلکو ډکه وه نو په کمزوري غږ يې کيم ته وويل، "ښه به وي چې مونږ پلي ولاړ شو" يو چاغ سيک چې مخ يې په بريږه پټ و، کيم ته وويل، "دې وپريږي؟ مه وپريږه، يو وخت زه هم د ترين نه وپربدم. راځئ، راځئ... د حکومت کارونه هم دغسی دي.

لاما. دننه دوه کسان به ځاي شي؟

دکروندگر ميرمنه (په چغه) دننه مورک هم نه ځاپري. کروندگر. د وړو مورې، ځاي به ورته پيدا کړو. دا زوي دې پورته کړه، هغه محترم جوگي دی وگوره.

ميرمنه. (په قهر) زما په غير کې اويا غوتي دي. په دوي څه وکړم؟ زما په زنگون يې ولي نه کښينوي، بي شرمه سړي هم داسې وي.

هغې چارچاپيره وکتل چې څوک د دې په خبرو د تاييد سر و خوځوي. د امرتسر يوي نڅاگرې، چې کړکۍ سره ناسته وه د خپلې لويټې لاندې پوزه کش کړه. يو هندو بنيا چې په توکر کې تاو خپله د حسابونو دوسيه، په ترخ کې وهلي و، ناره کړه.

بنيا. دننه شئ... دننه شئ... د بي وزلو سره مهرباني ښه کار دي.

ډوگره پوځي. او... او...مهرباني هم هغسي لکه چې خوسى زيريدلي نه وي او اوو فيصده سود دې پرې اخستي وي (ټولو ناستو وخنډل) لامله. دا اورگاډي بنارس ته ځي؟

کيم. هو هو مونږ هسې چټي خو ورته نه يو راغلي، ور دننه شه که نه وروسته پاتي کېږو.

د امرتسر جينى. وگوره دا سړې پخوا چرې اورگاډي ته نه دې ختلي. کروندگر خپل غټ لاس بهر کړو او لامله يې بره گاډي ته کش کړو. يو چا ورته د لرگي په سپټ ځاي تش کړو، خو لامله وويل، دا زما د اصولو خلاف کار دې، زه به په زمکه کښينم. بله دا چې زه په کرسى کښينم نو ځان مي خوربيري". کروندگر ورته وويل، په دې اورگاډو کې مونږ ټول اصول مات کړي دي. ته وگوره، د هر قام او د نژاد خلک د يو بل سره څنگ تر څنگ ناست يو". ميرمنې يې وويل، هو او ځينې پکې هيڅ شرم نه لري". هغې د امرتسر جينى وليده چې ځوان پوځي ته يې کتل. کروندگر وويل، بنه به نه وي چې د غويي په گاډي تللي وي، څه پيسې به مو سپما کړي وي.

ميرمنې يې وويل، " هو هغه پيسې به مو په ډوډۍ لگولي وي.

لامه. که مونږ خبرې ونکړو نو خداي به راباندي مهربانه شي.

کيم. او مورې، په هغې بنځې خو به خداى ډېر مهربانه شي چې يو اوږي ته ډوډۍ خيرات کې ورکړي.

سيک (خاندې) دا د گدايانو خبره وي. او خورکې په ځان دى پخپله وکړل.

هغې بنځې د يو غور ډبي نه د کيک ټوټه کيم ته ورکړه او پوښتنه يې وکړه چې دې چرته روان و. کيم ورته د بنارس نوم واخستو. پوځي ورته وويل، " ته خو راته مداري معلوميرې. هره لوبه چې دې زده ده راوښايه او ستا ژير ملگرې ولې غلې ناست دې؟" کيم وويل، ځکه چې دى سپيڅلي دې او په هغو معاملو غورکوي چې له تا او ما پټ دي. سيک وويل، دا به سمه وي خو مونږ د لوديانې سيکان يو او په دې خبرو ماغزه نه خرابوو، مونږ جنگ کوو... جنگ. او زما د خور ليورزي په يو غونډ کې نايک دې. هلته ډوگره خلک هم دي. پوځي په دې خبره خوشاله شو ځکه دى ډوگره و. د امرتسر جينى وويل، ما ته خو ټول پوځيان يو رنگ ښکاري. د کروندگر بنځې هم په تاييد کې سر وخوځوو نو جينى بيا وويل، دا ټول چې د سرکار ملازمان وي، يو بل ته د ورور په سترگه گوري.

زمینداو وویل، "زما ورور د جتانو په غونډ کی دی، خو ډوگره هم بڼه خلک وي. پوځي وویل، هو سیکان هم په دی نظر دي، درې میاشتي کپري کله چې دوي د پیرزیی په کوئل کی اتو اږیډي ډلو راگیر کړي و، نو ډوگره پلتن ورسره کومک کړی و. بیا هغه د دی غرنی جنگ کیسه تیره کړه نو امرتسر جینی وموسیده. هغه پوهه وه چې پوځي دا کیسه د دی د خوبني لپاره کوله. د ډبې د بل سر نه د کروندگر میرمني په اوریدو هاي افسوس وکړل چې پوځیانو د غرونو د خلکو کورونه وسیزل او ماشومان یې در په دره کړل. پوځي وویل چې هغوي هم زمونږ خلک وژلي و او کله چې مو روغه وکړه نو سرکار ورلهډېرې پیسې ورکړې.

گادې اوس امرتسر ته رسیدلي و او د دی د څراغونو رڼا د شپې په ختمیدو پیکه ښکاریده. د مساپرو د ټکت ټکت جاج اخستونکی گارد رابنکاره شو او کله چې هغه د کیم ټکت وکتلو نو ورته یې وویل، ښکته شه. کیم احتجاج وکړو چې دی امبالي ته روان دی. گارد ورته وویل، زما له خوا دوزخ ته ولاړ شه خو ټکت دی تر امرتسر دی. کیم په ژړا شو او په چغو چغو یې ویل چې سپین بریرې د ده پلار هم دی او مور هم. دی د هغه امسا په شان دی او که دی ورسره نه و نو هغه به مړ شي. په ډبه کی ناستو ټولو خلکو گارد ته زاری وکړې چې په ماشوم دی مهرباني وکړي. بیا ورته تر ټولوډېرې خبرې وکړې خو گارد کیم د غور نه ونيولو او ښکته په پلیټ فارم یې ودرولو.

لامه هک پک ورپسې ښکته شو او نه پوهیدو چې څه وکړي. کیم له کړکی بهر په واویلا و، "زه غریب یم، زما مور پلار مړه دي، که زه دلته پاتي شوم نو د دی غریب سپین بریري ساتنه به څوک کوي".

لامه په دی وخت کی وویل، "دا څه حال دي؟ دی زما مرید دي او بنارس ته به راسره ځي، که د پیسو اړتیا وي نو..." کیم ژر په ورو غږ ورته وویل، "غلي شه بابا... مونږ خو څه راجگان نه یو چې پیسې دی دوره کړو، د نړی خلکډېر زړه سواندي دي". هغه له وخته د امرتسر جینی ولیده چې په لاس کی یې پیسې نیولي وې او له گادې ښکته شوه. کیم پوهیدو چې د هغې په شان ښځېډېرې سخي وي. هغې پیسې کیم ته ورکړې چې د امبالي ټکت واخلي او له هغه یې وپوښتل، "ستا جوگی د شمال نه راغلي دي؟ کیم په زوره وویل، د شمال د بل سر نه، هلته د غرونو له مینځه. جینی وویل، په شمال کی د زالغوزي ونې شني وي او واوره کیږي. زما

مور هم دغرونو وه. خپل جوگي ته وايه چې دعا راته وکړي. کيم په زوره وويل، "په تا د خداي رحمت لس زره واري وي. مقدس جوگي يوي ميرمني راباندې رحم وکړو چې زه تا سره سفر وکړي شم. دا ميرمنه د سرو زرو زړه لري". بيا په منډه ولاړو چې خان ته تکت واخلي. جيني لامه ته وکتل چې لکه د مشين کيم پسي، خورند سر روان و او په تبتې ژبه يې څه ويل.

د کروندگر ميرمني وويل، "دی جيني نندېر ثواب گتلي دي، دا جيني فرشته ده". يو بل وويل، په امرتسر بنارکي دغسي په زرگونو فرشتي اوسپري". دريم وويل، شابه زرکوه جوگي صيب چې گاډي درنه روان نشي. کيم په هغو پيسو نه يواځي دا چې تکت بلکه د خوارو لپاره هم شيان رااخستي و. ده په گاډي کې د لامه مخي ته هر څه کيښودل او وي ويل، "ډوډی وخوره... دا دی اوس سهار دي" گاډي د پنجاب په بنيرازو زمکو کې په منډه و او ټولو مساپرو د خپلوخپلو ډوډيو غوتي پرانستي، څه نا څه خورل. د ناشتي نه وروسته د کروندگر بنځي او سيک پان خورل، زميندار او پوځي په لاس د تمبوکو او کاغذ نه سيگرت جوړ کړي او څکول يې. لامه نسوارکړي او تسبيح يې اړولي. کيم په سيټ دواړه پيني تاوکړي، پرلت وهلي ناست اوپه دی خوشاله و چې خيته يې مړه وه.

لامه. تر بنارس به کومو سيندونو نه تيريرو.

بنيا. مونږ گنگا لرو، نور...نورهم شته.

لامه. ما د يو خاص سيند پوښتنه کوله، هغه چې اوبه يې شفا لري.

بنيا. هم هغه گنگا ده، په دی کې چې څوک ولامبي پاک شي. ما دري

واري په گنگا کې لامبي دي.

پوځي. او، تا ته د دی اړتياډېره وه. (ټولو وځاندل)

لامه. دا گنگا چا جوړه کړې ده.

بنيا. (په کرکه) گنگا خدايانو جوړه کړې ده خو ته د کوم مذهب منونکی

يې؟

لامه. زه د تر ټولو ښه دين منونکی يم. ښه نو گنگا ستا خدايانو جوړه

کړه. نو ستا خدايان څه ډول دي؟

بنيا. نو ستا خداي څوک دي؟

لامه. واورئ...زه به اوس تاسو ته د هغه چاخبره وکړم... واورئ اي د

هند اوسيدونکو واورئ...

بیا هغه په اردو ژبه کی د بودا د ژوند کیسه پیل کړه، خو زر د تبت په اړه یې خبرې وکړې او ورپسې د هغو صحیفو په اړه لگیا شو چې په چینایي ژبې لیکل شوي و. ټولو په صبر د ده خبرې اوریدې. په ټول هند کی دغسی جوگیان، سادهوان او پیران خای خای خلکو ته د خپل دین تبلیغ کوو. کله چې لامه ستړې او خاموشه شو نو پوځي خبرې پیل کړې. پوځي. په پیر زی کونل کی مونږ سره د مسلمانانو یوکنډک هم و. د دوي یو ملا، فکر کووم د پوځ نایک و. په هغه چې به چپه راغله نو وړاندوینې (پیشگوئی) به یې کولې. خو ټول لیوني د خدای په امان کی دي. د هغه افسرانو به ترې سترگې پټولې.

لامه. واورئ زما د پیغمبر د غشي کیسه واورئ. دا د هغوي په طبع برابر ه کیسه وه نو ټولو ورته غوږ ونیولو. د کیسې په پای کی هغه د سیند پوښتنه وکړه خو ټولو هم دا ویل چې دا سیند گنگا دي. کروندگر بنځه. مونږ په جالندهر کی ښه خدایان لرو، وگوره څومره ښه فصلونه یې راکړي دي.

کروندگر. په پنجاب کی د سپیڅلي سیند لته د پېر گران کار دی. زه خو ښه سیند هغه ته وایم چې هرکال نوي خاوره پر زمکه راته اچوي. او زمونږ د کروندگرو خدای "بهومیا" نومیري. زه تل د هغه شکر وباسم چې داسی ښی زمکی یې راکړي دي.

لامه. (کیم ته) زما مریده... ته څه فکر کوی چې زمونږ پیغمبر به د هند تر شمال راغلي وي؟

کیم. هو، امکان شته چې راغلي وي.

سیک. په وروستي ځل چې کوم لوی سړې دلته راغلي و، هغه سکندر زوالقرنین و چې خلک ورته سکندر اعظم وای. هم هغه د جالندهرکوڅي پخې کړې او په امباله کی یې د اوبو لویه باولی جوړه کړه. دا دواړه اوس هم شته. خو ما ستا د پیغمبر په اړه څه نه دي اوریدلي.

پوځي. (په ملندو) وینته اوردې پریرده او پنجابي ژبه ووايه. د سیک کیدو لپاره به دي بس وي.

لامه یو سور اسویلي وکړو او پخپل ځان کی راتاو شو. دی هغه وخت د یوې غوټې په شان ښکاریدو چې تری په تبتی ژبه د دعاگانو او د تسبیح غږ راتلو. بیا یې سر راپورته کړو او کیم ته یې وویل، "دا د گادي غږ په ما بد لگي، داسی ښکاری چې مونږ له سینده تیر شوي یو". هغه ورته

وويل، " صبر وکړه صبر. ستا سيند خو د بنارس سره نږدې دې. تر اوسه مونږ له هغه ډېر ليرې يو". لاما وويل، خو زموږ پيغمبر شمال ته هم راغلي و او دا واره واره سيندونه چې مونږ ترې تيريرو، هسې نه په دوي کې يو سيند هم هغه وي چې زه يې لټوم". کيم خان پرې ناغرضه کړو نولاما بيا وويل، "ته ما ته راليرل شوي يې، داسې ده که نه؟ زما د عبادت په بدل کې ته ما ته راوليرل شوي، د هغه توپي سره نږدې، هم ته وي چې يو ځلي په يو صورت او بيا په بل صورت راته راغلي" کيم ورته ورو وويل، "دا خبرې دلته د کولو نه دي. هغه هم زه ووم، بيا سوچ وکړه د توپي سره هغه هندو هلک هم زه ووم". لاما وويل، "خو هلته يو انگريز سپين ږيرې هم و چې د سيند په اړه يې راته باور راکړی و". کيم د عجايب خانې خبره وکړه. بيا يې ورته ډاډ ورکړو چې يو وارې دوي امبالي ته ورسيدل نو پلي به د سيند لټه وکړي.

لاما په دې خوشاله شو او نيغ کښيناستو. بيا يې وويل، "ته هم د څه شي په لټون راوتلي يې؟ کيم ورته د سره غويي او د شين ميدان خبره وکړه خو ورسره يې زياته يې کړه چې دا يوه افسانه ده. د کروندگر بنځي د دوي خبرو ته غور ايني و او په خبرو کې راولويده چې د دوي په کلي کې يو سور غوايي شته چې په شين ميدان کې گرځي او هيڅوک ورته څه نه واي. بناي هم هغه ستا غواي وي. سيک وويل، "بنځو له يوه خبره په لاس ورکړئ نوسلگونو نوي کيسې ترې جوړوي. ټول جوگيان خوبونه ويني اود دوي مريدان هم." لاما وويل، "بڼه نو شين ميدان او بيا سور غوايي به مونږ ته انعام راکوي؟ کيم وويل، "نه نه، دا خو يوه کيسه چا راته وکړه. زه غواړم چې په امباله کې دا غواي ولټوم. خو ته د گاډي په شور کې د سيند لټون نشي کولي. کيديشي چې غواي ددی لپاره راليرل شوي وي چې مونږ دواړو ته لاره ووبښاي"

لاما ټولو مساپرو ته وکتل او کيم ته يې لاس ونيولو، "دی پرون ما ته راليرل شوي دي او د دی مادي نړۍ بنده راته نه ښکاري". د کروندگر بنځي وويل، "مادېر فقيران او جوگيان ليدلي دي خو داسې جوگي او داسې مريد مي نن وليدل". د هغې ميره خپله گوته سر ته يوره او اشاره يې وکړه چې دوي دواړه ليوني دي.

وړوکی مداري

اورگادې امبالې ته ورسیدو او ټولو هغو مساپرو چې هلته بنکته کیدل، خپل شیان راټول کړل. د کړوند گڼ بنځې کیم ته وویل، "مونږ دلته د یوې قانوني معاملي لپاره راغلي یو او شپه به مو زما د میره د ماما کشر زوی کره وي. د هغوي د کور په غولي کی به ستا او د جوگي لپاره د ایساریدوځای ووشي" بیا یې میره ته مخ واړوو او وې ویل، "دوي به راته دعا وکړي" کیم په زوره وویل، "ای پیره، یوه میرمنه چې د سرو زرو زړه لري، د شپې لپاره راته ځای راکوي. دا د مهربانه خلکو وطن دي، د جنوب د مهربانه خلکو... وگوره له سهاره مونږ سره څومره خلکو مرسته وکړه". لامه په درناوي سرور تیت کړو. خو کړوندگر خپل کالي کونډي په راخستلو بنځې ته په قهر وویل، "زما د ماما د کشر زوی کور د کوڅه ډبو خلکو لپاره نه دي". بنځې هم په قهر وویل، "ستا د ماما کشر زوی زما د پلار د کاکا زوی د لورپه واده کی ورله هیڅ نه و ورکړي. هغه ډوډی اوس د دوي په حساب کی واچوه. جوگي خیرات درنه نه غواړي". کیم اوس نارامه و چې زر تر زره لامه ته سر پناه پیدا کړي او د کړوندگر په خبرو په تلوسه شو. خو هغه میرمني ورته د راتلو وویل. دی پخپله د محبوب علي پیغام هغه انگریز افسر ته د رسولو لپاره هم لیواله و.

کله چې دوي د چاونی شا ته د هندوانو یو کور ته ورسیدل نو کیم وویل، "زه ورځم چې د ډوډی غم وخورم". لامه وار خطا د ده لاس ونيولو، "ته به بیرته راځي کنه؟ لوز وکړه چې ته به هم په دی صورت کی راځي، اوس که ناوخته نه وي نو د سیند لټه به وکړو". کیم ورته وویل، "هو اوس ډېر ناوخته دي او تیاره شوي ده. گوره مونږ د لاهور نه څومره لیرې راغلو، سل میله خو به وي". لامه وویل، "زه د خپل خانقاه نه نور هم لیرې شوم او دا نړی څومره لویه اوبده ده"

کیم په تیاره کی ورک شو. محبوب علي چې هغه ته د کوم انگریز د کور پته ورکړې وه، دی د هغې دروازي ته ورسیدو او د برنډې د دیوال سره په شنو بوټو او واښو کی پټ کښیناستو. په کورکی څراغونه بل و او نوکرانو په سپینو جاموکی د ډوډی د میز د پاسه لوبني ایښودل. یو انگریز په تورو او سپینو جامو کی برنډې ته راووتلو چې یوه سندره یې زمزمه کوله. کیم په تیاره کی د هغه مخ نشو لیدلې. ده د هند د یو عادي فقیر په شان غږ را

وويستوچي " د غريبانوساتونکيه، تاسو ته دی خیر وي...محبوب علي وای... " انگریز د ده د غږ په لوري ونه کتل او نه پری هیښ شو. هم هغسي ولاړ یې وویل، "څه وای محبوب علي؟" "دا چې د سپین اس د نسل بچي ځای پرځای دي". کیم وویل. "د دی ثبوت څه دي؟" انگریز د گلابو بوتی ته ورنږدې شو. کیم هغه پریړ تاو شوي کاغذ د انگریز پښو ته واچوو او وې ویل، "محبوب علي دا ثبوت راکړې دي" سړي زر د کاغذ د پاسه خپله پښه کښوده ځکه هغه وخت یو باغبان د برنډی سر ته راغلی و او ده نه غوښتل چې هغه کاغذ وويني.

کله چې باغبان بیرته ولاړ نو انگریز کاغذ د زمکې نه راواخستو او د هغې پرځای یې یوه روپی و غورځوله. کیم د روپی شرنګ واوریدو. انگریز په گړندي گامونو کورته ولاړ نو کیم وروراندی شو اوچتک هغه روپی یې جیب ته کړه. خو هغه د روپی پرواه نه ساتله. ده د خپل پیغام اغیزې په هغه سړي لیدل غوښته. له هغه ځایه د وتلو پر ځای دې ورو ورو لکه د مار په زمکه تاو راتاو کور ته نور هم نږدې شو. دی خبر و چې د هند انگریزي بنگلي چار چاپیره خلاصې وي. انگریز یو وړوکی کوټې ته ورغلی و چې د برنډی په یو سر کی لکه د دفتر ښکاریدو. هلته د کاغذونو او دوسیو پښونه ایښي و او انگریز اوس په یوې کرسی ناست د محبوب علي له خوا رالیرل شوي کاغذ ته کتل. د سړي مخ د څراغ په رڼا کی واضح ښکاریدو او د کاغذ په ولوستو د ده رنګ واوختو.

په دی وخت کی د یوې ښځې غږ واوریدل شو چې "ویل یې...گراڼه چیرته یې؟ ژر د ناستي کوټې ته راشه چې میلمانه راتلونکي دي" سړي اوس هم د کاغذ مطالعه کوله. ښځې څو شیبې وروسته بیا چیغه کړه، "میلمه راغلو، زه په دروازه کی د پوځیانو غږ اورم" سړي ورمنده کړه او هم هغه وخت یو لوی موټر چې شا ته څلورو پوځیانو بدرگه کوو، په دروازه راننوتو. پوځیانو پښې ودربولې او سلامي ودریدل. له موټر یو لوړ دنگ سړي چې وینسته یې تور و، را ووتلواو یو بل ځوان ورسره مله و.

کیم د موټر پای سره نږدې پر زمکه پروت و، سړو په خندا خبرې کولې. د تورو وینستو سړي د کیم د سړي نه څه پوښتنه وکړه نو هغه په ځواب کی وویل، "بي شکه، محترم، د اس په اړه یو خبردی" بیا بل سړي ته یې وویل، "مونږ به څو شیبو کی بیرته راشو، تر هغې ټول مشغول ووساته".

پوځيانو ته يې د انتظار وويل او دواړه هغه وړوكي دفتر ته ولاړل. موټر بهر ووتلو او کيم وليدل چې دواړو سړو د محبوب علي له خوا راليږلي کاغذ ته کتل. دوي په ورو غږ خبرې کولې خو بيا هم کيم اورېدې شوې. لوړ سړی. اوس د اوونيو خبره نه ده، د ورځو معامله ده، بلکه د څو ساعتونو. ما د څو ورځو نه د دې خبرې توقع لرله خو دی... دی معلوماتو ورباندې يو ميخ ټک وهلو. نن دی "گروگن" دلته ډوډی ته رابلی دی؟ ځوان سړی. هو محترم او مېکلین هم راځي.

لوړ سړی... ډېره بڼه ده، زه به دوي سره پخپله خبری وکړم. دا هم ضرور ده چې معامله دی کونسل ته وړاندې شي، خو په داسې کارونو کې سمدلاسه عمل پکار وي او مونږ د دې لپاره جواز لرو. د پنډی او پيښور کنډکونو ته خبردارې ورکړی. په دی به د اوړي کومکونه اغيز من شي خو بله لاره نه لرو. که په لومړي ځل مو دوي ته سم گوزار ورکړي وي نو اوس به دا حال نه وی. اته زره به بس وي.

ځوان سړی. د توپخاني په اړه څه وايی؟

لوړ سړی. په دی باید د ميکلین سره خبرې وکړم.

ځوان سړی. محترم دا د جنگ مانا ورکوي؟

لوړ سړی. نه... دا د سزا مانا ورکوي. لکه چې يوسړی د خپلو مشرانو د عمل په بدل کې تاوان ورکوي.

ځوان. خو کيديشي. سي ۲۵ دروغ ويلي وي.

لوړ سړی. د ده معلومات د نورو د معلوماتو تاييد دي. په عمل کې مونږ

شپږ مياشتې د مخه خبر شوي و. دوي سره د روغې يو چانس و، خو

پرځاي يې دوي په دی موده کې ځانونه نور هم قوي کړل. هغه څو

ټيليگرام پيغامونه سمدلاسه وروليره. خو د نوي خفيه شفر سره. زما او د

وارټن د شفر سره. زما په فکر ميرمنو ته به نور د انتظار زحمت نه

ورکوو. نورې خبرې به د سيگرتو پرڅکولو وکړو. زه خبر وم چې

همدغسې به کپري، دا سزا ده، جنگ نه دی.

کله چې د موټر بدرگه پوځيان له لوی دروازی ووتل نو کيم لکه د چينجي د

ديوال سره سره وڅکيدو او د کور شاته ولاړو. د خپلې تجربې پر اساس

دی خبر و چې هلته به ډوډی پخيري. په پخلنځي کې هر ډول خلک په

کاراخته و او ده هم پکی ځان ورگډ کړو، خو يو کس دی وشړلو. کيم په

ژړا وويل، "ما غوښتل چې لوبسي درته ووينځم او يو توک ډوډی وخورم".

هغه کس ورته وویل، "زه زه، د امبالي ټول خلک هم په دی کار پسي راوتلي دي. څه تنبته"، دوي اوس د بنورو قابونه دننه وړل، "ته فکرکوي چې کرايټن صيب د ميلمستيا د کارونو لپاره ستا په شان کوڅه ډب غواړي؟" کيم د لور پوځي په اړه ځان خبرول غوښته. هغه لويو قابونو ته وکتل او وي ويل، "ډيره لويه ميلمستيا ده". يو چا وويل، "د حيرانتيا خبره خو نه ده چې مشر ميلمه جنگ لاپت صيب دي. سپه سالار"

د کيم لپاره دا معلومات بس و او د سترگو په رپ کی دی ورک و. کله چې دي له هغه کوره ووتلو نو سوچ يې کوو، آیا دا هر څه د يو اس د نسل لپاره کيږي؟ محبوب علي ته پکار و چې ما سره راغلي وي او کتلي يې وي چې دروغ څنگه ويل کيږي. د دی نه وړاندې د محبوب علي ټول پيغامونه چې کيم ورته اوړل د بنځو په اړه و. اوس د سرو خبرې وي. لور سري ويل چې دوي به يو ځای چا ته د سزا ورکولو لپاره پوځ ليري، دا خبر به پنډی او پيښور ته ځي، توپي هم پکی دي. هغه په لاره روان و او چرت يې وهلو چې که زه لږ نور دوي ته ور نږدې شم نو ډېر لوي خبر به پيدا کړم.

دی چې د کروندگر د ماما کشر زوي کور ته ورسيدو نو د يو قانوني معاملي په اړه بحث کيدو او لامله خوبولي و. د شپي د ډوډۍ نه وروسته يو چا چلم راوړو نو کيم هم ترې کش وکړو. هغه ته خپل ځان نن د يوسري په شان بنکاريدو. ناستو کسانو د ده سره ډېر په ادب خبرې کولې ځکه د کروندگر ميرمني ټولو ته د سره غويي او د ده له بلې نړۍ نه د راتلو خبره کړې وه. د دی کورنۍ برهمن ملا چې راغلو نو د لامله سره يې په ديني معاملو خبرې پيل کړې. د ادعيانو نه خبره نجوم ته لاره او دواړو ملايانو د ستورواو د کايئاتو خبرې راواخستې. شپه ناوخته د کروندگر ميرمني د خپل برهمن نه د لامله په اړه وپوښتل نو ده وويل، "هغه بي شکه پوهه سري دی، که څه هم زمونږ خدايان نه مني خو دی د حق په لاره روان دي".

کيم له برهمن نه د سره غواي په اړه معلومات وغوښتل نو هغه د ده د زيريدوورځ، نيټه او شيبه ترينه پوښتل. کيم وويل، "په کومه شپه چې په سري نگرکی لويه زلزله راغلي وه، د مي لومړی نيټه وه. د لومړي چرگ بانگ او د دويم چرگ بانگ په مينځ شيبو کی زه وزيريدم". کيم ته دا هر څه هغې بنځې ويلي و چې د ده پالنه يې کړې وه. په دی خبره يوي

میرمنی ټولو ته وویل، " وگورئ دا د دی خبرې ثبوت دي چې مرید غیر عادي قوت لري ". برهمن د غولي په خاوره کی د ستورو نقشي جوړې کړې او د سره غواي د اصل په اړه يې وپوښتل. کیم په جوش ورته ټوله کیسه تیره کړه چې په شین میدان کی د سره غويي له لیدو وړاندې، دوه کسان به لاره هواروي او بیا به د ده قسمت ورسره بدل شي. برهمن د ستورو او د سپورمی او د لمر خبرې کولې، بیا ده ته يې د یو وړوکي لرگي د راوړو امر وکړو. تر نیم ساعت پر زمکه کله یوې خوا ته به يې لیکه رابنکله او کله بل، اخر هغه وړوکي لرگي يې د دم په ویلو ویلو په نقشه واچوو او وې ویل، " ستوري واي چې په راتلونکو دریو ورځو کی دوه سړي به هر څه تیار کړي. له هغوي وروسته به سره غواي ښکاري خو د دی هر څه سره د جنگ او د وسله والو کسانو ښني هم ښکاري ".

د کروندگر میرمنی وویل، " مونږ سره د اورگاډي په ډبه کی یو سیک پوځي ناست و کنه ". برهمن سر و خوځوو، " زه د وسله والو پوځیانو خبره کووم، په سوونو کی، ستا د جنگ سره څه سروکار دی؟ ستا ستوری تاوده او قهر ژن دی، چې ډېر ژر د جنگ الامه ښاي ". لامه په تلوسه وویل، " هچري نه... مونږ یواځې د صلح غوښتونکي او د سیند په لټون یو ". کیم وموسیدو، ځکه د پیرنگي په کور کی وړاندې يې چې څه اوریدلي و هغه ورته په زړه شول.

برهمن په خاوره کی کښلي نقشونه په خپله پښه وړانول او ویل، " له دی زیات زه په راتلونکو دریو ورځو کی څه نه وینم هلکه، په دریو ورځو کی سور غواي به درته ښکاره شي ". لامه په تلوسه وویل، " او زما سیند، زما سیند به څنگه شي؟ " برهمن ورته په افسوس وویل، " وروره دا عادي خبره نه ده "

په بل سهار ټولو په دوي تینگار وکړو چې ایسار شي، خو لامه نه منل. کوربانو کیم ته د ښي ډوډی یوه لویه غوټه برابره کړه او درې اني هم د لاری د خرڅ لپاره ورته ورکړې. بیا ټولو دواړو ته په مخه ښه وویل او دوي د جنوب لوري ته پلي روان شول. لامه په افسوس وویل، " داسی خلک به د خپلو غمونو نه چري ازاد نشي ". کیم د ډوډی پڼد په سراخستي، وویل، " که دوي ازاد شول، نو په نړی کی به یواځې بد خلک پاتي شي او بیا زمونږ په شان خلکو ته به ډوډی او سرپناه څوک ورکوي؟ " لامه یوه

وياله وليده نو ورته يي وويل، رايخه وگورو، هسي نه زمونږ سيند هم دا وي. دوي په پټيو کي روان و او د کلي ټول سپي ورپسي و. کيم او بوداي لامه له سابو د پټيو نه تيريدل چې يو بزگر د خپل ډانگ سره په قهر او په بنکنځلو د دوي لوري ته په منډه شو. ده د امبالې په بازارکي ترکاري او گلونه خرڅول او کيم د ده د ژبي نه اندازه لگوله چې دې به د کومي سيمي وي. لامه د سپوهيڅ پرواه ونکړه او کيم ته يي وويل، "دا سړي څومره بده خله لري او خبر نه دی چې مساپرو سره خلک مهرباني کوي، مريده، خبردار ووسه چې دا سړي د بني طبقي راته نه بنکاري". سړي ورته رانږدي شو،

سړي. هو هو... گدايانو، ووځئ له دې پټيو.

لامه. (په صبر) مونږ ستا د بي برکته پټيو نه په وتلو يو.

کيم. (په چيغه)، که بل فصل دی وونشو نو دا به ستا د ژبي گناه وي.

هغه سړي لږ نارامه شو او لهجه يي نرمه کړه.

سړي. دا نړۍ له خيرات خورو ډکه ده.

کيم. او باغبانه، ته څنگه پوه شوي چې مونږ له تا خيرات غواړو؟ مونږ خو د دې پټيو په سر کي هغه سيند کتل غواړو.

سړي. (ناخواله خندا)، سيند.. تاسو د کوم بنار اوسيدونکي يئ، چې کنال نه مو سيند جوړ کړو. وگورئ دا نيغ جوړ شوي دي، سيمتي مورگي لري او د دې اوبه زه د سپينو زرو په بيه اخلم. البته د دې نه ور اخوا د سيند يوه څانگه شته، خو که ستاسو اوبه پکاري وي نو زه به يي درکړم، او که پي مو ...

لامه. (په تگ) نه نه... مونږ به سيند ته ورشو...

سړي. (په وارخطاي) پي او ډوډۍ... اي... گوري، ما ته يا زما پټو ته بنيري مه کوئ. تاسو خو خبر يئ چې په دې گرانه گراني کي اوس دومره سوالگر پيدا شوي دي چې...

لامه. (کیم ته) وو دی لیدل، اول د قهر په سرو خاوروکی پټ، ده خومره
سخته ژبه کاروله. اوس یې هغه دوره له سترگو لرې شوه، نو هم یې زړه
نرم شو او هم یې ژبه. خدایه... د ده پټي دی تل شنه وي. ای بزگره... پام
کوه چې د انسانانو قضاوت په تادی کی مه کوه.

کیم. ما داسی جوگیان لیدلي دي چې خلکو ته یې د انغري نه واخلي،
تر غوجلي پورې بنیره کړې وه. څه فکر کوي، دی سپیڅلي او هوبنیار دي
او که نه؟ زه د داسي کس مریدیم.

لامه. غرور بنه شي نه دي... هغه څوک چې د توازن په لاره روان وي،
غرور نه ډډه کوي.

کیم. خو تا وویل چې دا سړي د ټیټي طبقی دي او خرابه خله لري.

لامه. د ټیټي طبقی... ما خو داسی نه دی ویلي. دا څنگه کیدېشي؟ زه
انسانان په طبقوکی نه وپشم. ټول د خدای مخلوق یو. په سر کی د ده چلن
بنه نه و خو وروسته مودب شو نو ما د ده گناه هیره کړه. بله دا چې دی
هم زمونږ په شان دي، د مادي نړی په څرخ تړلي دی، خو زمونږ نه په
دی توپیرلري چې دی د خلاصون په لاره نه ورځي.

دوي دواړه د کنال غاری ته ودریدل چې د اسونو او د نوروڅاروو د پښو
نبی پری جوړی وې. لاهه یو څو شیبی اوبو ته کتل، هلته د گني فصل هم
شین و. کیم د څو گنو د سیوري لاندی کښیناستو او ترې پوښتنه وکړه چې
دی به سپیڅلي سیند څنگه پیژني نو لاهه ویل، "د دی په موندلو، ما ته به
هر څه رڼا شي. خو دا هغه سیند نه دی، کاشکه په دی اوبو کی اوسیدونکو
ورو چینجو راته ویلي شول چې زما سیند چرته دی."

کیم هغه وخت یوه لوی بنامار ولیدو نو لاهه یې شا ته رابنکلو او دواړه ساه
نیولي ودریدل. بنامار چې ژیر او نسواري لیکي یې لرلي، غاړه بنکته کړه
او د کنال اوبه یې وڅښلې. بیا هم دغسی په زمکه پروت و. کیم اخوا
دیخوا کتل او ځان سره لگیا و چې یوه کوتک راسره وي نو د دی بنامار
مری به می ماته کړی وي. لاهه ورته وویل، ولی؟ دی هم زمونږ په شان
د ژوند په څرخ سپور دي. کیم وویل چې د ده له هر ډول مارانو نه کرکه

کیري. خو لاما ایسارکرو، "پریرده چي دی هم ژوند وکړي". په دی کی بنامار په یوشرنګیدلي غږ خپل سر پرانستو او چمچمار تری جوړ شو. لاما هم هغسې ورسره خبرې کولې، چي "وروره، که زما د سیند په اړه دی څه معلومات وکړل نو بیا راشه". کیم ورته په غلي غږ وویل، "ستا په شان سړی ما تر اوسه نه و لیدلي، څنگه، دا بنامار هم ستا په خبره پوهیري؟" څوک څه خبر دي لاما وویل او د بنامار څنگ ته ورو غوندي تیر شو چي په خاوره کی تاو راتاو پروت و.

هغه کیم ته اشاره وکړه، خو دی په ویره و، "زه د بلي غاړې نه درځم." لاما ورته یاد وکړو، "راځه هیڅ درته نه واي." کیم زړه نا زړه و خو لاما ورته لاس اوږد کړو او په چيناي ژبه یې څه وویل. کیم فکر وکړو چي هغه څه "دم" ویلو. دی ورور ورو د بنامار څنگ نه تیر شو خو هغه سر هم راپورته نکړو. کیم له خپلي تندي خوله پاکه کړه او وې ویل، "بڼه نو اوس کومي خوا ته ځو؟" لاما وویل، "دا ستا کار دي چي فیصله وکړی، زه زور یم او دا سیمه نه پیژنم. راځه چي یو بل سیند ولټوو."

د سیند لټون

د پنجاب په دی بنیرازه زمکه په یو وخت درې فصلونه کیدل، گنا، تمبکو، او نوره سبزي، لکه موی او ټیپیر. دوي ټوله ورځ گرځیدل او هر ځای چي اوبه یې ولیدې نو ورته به ولاړل. کله به سپي ورپسې شول او کله د غرمې په خوب ویده کلي وال یې راوینن کړل. په هر ځای لاما د خلکو پوښتنې ځوابولي او بیا به هغوي ورته د یو سیند درک وکړو. کله کله به چا ورباندې وځانډل خو زیاتو خلکو ورته د دمې وویل، اوبه یا شوملي یا پی به یې ورله راوړل، ډوډی به یې ورله ورکړه. بڼخي به زیاتي مهربانه وې. ماشومان به په پیل کی شرمیدل او وروسته به ورسره مله شول. ماښام دوي په یوکلي کی د خټو د یوي جونگري څنگ کی د لوي ونې لاندی کښیناستل.

د کلي سپين ږيري مشر ورته راغلو او د دوي کيسه يې واوریده. د لامه د کبنيانستو لپاره يې يوکت واچوو او گرمه ډوډی يې راوغوښته. بيا يې چيلم ورته تازه کړو او د کلي پندت يې راوبللو. کيم يو څو هلکانو ته د لاهور د بنايست، د اورگاډي د سفر او د بناړ د ژوند کيسې کولې. سړي پخپلو کی لگيا و. اخر د کلي پندت وويل چې دی د سيند په اړه څه نه شي ويلي خو لامه د حق په لټون راوتلی دی او د ده په شان يو بل جوگي هم تيره مياشت راغلي و. ناستو ولاړو خلکوته يې وويل، "په ياد مو دي، د شمشتی (کيشپ) جوگي. ټولو سر و خوځوو. هغه جوگي ته کرشنا په خوب کی ويلي و چې که دی پخپله پرياگ ته ولاړو نو بي له سوخيدو به جنت ته ځي. پندت اعلان وکړو، "دا جوگي په هغو خدايانو باور نه لري چې زه يې پيژنم. خو صبر وکړئ... دی زوردي او له لري راغلي دي او بله دا چې ليونې دي. بيا يې لامه ته وويل، "له دی حايه شپږ ميله لويديځ ته جرنيلي سرک کلکتې ته ځي". لامه په تلوسه وويل، "خو زه بناړس ته روان يم"، پندت وويل، "هو هغه سرک بناړس ته هم ځي او د شمالي هند د ټولو سيندونو نه تيريري. خو اوس به بنه دا وي چې تاسو شپه په دی کلي کی وکړئ، سهار به سرک ته ووځئ او په لاره چې هر سيند نه تيريري، درته به معلوم شي".

لامه دا خبره خوښه کړه. هغه څو دعاگانې وکړې چې وروستی يې په چيناي ژبې کی و. بيا يې کيم نه پوښتنه وکړه "په هر څه پوهه شوي؟" کيم ورته په ادب وويل، "هو" د کلي مشر کيم ته وکتل چې د يوې جينی سره يې خبری کولې. لامه د کيم د لټون او د ده د مرید کيدو کيسه ټولو ته تيره کړه او دا چې هغه د خداي له اړخه له بلی دنيا نه ده ته راليرل شوي دي. پندت موسکې شو او کيم ته يې په چغه وويل، "ته څوک يې؟" هغه د بل سر نه په زوره وويل "د سپيڅلي لامه مرید" پندت وويل، "ستا جوگي واي چې ته پيري يا روح يې." کيم وويل، "نو پيري ډوډی خوري شي؟ زه خو اورې يم." لامه په زوره وويل، "دا د ټوکو خبره نه ده. په هغه بل کلي کی، چې ما نه يې نوم هير شو، نجومی دا خبره کړی وه." کيم د لامه په غوږ کی وويل، "هغه د امبالي بناړ و چې بيگا شپه مو پکی وکړه." د لامه راياد شول، "هو امباله نوميدو، هلته نجومی پخپل علم څرگنده کړه چې زما مرید به په دوو ورځو کی خپل مراد ته ورسيري. خو هغه ستاد

ستورو په اړه څه ويلي و؟" کيم غاړه تازه کړه او د کلي ټولو سپين ږيرو ته يې وکتل. "زما د ستوري مانا جنگ دې." يو کس وخنډل. خو بل وويل، "دا وړاند وپېنه خو نه ده، په سرحدونو هر وختي جنگ کيږي". خو په سپين ږيرو کې يو پخواني پوځي هم ناست و چې په غدر کې د ده په ميرانه انگريزانو ورته انعامونه ورکړي و او اوس هم انگريز چارواکي او کمشنر د ده ليدو ته راتلل. د ده زامن هم په پوځ کې و. هغه په زوره وويل،

پوځي... د هلک خبره وړاند وپېنه ده.

کيم (په چغه)، دا به يو لوي جنگ وي، د اتو زرو پوځيانو...

پوځي. لښکر به د سرو کوټونو وي که د هند کنډک؟

کيم. (په تلوسه) سره کوټونه به وي، د گوراگانو لښکر او توپي به هم وي.

لامه. (وارخطا) نجومی خو راته دا خبره نه وه کړی.

کيم (په جوش) دا خبر يواځې ما ته راغلی دې چې اته زره پوځيان به د پنډۍ او پېښور نه د جنگ لپاره ځي.

برهمن. ده ارو مرو دا خبره په بازار کې اوریدلی ده.

لامه. خو دی ټول وخت له ما سره و. څنگه خبر شو.

پنډت. چې سپين ږيري مړ شو نو دی هلک نه بهېږ بڼه مداري جوړ شي. دا څه نوي لوبه ده؟

پوځي. يوه نښه راوښايه. که د جنگ خبره وي نو زما زامنو به له وخته ما ته ويلي وي.

کيم. کله چې هر څه فيصله شول نو ستا زامن به هم خبر شي. خو هغه کس چې دا اختيار يې په لاس کې دې، ستا له زامنو ډېر لوړ ناست دی.

بابا، ته راته ووايه. آيا د اتو زرو پوځيانو د توپونو په بدرگه د تگ خبره به تيتو خلکو کړی وي؟

پوځي.. نه

کيم.. نو ته خبر يې چې د دی پوځ امر به چا ورکړی وي؟

پوځي. هو، ما هغه ليدلي دي.

کيم. څوک دی؟

پوځي. زه يې له هغه وخته پيژنم چې دی د توپخاني افسر و.

کيم.. لور دنگ سړې، تور ويښته او داسی قدم اخلي.

کيم د پوځيانو په شان ايغ نيغ وگرځيدو. يوکس وويل چې هر پوځي همدغسی گرځي. خو کيم ورته وويل، نه په دی کی توپير دی، هغه لور رتبه کس داسی گرځي او داسی سوچ کوي. دا يې وويل او خپله گوته يې په تندي کيښوده او ورو ورو يې بنکته جامني ته برابره کړه. بيا خپله خولی يې په ترخ کی ووهله او د زاني په شان ودریدو. ټول خلک دی ننداری ته ځير و. پوځي پوښتنه وکړه، "دا افسر د امرکولو پر وخت څنگه چلن کوي؟ کيم وويل، "دې خپل څټ گروي، بيا يوه گوته پر ميز وهي او پوزه راکاري. بيا امر کوي، چې فلانی فلانی کنډک راواستوی، فلانی توپي وروليزي." هغه خپل لاس يو موتي کړو او په زوره يې وويل، "دا جنگ نه دی، دا سزا ده سزا"

پوځي اوس قانع شو او وې ويل، "بس بس، زه پوهه شوم چې دی څوک دی. ما د جنگ د میدان په لوگو کی د ده غږ اوریدلي دي." د کيم غږ واوښتو او وې ويل، "ما خو لوگي و نه لیدو، دا هر څه می په تياره کی لیدل چې يو سړي ورته لاره پاکه کړه، بيا په اس سپور يو تن راغي، بيا دی پخپله راغلو. بابا، ما ريښتيا ويلي دي که دروغ؟" پوځي وويل، "بي شکه، دا هم هغه افسر دی." لامه په وياړ ټولو ته وويل، "ما تاسو ته نه وويلي چې دی له بلي دنيا راغلی دی. دی د ستورو ملگری دی." يو سپين

بريري وويل، "خير په مونږ څه اړه لري؟ اي، که ته د غيب خبر ورکولي شي نو ما سره يوه غوا ده چې سره ټاکي لري. بناي ستا د غواي خور وي." کيم وويل، زما ستوري ستا په څاروو پورې نه دي تړلي. "يوى بنځي وويل، "هغه غوا ناروغه ده، دى زما ميره دى او د خبرو چل ورله نه ورځي. ته راته ووايه چې هغه به جوړه شي که نه؟"

کيم که يو عادي چلباز کس وي نو دا لوبه به يې غځولي وي، خو دى په لاهور کې لوي شوي او ديارلس کاله يې د فقيرانو او د عامو خلکو چلن کتلي و. د کلي پندت هغه ته په کينه کتل. کيم وويل، "زما په فکر تاسو يو ډېر ښه پندت لري چې دا اوس مې وليدو." بنځي ته يې وويل، "ته او ستا ميره فکرکوي چې ستاسو غوا به په تشو خبرو جوړه شي. د عبادت کوونکو سره درغلي مه کوئ. يو خوسكى خپل پندت ته ورکړئ او که خدای درته ډېر په قهر نه و نو غوا به مو په يوه مياشت کې بيا پي ورکوي." پندت د ځان سره وويل، "پورا استاد دى، ما په څلويښتو کالو کې دا کارونشو کړي." کيم ور زياته کړه، "لږ اوږه، لږ کوچ او يو څو دانې لاجي، په دى څوک شته من کيري؟"

پوځي ودریدو او کيم ته يې ست وکړو چې که دوي دواړه شپه له هغه سره تيرول غواړي. پندت د دى تاييد وکړو خو وي ويل چې د لامه خدمت د دوي د دهرم شاله (عبادت ځاي) دنده وه. ټول د دوي د ځواب په انتظار و. کيم ورو غوندي د لامه څنگ کې ودریدو او ورته يې وويل، "پيسي چرته دي؟ هغه ورته وويل، "زما ملا سره تړلي کسوره کې." کيم ورته وويل، "شابه زر دا کسوره ما ته راکړه خو چې څوک پري پوهه نشي." لامه ويل، "ولي، اوس خو مونږ ټکت نه اخلو." کيم ورته وويل، "زه ستا مرید يم که نه؟ ما تر اوسه ستا ساتنه کړې ده که نه؟ پيسي راکړه او سهار رانه بيرته واخله." هغه د لامه په کمر بند لاس ووهلو او د پيسو کسوره يې په تياره کې راوويسته. لامه سر و خوځوو. "زه هم داسې دى وي. دا بده نړۍ ده، زه خبر نه ووم چې پکې دومره خلک اوسيري."

په بل سهار د کلي پندت سخت په قهرښکاریدو خو لامه خوشاله و او کيم د زور پوځي په کور کې دومره کيسې اوریدلې وى چې ورباندې سم مور شو. پوځي ورته په عمل کې وښودله چې کله به هغه په اس سپور شو نو

خپله توره به يې څنگه په زنگانه ايښي وه. لامه د کيم په ليدو ورته وويل، "د دی کلي هوا ډېره بڼه ده، نور کله زما خوب کچه وي خو بيگا مې اړخ هم نه دی بدلولي، اوس مې هم سر لږ دروند دی." کيم پوهه شو چې پښت به لامه ته د شپې بڼه ډېر اښکړی وي چې وي شوکوي. ورته يې وويل، "يوگوت گرم پی وڅښه." کيم د ايميانو لپاره يو څو کورنيو نسخو نه خبر و.

دوي د سفر لپاره تيار شول نو لامه پوښتنه وکړه چې د کلي والو د خدمت په بدل کی څه وکړي. هغه د پښت نه خوشاله معلوميدو او کيم ته يې وويل چې کولې شي، هغه دهرم شاله ته يوه روپی ډالی کړي. کيم ورته وويل، "محترم، تا کله په سرک يواځی سفر کړي دي؟" هغه وويل، خود نو... په کوهلو کی زما مرید چې مړ شو نو تر پتهانکوټ پوری يواځی ووم. په لاره هر چا چې راسره بڼه وکړل نو هغه ته به مې يو څه نذر ورکول." کيم په سخته لهجه وويل، "اوس ته په هند کی يې، د دوي اسطور هډېر لاسونه لري. دوي پخپل حال پرېږده."

زور پوځي دوي ته په مخه بڼه ويلو لپاره پخپلي کچري (يابو) سپور راغلو، يوي ډډې ته يې توره هم خړیده. د کلي خلک خفه ښکاريدل او پښت خو ورته ډېر بد بد کتل. هغه د شپې خپل بڼه ايم لامه ته ورکړي و خو هيڅ پيسې يې ورسره و نه موندلې. پوځي ورته په کچري د سپريدو اشاره وکړه، خو کيم ويل "زه د خپل جوگي غلام يم." پوځي ورته وويل، "ته چې پخپله د جنگ ستوري لري نو ولې دی ژير جوگي پسې روان يې؟" کيم ورته وويل، "دی له نورو ډېرو جوگيانو توپير لري. دی يو ريښتوني جوگي دی. مونږ نه نجوميان يو، نه مداريان او نه گدایي گر." پوځي وويل، "هغه خو ما پخپله وليدل خو زه دا سړي نه پيژنم."

د سهار په تازه هوا کی لامه د اوبښ په شان لوي لوي گامونه اخيستل. خپلي دعاگانې يې ويلي او تسبيح يې اړولي. دوي د امونو د باغ نه تير شول چې د هغې نه خوا په پټيو کی ټول خلک په کار اخته و. په ختيځ کی د هماليه د غرونو تن انځور ښکاريدو. لامه د خپلي تسبيح يو اتيايمه دانه واړوله نو کيم ته يې وويل، زما ارمان په زړه کی پاته شو چې هغه دهرم

شاله ته مي يوه روپۍ ورنکړه. پوځي توخي وکړو نو لامله د هغه د شته والي نه خبر شو. مخ يې واړوو او ورسره خبرې پيل کړې،

لامه. ته هم د سيند په لتون راوتلي يې؟

پوځي. دانوي ورځ ده. د سيند د اوبو اړتيا د لمر پويديو نه وړاندې وي. زه راغلم چې تاسو ته لوي سرک ته ورتلونکي لنډه لاره در وسيم.

لامه. نو دا توره دی ولي راوړې ده؟

پوځي. زه خبر يم چې په ټول هند کې د پوليسو په امر څوک وسله نشي گرځولی. خو د دی ځای حوالدار ما پيژني. زما يو ارمان دي چې د اړتيا پر وخت له دی توري کار واخلم.

لامه (په افسوس) د يو سړي وژنه به درته څه گټه وکړي؟

پوځي. هيڅ هم نه، خو کله کله بد انسانان که وونه وژل شي نو نړۍ به د زما په شان ارمني کسانو لپاره تنگ شي. ما د ډېلي نه تر جنوب پوری زمکه په وینو سره ليدلی ده. څه ليونتوب و.

لامه. هغه خدايان به خبر وي چې دا وبا يې راليرلي وه.

پوځي. د هند په پوځ کې ليونتوب ورگډ شو او عسکرو خپلو افسرانو ته د ټوپکو شپيلۍ واړولې. دا ليونتوب که هلته ودریدلې وي نو بنه به وي، خو دوي د افسرانو ميرمني او ماشومان هم ووژل. بيا له اوو سمندرونو نه اخوا نورکسان راغلل او هغوي لا ظلمونه وکړل.

لامه. داسې گنگوسی ډېر پخوا ما ته هم رارسيدلي وي. زما ياديري، هغه کال يې د " تور کال " په نوم يادوو.

پوځي. نه پوهيرم، تا څنگه ژوند تير کړی دی؟ گنگوسی؟...هن...ټوله نړۍ له دی پيښې په لړزان وه.

لامه. زمونږ نړۍ تراوسه یو واری خوزیدلی ده، کله چې زمونږ سپیڅلي بودا رڼا تر لاسه کړه.

پوځي (په سخته لهجه) زه خبر یم چې ډېلي په لږزان وه او ډېلي د نړۍ "کولمه" گڼلي شي.

لامه. ښه نو دوي ښځې او ماشومان ووژل، دا ډېر بد کار و او باید سزا یې موندلې وي.

پوځي. ډېرو خلکو دا کار وکړو خو هیڅ گټه یې نه وه. زه هغه وخت د سپارو په یو غونډ کې ووم. په دی کې شپږ سوه او اتیا تکړه ځوانان و. ته باور وکړه چې درې تری ژوندي پاتې شول. یو پکی زه وم. ما پخپل اس یو انگریز میم صاحب او د هغې ماشوم سپاره کړل او اويا میله لرې یو خوندي ځای ته مې بوتلل. خو ما نولسو سختو جگړو کې برخه اخستې وه، د اسونو شپږ څلوېښت جگړې مې وکړې. د وړو جنگونو خو حساب نشته. په وجود مې نهه تپونه خوړلي دي. څومره میدالونه مې وگټل او دا د کلي زمکه یې هم راکړې ده. درې زامن لرم چې زما په غیاب کې راپسی ملنډی وهي.

لامه. اوس په دی زاړه عمر کې ته د څه شي ارمان لری؟

پوځي. نیغه ملا، نرم هډونه، چابک لاس او تیز نظر. زه هغه طاقت بیا غواړم.

لامه. طاقت کمزوري وي.

دوي څو شیبې د ونې لاندې دمه وکړه. کیم د یو مری سره لوبی پیل کړی. د کلي یو چاغ ماشوم چې په لاره روان و، د لاهه په لیدو نږدې راغی او هغه ته په ادب ټیټ شو، خو د ټیټیدو پر وخت بی ټولې شو او راپریوتو. کیم په زوره وخنډل نو ماشوم په ژړا شو. پوځي زر ورنږدې شو او دی یې دلایه کړو. "مه ژاړه، شهزاده خیردی، خور شوی نه یې." لاهه چې څو شیبو له یې سترگې ورغلي وې راوینس او تسبیح یې اړولې. ماشوم په

ژړا تسبیح ته لاس کړو چې زه دا غواړم. لامه د هغه سترگو ته وکتل،
تسبیح یې په وانبو لکه د مار کینودې او یوه سندره یې وویل،

یو موتې لاجي... یوخمځی غوري

وریژې دال او مالگه... ستا زما پودی

ماشوم له سندري خوند ورکړو او په خندا شو. پوځي ترې پوښتنه وکړه،
دا سندره دی له کومه وخته یاده ساتلې ده؟ لامه وویل، "دا مې په پټان
کوټ کې زده کړی وه. ماشومانو سره مهرباني کول پکار دي." پوځي
ماشوم ته یوه پیسه ورکړه چې ځان ته د کلي په هټی خواره واخلي. له
دمې وروسته دوي لږ مزل وکړو نو لوی سړک ته راووتل.

جرنيلي سړک

د دی لوی سړک چې انگریزانو ورته جي-تي-روډ ویل، منځ برخه پخه (قیرشوی) وه او د لویو موټرو او لاریو لپاره وه. د دی دواړو غاړو ته د
اس او خرگادو لپاره بیله کچه لاره وه. پوځي ورته وویل، "د اورگادې د
راتلو نه وړاندې په دی سړک به هر وختې د انگریزانو موټری تلی راتلی
خو اوس پرې څوک نه تلل. دا خوندي سړک و، ځکه په هر څو میله کې
ورباندي د پولیسو څوکی وه. خو پولیس پخپله غله دي او خلکو نه په زوره
شیان اخلي".

په دی سړک پلي خلک روان و او پوځي وویل، "وگوره داسی ښکاري
چې د خلکو یو سیند بهیري". دا جرنيلي سړک په دی زړه پوری و، چې
تر پینځلسو سوو میلو نیغ جوړ شوی و او د هر نسل خلکو ورباندی سفر
کوو. د دی په هر فرلانگ دواړو غاړو ته سپیني تیري او ورباندې د
فاصلو نښې لیکلې وې. دوي په سړک روان و چې د پولیسو څوکی ته
نږدې شول. هلته یو چار واکي د پوځي سره د توري په لیدو وویل، "څوک
دي چې د قانون پر ضد وسله یې رااخیستی ده. آیا پولیس د ژغورني لپاره
بس نه دي؟" بیا یې وخنډل. پوځي وویل، "د پولیسو نه د ژغورني لپاره

مي دا توره اخستي ده، په هند کی هر څه ټيک ټاک دي؟" د پوليسو کس داري چينگي کړي، " رسالدار صاحب هر څه ټيک دي. زه خو لکه د شمشتي سر رابهر کړم او بيا وردننه کړم. هو دا د هندوستان سرک دی او ټوله دنيا ورباندي روانه ده."

ناڅاپه څوگامه وړاندي په باديدونکي دوره کې د چا له خلي بنکنځلي راووتلي، "د سپي زويه، د سرک نرمه برخه ستا د ملا گرولو لپاره جوړه ده؟ د حيوان اولاده، کم عقل، سرکوزيه، د خره لکي تا ته چا ويلي و چې د سرک منځ ته راوخيږه؟ اوس دا مات پل دي او خپل مات سر دواړه يو ځاي کړه." کيم وليدل چې پنځوس گزه اخوا، يو گاډي د سرک په منځ کې مات پروت و او يوه اسپه چې سترگي او پوزه يې له وينو سره و، د راپورته کيدو لپاره زور لگوو او بيا به راپريوته. هغه پوليس چې بنکنځلي يې کولي، په اس سپور او چابک په لاس د اسپي د وهلو هڅه کوله او د گاډي خاوند ورته مخي مخي ته کيدو چې اسپه وونه وهي. هغه د انصاف لپاره زاري کولي. خو پوليس اوس د ده په وهلو لاس پوري کړ. گاډي وال په چغه وويل، "دا بي زبان مال دی." پوځي له خپل کچري رابنکته شو نو هم هغه وخت د پوليسو هغه کس هم د خپل اس نه را کوز شو چې بنکنځلي يې کولي. بيا دوي دواړه د يو بل سره داسي تر غاړه شول لکه چې په هند کې پلار او زوي يو بل ته غاړه ورکوي. هغه پوليس د دي پوځي زوي و.

دوي دجرنيلي سرک پر غاړه د يوې ونې لاندې کښيناستل. کيم ستري و خو لامه د سپيڅلي سيند په لټون وړاندي تگ غوښتو. کيم ورته وويل چې لږ صبر وکړه. پوځي وويل، "دا هلک د ستورو ملگري دی، پرون يې راته د هغه چا خبر راکړو چې د جنگ امر ورکوي." د هغه زوي وويل، "دا هر څه به يې په بازار کې اوريدلي وي." پوځي وخنډل، "هر څه چې وي، دا خو يې نه دی کړي چې په اس سپور راشي او پيسي رانه وغواړي." زوي ورته وويل، "پلاره دا د دي خبرو ځاي نه دی، راځه زما کور ته به ولاړ شو." پوځي وويل، "دومره خو کولی شي چې دي هلک ته څه پيسي ورکړي، ده زما لپاره بڼه خبر راوړی دی. د جنگ د امکان خبر." کيم وويل، "امکان نه... د حتمي جنگ خبر."

د پوځي زوي يوه سکه ورته وغورځوله او ځان سره د گدایانو او د مداریانو په اړه يې څه وويل. دا سکه څلور انيز (د روپۍ څلورمه برخه) و او دوي پرې تردېرو وړځو ډوډۍ خوري شوه. لامه د سګې په ليدو ورته يوه دعا وکړه. پوځي پخپلې کچرې لاس رابنګلو او دوي ته يې وويل، "ورځۍ، په مخه مو بڼه شه، ما په ژوند کې په لومړي ځل يو ريښتوني پېغمبر وليدو چې پوځي نه و. پلار پخپلې کچرې او زوي په اس په يو وار سپاره شول او پخپله مخه ولاړل. کله چې کيم او لامه د پوليسو څوکۍ نه ورتيريدل نو يو پوليس چې وړاندې يې د کيم څلور انيز ليدلي و، وويل،

پوليس. په دې څوکۍ کې له هغې غاړې راتلونکي د هر سړي په سر دوه انې ټيکس (ماليه) دي. تاسو به څلور انې راکړئ. دا د سرکار امر دی او دا پيسې د سرک پر غاړه د ونو لګولو او د سرک د بنګلي کولو لپاره کاريري.

کيم. او د پوليسو د خيټې د ډکولو لپاره هم کاريري. ته څه گڼي چې زموږ سرونه د خټو جوړ دي؟ يا موږ د ډنډ چينډخان يو؟ خسر بابا، ته د خپل ورورنه خبر يې، چې څوک و؟

د پوليسو مشر. (له برنډې) پريږده دا هلک. اې تا ته وايم... څوک و د ده ورور؟

کيم. هغه د يو ولايتي بوتل نه کاغذ ليري کړې و او په پله يې نښلولې و. هر څوک چې به له پله تيريدل له هغوي به يې پيسې اخستي چې دا د سرکار امر دی. بيا يوه ورځ ورباندې انګريز راغی او د ده سر يې مات کړو. اې وروره، زه د ښار کارغه يم، د کلي نه.

پوليس وارخطا شو او دوي يې پريښودل. خو کيم تردېره وخته شا ته به څټ و او د پوليسو هغه کس ته له ځلې شپيلۍ غږوله چې بد بد يې ورته کتل. هغه لامه ته وويل، "داسې مريد لکه زما به بل نه وي. که ته يواځې راوتلی وي او زه درسره نه وي نواوس به يې د لاهور نه لس ميله ليري ستا هډوکي راتولول." لامه وموسيدو او په وروغږ يې وويل، "زه

پخپله هم چرت وهم چې ته پيري يې او که وړوکی شیطان؟" کیم وویل،
زه ستا مرید یم.

دوي دواړه تر ډېره وخته په خاموشي روان و او تش د لامه د تسبیح د دانو
غږ راتلو چې پخپلو دعاگانو کی ډوب و خو کیم چارچاپیره نړی ته سترگی
وازي نیولې وې. دی خوشاله وچې د لاهور د گني گوني پر خای اوس
پراخو، شنومیدانونو ته يې کتل. خو له هغې هم خونده ورته خلک و. تر
اوسه يې په دې لاره خومره نوي خيري، نوي جامې او د کړو وړو عجیبه
خلک لیدلي و. اوس يې هم په سرک یوه لویه ډله د سنیاسي درویشانو ولیده
چې لوبې لوی څنې يې وې او پخپلو توکریو کی يې د ځمخرک په شان
ځناور اوړل. بیا یوتکره کس يې ولیدو چې پاکې جامې يې اغوستی وې خو
په پینو کی يې د بیری نښوخرگندول چې اوس اوس له بنده خوشی شوی و.
یو اکالي سیک يې هم ولیدو چې د خپلې عقیدې نیلا لباس يې په ځان کی و.
ده لوی څنې او سري سترگی لرلې. د پگری د پاسه يې هغه تیره د چاقو په
څیر د اوسپنې حلقه وه چې د دوي وسلې کار يې ورکوو.

کله کله به يې د یوکلي ټول خلک ولیدل چې په رنگا رنگو جامو کی د
کومي ميلي لپاره راوتلي و. بنځو به ماشومان په ډوډه اخستي، خپل بنگري
یو بل ته بنودل، ماشومانو به گني ژوول. د یو پله د لاندی يې موسلیان
ولیدل چې د ډول او باجې په ساز سندرې يې ويلې. بل خای د چا ناوي
ډولی روانه وه. د لامه سترگی پټې وې خو کیم هر څه لیدل. اخر يې
سکوت مات کړو.

کیم. دا د جنوب سیمه ډېره بڼه ده. اوبه او هوا يې بڼه دي.

لامه. هو خو ټول د ژوند د پل سره تړلي دي.

کیم. اوس مو ډېرمزل وکړو، لمر هم په ډوبیدو دی، یوه دمه به وکړو.

لامه. نن به مو څوک کوربه وي؟

کیم. دا ملک د بنو خلکو ډک دی، (په ورو غږ) او مونږ پیسې هم لرو.

کله چې دوي د دمی یو ځای ته نږدی شول نو د خلکو گڼه هم زیاته شوه. هلته په یو قطار کې د توکو پلورونکي گادې ولاړ و چې تمبکو، پان او ارزان خواړه پکې بار و. د لرگو یو ټال او د پولیسو یوه ټاڼه هم وه. یو کوهې، ورته نږدې څو ونې او د ونو لاندې د پخوانیو بل شویو اوروونو نښې وې چې بنودله یې، په جرنيلي سرک دا د کاروانونو د پراو ځای و. بره په اسمان په سوونو د کارغانو، کفترو او د طوطیانو جوپي خپلو زالو ته روانې وې. په تنورونو د گرمې ډوډۍ او د کبابونو او د پکورو خوشبوي هرې خوا ته خپور و. کیم ته دا هر څه د کشمیر سرای په شان ښکاره شو خو البته دا ځای تریدېر لوی و.

د دوي دواړو اړتیاوېدېرې نه وې. لامه د ډوډۍ په اړه څه خاص بندیز نه لرلو او کیم د هری غرفې نه په خیرات کې د خواړو څه نا څه اخستي شول. هغه د اورد بلولو لپاره یو څو لرگي په بیه واخستل. خلک د ډوډۍ او د خواړو لپاره اخوا دخوا تلل راتلل، خو دوي دواړه د کوهي پر غاړه ناست و. مخامخ د اس یوگادې ولاړ و چې اسونه تری بیل شوي او دوي په وانبو شونډې وهلي او یا اوبو ته یې خله ټیټه وه. په څو گادو کې د ناستو بنځو غرونه اوریدل کیده. په هند کې اوس که څه هم دېرو خلکو خپلې میرمنې په اورگادو(ریل) کې بوتلې چې زرخپل منزل ته ورسیري خو ځینو خلکو اوس هم په پخواني ډول په اس گادې یا د غوايي په گادې کې د کور بنځې ورلیږلې. په دی گادو به پردې تړلې وې چې بیگانه سړي یې وونه گوري.

کیم د غوايي یو گادې په نښه کړو چې ډېر ښکلي کړې شوي و او ورباندې دوه گومبدي خیمې لگیدلې وې. دا گادې لږه شیبه وړاندې د پراو ځای ته راغلی و او ورسره اته سړي بدرگه و چې د دوو کسانو سره زنگ وهلي توري هم وې. له ورايه ښکاریدل چې دا د یو مهم کس کورنۍ وه ځکه د هند عام اولس وسله نه گرځوله. د گادې د پردې شا نه یوی میرمنې د بیلا بیلو کارونو لپاره حکمونه کول چې ښکاریده هغی به تل دا کار کړي وي. کیم د گادې سره د بدرگه کسانو جاج واخستو چې نیم نه زیات پکې نري نروچکي د جنوبي سیمو سپین ږیري و. نیم نور د شمال تکره غرنی و چې وړینې خولی او هم هغسې جامې یې اغوستې و.

کیم اندازه ولگوله چي ميرمنه د پاخه عمر او شته منه وه او جنوب کی د خپلو خپلوانو کره روانه وه. بني لور کره تله او زوم ورپسي د بدرگي لپاره خپل کسان وراستولي و. غرني کسان به ورسره د کوهلو يا کانگري نه راغلي و. دا هم خرگنده وه چي د ميرمني لور په دی گادي کی نه وه، که نه هلته به سخته پرده کیده او ساتندويانو به هيڅوک ورته نږدي نه پرېښودلي. کیم سوچ وکړو، دا ميرمنه خوشاله بنکاري او هغي سره ليدل پکار دي. دی خبر و چي لامه به دا خبره وونه مني، خو د مريد په توگه هغه دا خپل فرض گڼلو چي د دواړو لپاره تری خيرات و غواړي. هغه چي څومره يي امکان کيدي شو، هغه بنکلي گادي ته نږدی اور بل کړو چي په ساتندويانو کی يي څوک وشري. لامه اوس پر زمکه ناست و او تسبيح يي اړولي. يو غرني ورته په ماته گوډه هندوستاني ژبه کی وويل، " او... گدایانو، له دی حايه ليري لار شئ. کیم په غرور وويل، " ده ته گوره! دا د غرونو خره کله نه د هندوستان د زمکي خاوندان شول؟ هغه يو لرگي په اور کيښودو او ورو يي وويل، " مونږ دی ته د مينې خبری وايو. " له پردی شاته نه ميرمني هغه غرني ته څه امر و وکړو نو کیم په زوره وويل، " وروره، ډېر تيز مه غږيزه، دا نه وي چي بنيري درته وکړو. زمونږه ژبه توره ده. " سپين ږيرو ساتندويانو وخنډل او يو غرني په گواښنو سترگو ورته رانږدی شو.

لامه سر راپورته کړو او وی ويل، څه چل دی؟ غرني پخپل حاي ودریدو او ژبه يي چاره شوه، نو په ماتو تکو يي وويل، " شکر خدايه چي د يو گناه نه دی وژ غورم " په سپين ږيروکی يو دی بل ته په غور کی وويل، " خارجيانو اخر خپل ملا پيدا کړو " د پردی شاته نه ميرمني په چغه وويل، " تاسو دا گدای گڼ هلک تر اوسه ولي نه دی وهلي؟ " غرني، پردی ته نږدی شو او په ورو غږ يي ورته څه وويل. هلته يوه شيبه خاموشي وه، بيا د ميرمني غږ اوريدل کيدو خو څوک پرې نه پوهيدل چي څه يي ويل. کیم ځان داسی ناغرضه بنکاره کړو لکه چي هيڅ نه ويني. هغه غرني کیم ته نږدي شو او په غور کی يي ورته وويل، " کله چي ستا ملا ډوډی وخوره نو د بيگم صاحبې خواست دی چي له هغي سره وويني. " کیم په بی پرواي وويل، " دی چي ډوډی وخوري نو ویديري. " خو بيا يي په لور غږ وويل، " زه به اوس سپيڅلي ته ډوډی ورکړم او د خپلو خلکو نه اجازه هم واخلم. "

بیا بی لاما ته وویل، "حضور اجازه درکړې شوه، دا خلک به راته ډوډی راکوي." لاما په خوبولي غږ وویل، "د جنوب خلک ډېر ښه دي" او هم هلته ویده شو. کیم بیا په زوره وویل، "پریرده چې دی لږ ارام وکړي، خو کله چې سپیڅلي صیب راوینس شو نو ښه ډوډی ورته راوړی." په سپین ږیروکی یو چا سنگ زنه خبره وکړه نو کیم په قهر وویل. "دی خیرات خور نه دی، د بانډې گداگر هم نه دی، دی تر ټولو سپیڅلي جوگي دي، تر ټولو طبقو لوړ جوگي او زه د ده مرید یم." "

د گاډي له پردې شا ته نه په یونرم غږ کی بیگم صاحبې هغه ته د راتلو وویل. کیم پردی ته ورنږدی شو او پوهیدو چې د دی شا ته نه دوه سترگي ورته گوري. په تخته یوه لاس چې په گوتو کی یې غټې انگشترې وې، ایښي و.

میرمن. دی څوک دی؟

کیم. یوه لوړه سپیڅلي څټه چې له ډېره لری راغلي، دی د تبت دي.

میرمن. تبت چرته دی؟

کیم. هغه د واورو نه اخوا ډېر لری دی. دی د ستورونه خبر دی او زایچي جوړوي. خو دی دا هر څه د پیسو لپاره نه کوي. د مهربانی له کبله یې کوي. زه د ده مرید یم او ماته هم د ستورو ملگري وایي.

میرمن. ته خو غرنې نه یې؟

کیم. له هغه پوښتنه وکړه، زه ورته له ستورو رالیږل شوی یم چې د ده د سپیڅلي سفر تر پای به ورسره پاتي کیرم.

میرمن. هلکه. گوره ښه، زه سپین سری یم او بی عقلم نه یم. زه خبره یم چې لاما څوک وي او ورته درناوي کووم. خو ته د ده قانوني مرید نه یې، هم هغسي لکه چې زما گوته د دی گاډي ډنډه نشي کیدی. ته یو بی طبقې هندو یې، یو بی شرمه گدای گر، چې ځان یې د خپلی گټې لپاره دي لاما پوری تړلي دي.

کیم. (په ورو غږ) نو مونږ ټول د خپلو گټو لپاره نه یو لگیا؟ ما اوریدلي دي... ما اوریدلي دي چې...

میرمن. څه دی اوریدلي دي؟

کیم. هر څه خو راته یاد نه دي خو په بازار کی چا ویل، خو کیدیشي چې دروغ وي، داسی یې ویل چې راجه گان... هغه چې د بنه لورې کورنی او د پاکی وینې اود غرونو واره راجگان وي، بنای داسی ونکړي، خو په جنوب کی، کله کله دوي د خپلو گټو لپاره خپلي میرمنې په زمکه والوخرڅي کړي. په اودهه کی دا کار ډېر کيږي. خو د غرونو راجگان دا خبره نه مني. د بازار په خبره څوک باور نشي کولې، خو د وینځو(مینځو) تجارت په ټول هند کی روان دي.

میرمن. (په سخته لهجه) ته خو ډېر لوی دروغجن یې.

کیم. (په ویره) موری. ته ریښتیا واي، ستا سترگی بنایسته دی چې انسان پیژني.

میرمن. (په خندا) که څلویښت کاله پخوا راته چا دا خبره کړی وي، او زه ریښتیا همدغسې ووم، ډېرش کاله پخوا هم که چا راته ویلي وي نو... ارمان... چې په دی ټول هند کی څوک نه و، بی له دی خیرن گدای گړ نه چې د یوې باچا د کونډې صیفت یې وکړو.

کیم. درني ملکي...زه هم هغه څه یم چې ملکي حضور فرمایلي دي. خو په دی کی شک نشته چې زما جوگی ریښتونی دي. دی تر اوسه خبر نه دی چې محترمي ملکي د ده د لیدو امر کړې دي.

میرمن. امر..زه به یو سپیڅلي ته، مذهبي معلم ته، څنگه امر وکړم چې راشي او له ما سره... یوې بنځې سره دی خبری وکړي؟ هیچری نه.

کیم. بنه دا زما بی عقلي وه، ما فکر کوو تاسو امر کړې دي.

میرمن. هغه امر نه و، یو خواست و. وپوهیدی؟

د گادي په تخته يوه سکه وکړنگيده چې کيم را واخسته او د بودايانو په شان يې په دواړو لاسونو بيگم صاحبې ته سلام وکړو. بيا يې وويل

کيم. زه د هغه سپيڅلي مريد يم، کله چې راپاڅيدو او ډوډۍ يې وخوړه نو تاسو ته به يې راوالم.

ميرمن. (په خدا) ډېر بې شرمه او بدمعاش يې.

کيم. (په ورو غږ) ملکي صاحبې، په کورنۍ کې خو څه ستونزه به نه لري. د ماشوم زوي اړتيا يا داسې نور... د زړه خبره وکړه، مونږ جوگيان ډېر کرامت لرو.

ميرمن. مونږ جوگيان ...ته دومره لوي نه يې (خدا) باور وکړه... او جوگي..(خدا) کله کله زمونږ د بنځو اړتيا زامن نه وي. بله دا چې زما لور شکر دی زوي لري.

کيم. په لينده کې د يو غشي نه دوه بڼه وي، او درې خو لا بڼه وي.

کيم دا ټولې خبرې د لاهور د تکسالي د فقيرانو له څلي اوريدلي وي او د خبرو کولو پر وخت يې سترگې زمکې ته نيولي وي.

ميرمن. دا خبره ريښتيا ده. او د دی وخت به هم راشي. خو دا د ښار برهمنان په هيڅ نه دی خبر. زه ورته پيسې او ډالۍ ورليرم او دوي راته وړاند ويښي (پيش بيني) کوي چې ټولې دروغ وي.

کيم. بڼه...بڼه دوي درته وړاند ويښي کوي.

ميرمن. بيا ما پخپله خپل خداي راياډ کړو، دعاگانې مې وکړې او هر څه مې هغه ته پرېښودل. په بوده گيا کې سپيڅلي زيارت ته هم ولاړم او هلته مې نذرورکړو. اوس له خيره دويم ماشوم يې کيږي، او که زوي وشو نو دا به ډېره لويه خوشالي وي.

لامه د خپل خوب نه راويښ شو او کيم ته يې نارې کړې. کيم ورته منډه کړه او وی ليدل چې د اورچاپيره غرنیو نوکرانو ورته ډوډۍ اوډلې وه. يو

خو کسان لاس په نامه ورته ولاړ و. کیم په چغه وویل، "زه ورشی، ورک شی، تاسو څه فکر کوئ چې مونږ به لکه د سپو په میدان کې د ټولو د سترگو مخی ته پوډی خورو؟" ټول کسان تیت شول او کیم د لامه سره په ارام پوډی وخوره. بیا ده ورو غونډې لامه ته وویل، "ما درته نه وویلي چې د جنوب خلک ښه دي. دا هر څه یوی پېرې درني د راجه کونډې رااستولي دي. هغه بوده گیا ته هم تللي وه. کله چې تا ارام وکړو نو ورسره به وویني."

لامه د خپلو نسوارو د ډبلي په لټه و، "دا ستا کارونه دي؟" کیم وویل، "نور به دی څوک غم وخورې، اوس وایه چې ستا په خدمت کې پاتې خو نه یم راغلی." لامه ورته دعا وکړه. کیم د هغه گونځي مخ ته وکتل چې ایله دری ورځې د مخه یې په لومړي ځل لیدلي و. اوس دا څیره ورته څومره خپله او مهربانه ښکاریده. ورته یې وویل، "هغه گاډي کې ناسته میرمنه دویم لمسي غواړي." لامه یو سوړاسویلي وکړو، "دا د دین لاره نه ده. خو هغه له غرونو راغلی ده نو ور به شم." کیم غوښتل چې ورسره ولاړ شي خو لامه ورته نه و ویلي اود دوي خبری په تبتې ژبه کې کیدې چې کیم ورباندې نه پوهیدو نو دې هم هلته ایسار شو.

په پراو کې شور کم شوی و، ټولو خلکو پوډی خوړلي او خوبولي و. لري یو ځای د ښکالي سندرې او ستار غږ اوریدل کیدو. کله کله د چیلیم گورگور به پکې گډ شو چې کیم ته د چیندخانو دغږ په شان ایسیدو. لامه چې بیرته خپل اور ته راوگرځیدو نو کیم سترگې پټې کړې او ملاست و، هغه خپله کمبله ورباندې هواره کړه نو کیم مخ واړو، "څه یې ویل؟" لامه ورو ویل، "هغه واي چې ما سره مله شی، ورته مې وویل چې زما لټون تر هر څه مهم دي. خو اوس چې زمونږ لاره یوه ده نو ورسره به لاړشو او په لاره به د دی لپاره دعا هم کووم. ما نه د ښار نوم هیردی خو هلته به له دی بېل شو." کیم یو څو گزه لري پروت سپین ږیري نه په ورو غږ پوښتنه وکړه چې د دوي د بادار صاحب کور په کوم ښار کې و. هغه ورته د سهارن پور شا ته د یو وړوکی کلي نوم واخستو چې د امونو باغونه یې لرل.

د سره غويي کنډک

سهار د سپيدې سره په پراو کی ژوند راويښ شو. کيم راپاسيدو او اخوا ديخوا يې کتل. بيا د "نييم" د يوې ونې نه يې يو ډنډر را وشوکوو او مسواک يې ترې جوړ کړل. د مسواک پر وخت ده د ټولو خلکو جاج اخستو. دی اوس د ږوږۍ نه بې غمه و، ځکه د هغې ميرمنې خدمت گارانو ورته هر څه برابرکړل. له سبا نارۍ وروسته دوي د ميرمنې د گادۍ سره روان شول. هغې لامه ته وويل چې په لاره دی ورسره خبرې کوي او هم دغسې په خبرو خبرو ټوله لاره تيره شوه.

د غرمې دوي دمه وکړه او د ونو په تازه پانو اوډلې بڼه ږوږۍ يې وخوړه. هغې ميرمنې اوس د غرونو يخه او تازه هوا يادوله او د گرمۍ او د لاری د خاورونه يې شکايت کوو. کله چې په لاره د يو سيند نه تيريدل نو لامه به په تلوسه شو. خو بيا به يې سر وخوځوو چې دا هغه سيند نه دی. کيم ته يې وويل، د دی بڼې د خبرو د لاسه زه خپل عبادت نشم کولې. کيم لري شنو پټو ته کتل چې څو نوي کورونه پکې بنکاريډل او ده غوښتل چې هلته ورشي او له نږدې يې وگوري. دی او لامه يو ځای هغو ونو ته روان شول. کله چې نږدې ورسيدل نو کيم په دی حيرانه و چې هلته يو عبادت ځای هم نه و، يو څو د امونو ونې وې.

ډېر ليرې ده څلور سړي وليدل چې د يو بل سره څنگ تر څنگ روان و. هغه پخپل لاس کی نيولي د برونزو سيکې ته وکتل او لامه ته يې وويل، "پوځيان، سپين پوځيان، راځه چې وې گورو. مونږ چې کله هم يواځې تگ کوو، د پوځيانو سره مخ کيرو." لامه وويل، "ما سپين پوځيان پخوا چری نه دی ليدلي." کيم وويل، دوي چې د شرابو په نشه کی نه وي نو ضرر نه در رسوي." بيا دواړه د ام د يوې ونې شا ته پټ کښينا ستل. پوځيان رانږدې شول او يوځای ودريدل. دا د يو رجمنت (کنډک) هراول ډله وه او د خپل کيمپ لپاره يې ځای په نښه کوو. دوي په لاسونو کی پينځه فټه لوړې ډنډې نيولي وې چې ورباندې بيرغونه ځړيدل. کله چې دوي په زمکه خپاره شول نو يو بل سره يې په زوره زوره خبرې کولې. دوه کسان د امونو باغ ته ورننوتل نو يوپکې وويل، "د افسرانو لپاره به د دی ونو لاندې خيمي ودروو." بيا يې ليری خپلو ملگرو ته په چغه وويل چې "د سامان د گادو

لپاره مو خای په نښه کړی دی که نه." له لیری یو کمزوری غږ کی خواب وویل شو چې کیم پرې پوهه نشو. لامه ورو وویل، دوي د څه شي لپاره تيارې کوي؟ دا عجيبه نړی ده او دا د بیرغ د پاڅه څه جوړ دي؟ یو پوځي خپل بیرغ له دوي څو گامه خوا پر زمکه وغورځوو، څه یې وویل او بیا یې راپورته کړو. د کیم خله وازه وه او ده په زوره زوره ساه اخسته. بیا لامه ته یې په غږ کی وویل،

کیم. سپیڅلي صاحب، زما زایچه... هغه پیشگوي... په یاد دی دي؟ په امباله کی چې هغه ملا په خاوره زما د ستورو نقش جوړ کړی و او ویل یې چې لومړی به دوه پیرنګیان راځي او په یو تیاره خای کی به تيارې نیسي. هم هغسی لکه چې په خوب کی وي.

لامه. خو دا خوب نه دی.

کیم.. بیا یې ویلی و چې ورپسې به سور غویي په شین میدان کی ښکاره شي. وگوره سور غویي...

هغه بیرغ ته اشاره وکړه چې له دوي لږ لیری په هوا کی رپیدو. د بیرغ د پاسه د هغه کنډک نشان سور غویي په شین میدان کی جوړ و.

لامه. اوس زما رایاد شو. دا خو ارو مرو ستا سور غویي دي او هغه دوو کسانو هم تيارې کوله.

کیم. (په جوش) دوي پوځیان دي، سپین پوځیان.

لامه. دا د جنگ نښه ده.

کیم. محترم، دا زما د لتون یوه برخه ده.

لامه. ته ریښتیا واي. د امبالې ملا ویلي و چې ستا ستوري د جنگ نښه ده. اوس څه وکړو؟

کیم. دلته به انتظار وکړو.

شيبه وروسته د پوځي بيند غږ يې واوريدو. لاما داسې موسيقي چږی نه وه اوريدلی. دا د دې کنډک موسيقي وه چې د مارچ پر وخت به يې غږوله. د پوځيانو ډلې په ليکو کې راغلي او شيبه وروسته دوي په ميدان کې په لږه لږه فاصله خپلې کيردې ودرولې. د پوځيانو يوې ډلگۍ په چټک د آم د ونو لاندې يوه لويه کيردې ټک وهله. يو څو نورو د گاډو نه لوبني لرگي رابنکته کړل او هندي ملازمانو ته يې وسپارل. په څو شيبو کې هغه ځای لکه د يو وړوکي بناړ په بڼه واوختو. لاما د تلو لپاره د خپل ځای نه پاسيدو خو کيم ورته وويل، د اوږد رڼا نه ليرې ودريره نو څوک دی نه وينی. د هغه سترگي په بيرغ خښې وې. ده د پوځ د کيمپ ننداره پخوا چږی نه وه کړی او هر څه ورته په زړه پوری و.

د لاما لپاره د مسيحيانو د پادري راتگ په زړه پوری و. د هغه تور اوږد کميس په غاړه و او د سرو زرو زنجير ترې څریدو چې د صليب نښې ورسره تالی وهلی. دې د لنگر د خيمي مخې ته پروت په کرسی کښيناستو او څلورو افسرانو ورسره توکی ټکالي پيل کړی. د لاما دا خبره خوښه نشوه چې مسيحي ملا په زوره خندل، خو هغه پوهه سړی ښکاریدو او غوښتل يې چې ورسره خبری وکړي. کيم وويل چې لږه شيبه کې به دوي ډوډی خوري، خو دوي دومره ښه نه دي چې مونږ ترې ډوډی وغواړو نو لاړ به شو.

دوي چې د پوځي کيمپ د نندارې نه وروسته بيرته پراوته راغلل نو د ميرمنې ملازمانو ډوډی ورته کښوده. هغوي وليدل چې لاما او د ده مريد دواړه خاموشه و خو پوښتنه يې ونکړه چې بی ادبي وه. له ډوډی خورو وروسته دوي يو واری بيا د انگريز پوځي کيمپ ته روان شول. کيم د آم ونو سره يوځای په نښه کړی و او لاما ته يې وويل چې هلته د ده انتظار دی وکړي ترڅو ده ورته غږ نه وي کړی. لاما په دی امر يو څه احتجاج وکړو خو کيم ورته وويل چې دا د هغه خپل لتون و... د سره غويي لتون. لاما په يوې کندي کې کښيناستو چې د امونو د باغ نه لږ ليری و او کيم ترېنه په تياره کې ورک شو.

هغه پوځيان چې د افسرانو خيمي ته په پېره (څوکۍ) ولاړ و، کيم د هغوي له پښو لکه د مار تير شو او د لنگر د خيمي څنگ ته کښيناستو. هغه د سور

غويي په اړه نور معلومات غوښتل، د خپل پلار خبره ورته په زړه شوه چې نهه سوه شيطانان به ستا ژغورنې ته راشي. هغه په دې معامله کې د مسيحي ملا سره هم مشوره کول غوښتل. خو په دې ويرېدو چې هسې نه د لاهور د پادريانو په شان هغه ورته د زدکړې او د تعليم په اړه نصيحتونه پيل کړي.

کيم د افسرانو د ډوډۍ د خيمې يو سوري نه وليدل چې گوراگان د لوی ميز چاپيره ناست و. د ميز په سر د هر څه په منځ کې يو طلاي غويي ولاړ و. کيم پخپل دې اندازه خوشاله و چې انگريزان د غواي منونکي و او اوس له ډوډۍ وړاندې يې د دې غواي عبادت کوو. هغه وليدل چې ټول افسران ودرېدل او غواي ته د يوې دعا نه وروسته د شرابو جامونه يې وکړنگول. پادري "آرتھر بينيټ" نومېدو چې د دعا نه وروسته ايسارنشو او له خيمې را ووتلو. خو په تياره کې د ده پښه د کيم د اوږې سره وجنگيده او راپريوتو. کيم ورته يوه لته ورکړه او نږدې وه چې ترې تښتيدلی وي، خو هغه کيم د څټ نه ونيولو او په زوره يې خپلې خيمې ته راوستلو. کيم ورله لټې ورکولې خو ځان يې نشو خلاصولی. د خيمې په لالټين کې پادري د کيم مخ وليدو او په حيرانتيا يې ويل، "دا خو ماشوم دی." هغه ترې په هندوستانی ژبې پوښتنې پيل کړې، "ته څوک يې؟ غلا لپاره راغلي وي؟" کيم ساه صورت په ځاي کړو نو يوه کيسه يې ورته تيره کړه. په دې ټول وخت کې پادري هغه د خپل ترخ لاندې د څټ نه کلک نيولې و خو هغه ستړی شو او لږ يې لاس سست شو نو کيم موقع پيدا کړه. يو ټوپ يې ووهلو او له خيمې نه د وتلو لپاره يې منډه کړه.

د پادري يو لاس اوږد شو او د ده د نيولو په هڅه کې د ده له غاړې تعويد يې ترې وشکولو. کيم بيرته تاو شو او په بې خبرۍ کې يې په انگريزي ژبې وويل، "راکړه، ما ته بيرته راکړه، په دې کې کاغذ دی، هغه راکړه." پادري حيرانه شو، "ته انگريزي ولې واي؟ واره هلکان چې غلا کوي، وهل خوري. ته خبر يې؟" کيم لکه د زپل شوي څاروي په ټوپونو و، چې د پادري له لاسه خپل تعويد واخلي، "ما غلا نه ده کړی، دا زما خپل تعويد دی، دا رانه مه اخله." خو پادري د خيمې پردې ته ولاړو او بهر يې يو چا سره خبرې پيل کړې. دا کس پادري "وکټور" نومېدو او هغه ته يې

په لنډو دا کیسه تیره کړه چې هلک په انگریزي ژبه خبری کوي او یو تعویذ ورسره دی.

وکتور د مسیحیت د کیتھولک مسلک منونکي و او د راتلو سره یې د تعویذ په پرانستو پیل وکړ. کیم وویل، "تاسو ما ته وهل راکړي دي، اوس راته خپل تعویذ راکړئ چې خم" وکتور پادري د کیم د پلار د لاس لیکلي هغه کاغذ پرانستو. دا د کیم د زیریدو سند و او د دی په اخره کی د هغه پلار خوواري پخپل خط لیکلي و، د دی هلک خیال وساتئ، مهرباني وکړئ، د هلک ساتنه وکړئ. پادري هک پک پاتي و او د بل نه یې وپوښتل، "ته پوهیږي چې دا څه دي؟ دا د کیمبل او هارا د لاس لیکنه ده، ما پخپله د ده واده کړی و" بیا یې کیم ته وویل، "دا له کله نه تا سره دي؟" کیم وویل، "کله چې زه ډېر وړوکی ووم." هغه ورته نږدې شو او د ده د کمیس گریوان یې خلاص کړو. بل پادري ته یې وویل، ته وگوره دا هلک تور نه دی. هغه ته یې وویل، ستا نوم څه دی؟

کیم. کیم، کیمبل، دوي به راته کیم رشتیکا ویل.

پادري. رشتیکا څه وي؟

کیم. آیریش تیکا. دا زما د پلار د کنډک نوم و.

پادري. بڼه بڼه. آیریش. یاني د ایر لینډ!

کیم. دا راته پلار ویلي و. هغه اوس مړ دی.

بل پادري وویل، بناي ما د هلک سره زیاتي کړي دي. ځکه دی ریښتیا واي. هغه بل ورته وویل، "ده ته یو څه شیدې ورکړه او د ویده کیدو لپاره کت." کیم ته یې ویل، "مه وپریږه. ته به اوس دلته اوسیری." "

هغه ورله تسلي ورکړه چې هیڅوک به ورته څه نه واي. بیا یې له کیم د هغه د مور او پلار او د لاهور د ژوند حال واوریدو. کیم د لاس سره د لیدو او د هغه د مرید کیدو کیسه هم وکړه او دا چې هغه ورته بهر په انتظار و.

لامه د هېڅ نه خبر نه و او د آم د ونو سره په یوی تیاری کندی کی ورته ناست و.

وکتور د کیم سره بهر دونو لوري ته ولاړو. کیم ورته په هندوستانی ژبه کی وویل، "زما لتون اوس پای ته رسیدونکی دی. ما سورغویی وموندلو خواوس نه پوهیرم چې نور به څه راپیښیږي. دا ټول خره دي." لومه ورته وویل، "دا ښه خبره نه ده چې ته د دوي په ناپوهی ملنډې وهي. که ته خوشاله یې نو زه هم خوښ یم." دوي بیرته خیمې ته ورغلل او لومه دواړو پادریانو ته خپل سلام وکړو. دوي د یو بخاری چاپیره کښیناستل. د خبرو پروخت وکتور په انگریزي کی بینیت ته وویل، "مونږ یو سپین پوستي هلک د بوداي راهب سره نشو پریښودی، ښه به دا وي چې دی زمونږ د مسلک په یتیم خانه کی داخل شي." بینیت ورته وویل، بوداي ملا هم خبرول پکار دي، دی بد سړی نه ښکاري."

کیم د پادریانو او د لومه خبری یو بل ته ژبارلی خو ځینې خبری یې د ځان نه پکی ورزیاتولې. لکه، لومه ته یې ویل، هغه چې اوبښ په څیر مخ لري واي، زه د پیرنگي زوی یم. یا... دا غټ خیتي کم عقل واي چې زه دی یتیم خانې کی داخل شم چې سبق ووايم. لومه خواشینی وچې دی به د مرید نه بغیر خپل لتون څنگه کوي. کیم پادریانو ته د لومه د سیند د لتون خبره وکړه نو هغوي وویل چې دا خو کفر دی. ډېر زر دوي دواړه د خپلو خپلو مسلکونو په تبلیغ شول او ناندری یې پیل کړې. یو پادري ویل چې کیم به کپتولک فرقي ښوونځي کی داخلیري او بل ویل چې نه دي به د انگلستان د پروتستنت کلیسا په سیوري کی زدکړی وکړي.

کیم او لومه د دوي په ډېرو خبرو نه پوهیدل خو اخر د کیم په دماغو کی یو حل راغلو. لومه ته یې وویل. دوي دواړه غواړي چې زه دی په یوه مدرسه کی زدکړی وکړم. نو د اوس وخت لپاره زه به دا ورسره وومم. یو څو ورځی به تا نه بیله ډوډی وخورم، خو هر وختي چې مې موقع پیدا کړه، وو به تنتم او بیا به تا ته درشم. ته په سهارن پورکی اوسه، د هغي میرمنې په کلي کی، زه به دی پیدا کړم. لومه خپلو تسبو په اړولو بوخت شو او مخ یې په خولی کی پټ کړو. دواړه پادریان په خبرو ستړي شول او په دی یې یو بل سره وومل چې کیم به په غرونو کی د پوځ هغه یتیم

خاني ته ورواستول شي چې بي سرپرسته انگريز ماشومانو لپاره جوړ شوي و.

لامه اوس له خپلي مراقبي راوتلي او له دوي يې پوښتنې کولې چې کيم ته به څه ډول درس ورکړي کيږي او دا چې ده د درس پيښي به څوک ورکوي. هغوي ورته وويل، چې د برطانيې پوځ د يتيمانو لپاره پيښي بيلي کړي دي او په ښوونځي کې درسونه او په ليليه کې ژوند مفت و. لامه ترې وپوښتل چې تر ټولو ښه درسونه په کوم ځاي کې ورکول کيږي. دوي وويل، که څوک په پيسو سبق ويل غواړي نو په لکهنؤ کې نامتو او لوي شخصي ښوونځي، "سينټ سيويپر" نومېږي. هلته تر ټولو شته من او هونبنيار ماشومان سبق ويلي شي. لامه پوښتنه وکړه چې په دې شخصي ښوونځي کې د يو زده کوونکي لگښت به څومره وي. پادري وويل، دوه درې سوه روپۍ د کال.

لامه وکتور ته وويل، دا لگښت او د ښوونځي نوم راته په يو کاغذ وليکه او ښکته خپل نوم هم وليکه. بيا يې وويل چې دې به په يو څو ورځو کې ورته ليک راوليږي. لامه دا هم وويل چې دې ښه سړي دي او راپاڅيدو. بيا د خپل لټون خبره يې وکړه او ټولو ته د سر ټيټولو نه ورسته له خيمې ووتلو. وکتور ورپسې مندي کړې چې هسې نه ساتندويان يې ونيسي خو بهر هيڅ غږ نه و او لامه په تياره کې ورک و. کيم د پادري په خيمه کې په کټ سملاستو او هوسا ښکاريدو. لامه ورسره ژمنه کړې وه چې دې به د کوهلو د ميرمنې سره پاتې کېږي. دواړو پادريانو تر ناوخته د ده په اړه خبرې کولې خو کيم ویده و.

په بله ورځ کيم د پيرنگي د پوځ په يو غونډ کې چې د امبالي په لاره يې کيمپ لگولی و، د مسيحي پادري په خيمه کې ناست و او سوچونه يې کول چې له دوي څنگه ځان خلاص کړي. دې د شپې په آرام ویده شو خوسهار يو ډگروال له کيم پوښتنې وکړې او کيم ورله هر څه ريښتيا وويل ځکه د ده پلار د ډگروال په اړه ورته ويلي و. له دې وروسته کيم يو سرپرک مشر ته وسپارل شو او هغه ته په سخته ويل شوی و چې په کيم دې نظر ووساتي چې ترې ونه ټښتي. دا کنډک امبالي ته او بيا له هغه ځايه "سناور" ته وراستول کيدو. کيم د سرپرک مشر نه پوښتنه وکړه چې دوي ولې سناور

ته ځي، دوي خو جنگ ته روان و. په دې خبره ټولو وخنډل او هغه ورته وويل، د دوي غوندې د جنگ لپاره نه و روان. کيم سوچ وکړو چې که دوي جنگ ته نه دي روان نو بيا خبر هم نه دي چې ده په امباله کې څه اوريدلي و. هغه ټولو ته وويل، "تاسو خبر نه يئ، کله چې امبالي ته ورسيدئ نو تاسو به جنگ ته وراستول کيرئ." پادري چې دا واوريدل نو ورته يې وويل، "وراند ويښې مه کوه، د راتلونکي په اړه هڅوک خبر نه وي او دروغ ويل گناه ده." هغه سرپرک مشر ته امر وکړو چې کيم دې بوځي او انگرزي جامې دې ورته وگنډل شي.

خپل او پردي

يو ساعت وروسته د کيمپ په بل سرکې، کيم پاک ووينځل شو او اوس د هلکانو لپاره ځانگړې پوځي دريشي (کوټ پتلون) يې په غاړه وه. هغه په دې جامو کې سخت نارامه و، داسې لکه چې کيمس ورباندې چکونه لگول. دې د يو وحشي په څير خوا ديخوا تاويدو راتاويدو. سرپرک مشر ورته حيرانه و. څو شيبې وړاندې يو هندو هلک اوس ورک و او د هغه پرځاي لږ نسواري شوي انگريز هلک ناست و چې د جنگ په اړه يې وړاند ويښه کوله. هغه غوښتل چې دې د کيردې په منځ کې د لوي ډنډې سره وتړي چې وونه تښتي. خو بيا يې تری وپوښتل. "تا څه ويل څومره کسان به جنگ کوي؟ اته زره؟ او توپي به هم ورسره وي!" کيم په ارام وويل. "ته به ډېر زر وگوري." سرپرک مشر ورته يوه ښکښله وکړه او وې ويل، ته دلته د ډرمونو څنگ ته په ارام کښينه او دا دوه هلکان به ستا څارنه کوي.

په بل سهار وختي د کيمپ کيردې راونغښتل شوي او ټول د امبالي په لاره روان شول. دوی په لاره د هغه پراو نه تيرنشول چې کيم تری راغلي و. دې اوس د سامان د گاډو څنگ ته روان و او دواړو خواو ته يې دواړه پادريان و چې دې يې د نظر لاندې ساتلي و. ماسپينين چې دوي دمې ته ايسار شول نو په اوبس سپور يو ډاكي (نامه بر) له امبالي خبر راوړو چې دوي به سرحد ته ورځي.

کیم شور او لور غبرونه واوریدل او لږه شیبه وروستو ټولو ته دا خبر ورسیدو. پادري کیم ته وویل، "د شیطان لکی، ته د دې نه څنگه خبر وي؟" دې یې له ځان سره په یوې کچرې سپور کړو او ورته د تازه خبر په اړه وویل چې امر شوی دې مونږ د امبالې نه نیغ محاز ته ورشو. د کیم لپاره د "محاز" تورې نوې و. له پادري یې وپوښتل چې محاز څه وي؟

پادري.. محاز مانا، جنگ ته...ستا جنگ ته.

کیم. ما خو تاسو ته بیگا شپه ویلي و چې تاسو جنگ ته روان یئ.

پادري. تا ویلي و خو ته څنگه خبر شوي؟

کیم موسکی شو، سترگی یې پټې کړې او لکه د درویشانو په شونډوکی یې مرموز خبری پیل کړی، داسی لکه دعا چې یې کوله. ټولو ورته حیرانه کتل.

پادري. په هند کی ستا په شان نور خلک هم شته؟

کیم. ما تاسو ته هر څه وویل خواوس راته اجازه راکړئ چې زه هغه سپین ریري ته ورشم. که زه ورسره نه ووم، دی به مړ شي.

پادري. ما چې څه ولیدل نو دومره پوهیږم چې هغه د خپل ځان خیال ساتلی شي، هم هغسې چې ته یې ساتی. اوس به دا جنگ له تا سرې جوړکړي. زه تا د سامان گادو ته اورم او نن ماښام به له ما سره بیا وویښي.

پاتې ټوله ورځ د کیمپ خلکو ده ته په درناوي کتل ځکه تر اوسه هر څوک د ده د کیسې او ورسره د ده د وړاندوینې نه خبر شوي و. په گادو کی انگریز میرمنو یو بل ته د هغه خبری کولې او یوې چاغې میرمنې تری وپوښتل، "ما ته ووايه چې میره به مې له جنگ بیرته راشي او که نه؟" کیم څو شیبې سترگی پټې کړې او بیا یې وویل، "هو دی به بیرته راشي." میرمنه خوشاله شوه او ده له یې ښه ږودی ورکړه. کیم ته دا لوبه قافله چې کله کله به یې خپل بیند هم غبروو د لاهور د یوې میلی په شان ښکاره شوه.

ماښام د امبالي د ريل گاډي د سټيشن سره محلي سازندو ورته خپلی سندرې ويلې او د خواړو شيان يې پرې خرڅول. داسې نه ايسیده چې دا غونډ به جنگ ته روان وي. د هغه لپاره د صاحب په توگه ژوند کولو کی يو څه نا څه خوند و، ولې ډېر حساب يې پرې نه کوو.

په بله ورځ دی د امبالي بارک ته يې ور واستوو او هلته د بينډ غبروونکو هلکانو د ده څارنه او ساتنه کوله. دوي هغه ځای پخپله پاک کړو او کيم نه يې بڼه کار واخستو. کله چې دی ستړی ستومانه پخپل کټ پريوتو نو يو سړې راغې او ورته يې وويل چې دی معلم و او درسونو ته دی راشي. کيم په لاهور کی د ډوډی په بدل کی يوې الماني انځورگرې نه د انگرېزي يو څو توري زده کړی و خو اوس يې زړه نه و چې څه زده کړی. هغه سړي ته يې وويل، "ورشه زه نه درځم، زه ستړی يم." معلم دی له گريوانه ونيولو او له کټ يې نيغ ودروو. بيا يې په رابنکلو رابنکلود بارک په بل سر کی يوې کوتې ته بوتلو چې لس دولس هلکان پکی سبق ته ناست و. معلم ورته په يوې کرسی د کښيناستو وويل او امر يې وکړو چې بنوريري به نه.

کيم په دی کارکی ډېر بڼه و. معلم په تورې ډرې (بورډ) د سپين تباشير (چاک) سره څه ليکل او دوي يې پوهيول. خو کيم ویده و. د هغه لپاره زدکړه يوه سزا وه چې تر اوسه يې تری ځان ساتلی و. ناڅاپه د ده په ذهن کی يو پلان سر پورته کړو. معلم هلکانو ته د تلو وويل نو له هر چا وړاندی کيم له هغه کوتې راووتلو. يو چا ورپسي ناره کړه نو کيم مخ واړوو. دا هغه څوارلس کلن چاغ هلک و چې مخ يې خال دار او لوي ډول يې غبروو.

هلک. ودريره. زه ستا ساتونکي يم. ما ته امر شوی دی چې ته به زما له سترگو پناه کيري نه. ته چرته روان يې؟

کيم. بازار ته ځم چې خواړه واخلم.

هلک. ته بازار ته نشي تلې. که مونږ هلته ولاړو نو وهل به خورو، بيرته راوگرځه.

کیم. مونږ څومره لیری پوری تلی شو؟

هلک. د لیري او نږدې نه دی څه مطلب دی؟ مونږ هغه ونې پوری تلی شو.

کیم. نو زه بیا هغې ونې پوری ځم.

هلک. سمه ده، زه نه ځم زما گرمي کیري. خو زه له دی ځای نه تا ته گورم. د تبتیدو هڅه ونکړي، که داسی دی وکړل، سمدلاسه به دی ونیسي، دا لباس چې تا اغوستی دی زمونږ د غونډ یونیفارم دی. په امباله بنار کی د هر چا لاس ته چې ورغلي نو وو به دې نیسي او هم دلته به دی بیا راولي.

کیم په دی معلوماتو دومره نه و حیرانه څومره چې په دی خبره چې داغونډ به ورپسی لټون وکړي. دی د هغې ونې سره جوخت ودریدو او بهر بازار ته تلونکی تش سرک ته یې وکتل. ده هغو خلکو ته کتل چې په دی لاره روان و، په دوي کی زیات د کنډک بیراگان او نور د ټیټې طبقې هندو ملازمان و. هغه یو خاکروب ته هرکلي وویلو نو هغه ورته پخپله ژبه کی یوه بسکنځله وکړه، په دی اند چې اروپایي هلک به پری پوهه نشي. کیم ورته په هندی کی وویل، "ورشه بازار ته او یو منشي له ځانه سره راوله، مونږ یو لیک وراستول غواړو." خاکروب په حیرانی وویل، "ته څنگه گورا صاحب یې چې د لیک لپاره د بازار نه منشي راغواړی." کیم ورته څو نرمی بسکنځلي وکړی او بیا یې په سخته لهجه وویل، "منډه کړه زما تادي ده."

خاکروب له ویرې منډه کړه او په بازار کی لومړې منشي چې د ده سترگی پری ولگیدې نو ورته یې د راتلو وویل. دا یې زیاته کړه چې گورا هلک په هندی ژبه کی خبری کولی شي. منشي د کاتبانو وړوکی میز، قلم او کاغذ راواخستل او پوښتنه یې وکړه، "پیسې به راکوي؟" خاکروب ورته وویل، "زه نه یم خبر، خو هغه د نورو گورا هلکانو په شان نه دی. پخپله به یې وگوری." کیم د منشي په انتظار کی هم هلته د ونې سره تاویدو راتاویدو اود هغه په لیدو یې ورته په زوره څو بسکنځلي وکړی. منشي له لیری

ورته وويل، "زه خپل حق الزحمه پيشکي اخلم او ستا د بدو ردو له کبله اوس مې معاوضه زياته شوی ده. خو ته څوک يې چې په دی جامه کی او په دی ژبه خبری کوی؟" کیم ورته وويل "دا خبری به په لیک کی ولیکې، خو امباله بنار د منشیانونه ډک دی، زه به بل څوک راوغواړم، زما هيڅ تادي نشته." منشي پر زمکه کښیناستو او وې ويل، "څلورآنی به راکوي." هغه يو څادر په زمکه وغوړوو او کیم هم ورسره کښیناستو. بیا يې وويل، "د پیسو خبره راته سمه وکړه، چل ول به نه کوي." منشي وويل، "بڼه ده یوه نیمه آنه راکړه، خو زه څه خبر يم چې د لیک نه وروسته ته به رانه نه تښتي." کیم وويل، زه له دی ونې اخوانشم تلي او د پوستي(ډاک) د ټکت اړتیا هم په نظر کی وساته." منشي وويل، ما ته د پوستي د ټکت کمیشن څوک نه راکوي." کیم وويل. "دا به په لیک کی ولیکې چې محبوب علي ته به ورلیري. دی د اسونو تجار او د لاهور په کشمیر سراي کی ایسار دی. هغه زما ملگری دی." منشي وويل، "عجیبه ده عجیبه." بیا يې د نیچي (لرگی) قلم د روشنای په مشوانی کی ډوب کړو او وي پوښتل، "په هندي کی ولیکم؟" کیم وويل، "ضرور" د لیک متن داسی و،

"زه د سپین بریري سره تر امبالې په اورگادي کی راغلم. امباله کی مې د خری اسپی د نسل خبره ورسوله. مونږ بیا په پښو بنارس ته روان شو. خو په دریمه ورځ مو یو پوځي غونډ ولیدو. زه د دوي کیمپ ته ولاړم نو وې نیولم. زما تعویذ يې هم کتلی دی او لکه چې زما په قسمت کی د سره غويي لیدل و. نو هغه مې ولیدو. اوس پادریانو راته نوي جامې او نوي نوم راکړی دی خو دوي ناپوهه دي. دا جامې راته درني ښکاري. دوي مې ښوونځي ته لیري او وهل راکوي. زما د دی ځای اوبه او هوا نه خوښیري. راشه او زما مرسته وکړه او یا څه پیسې راواستوه چې دي منشي ته يې ورکړم ځکه ما سره ده ته د ورکولو لپاره هيڅ نشته."

منشي وروستی جملې په لیکلو ورته بد رد وويل چې پیسې نه لري او ده سره يې چل کړی و. کیم ورته وويل، که دا لیک محبوب علي ته دی ورسوو نو هغه به درله ډېرې پیسې درکړي. منشي وبونگیدو خو د خپل میز د یوی خانې نه يې د پوستي ټکت راوویستو، لیک يې پکې بند کړو او دا يې ورباندې سلیخ کړو. کله چې لیک يې کیم ته وسپارلو نو کاتب په

روانیدو کی وویل، " لیک دی ورسیدو نوډاکي به د ټاکل شویو پیسو نه
غبرگي ترینه اخلي.

چاغ هلک د کیم شاته ولاړ و او وې ویل، " تا هغه تورسري ته څه وویل؟
ما د برنډې نه درته کتل. ته د دوي ژبه واي؟" کیم وویل، نه نه زه معمولي
هندي ویلي شم. " دغرمی د ډوډی وخت شوی و. کیم تري پوښتنه وکړه، "
ته انگلستان ته تللي یې؟" هلک وویل. " زه خو څو میاشتي د مخه هلته نه د
خپلی مور سره راغلي يم. ته لکه چې د دې ځای په لارو کوڅو کی لوي
شوي یې، سم دم فقیر بشکاري. " کیم وویل. " ما ته د انگلستان کیسه وکړه،
زما پلار د هغه ځای و. " هلک ورته داسی خبری وکړی چې د کیم پري
باور نه کیدو. بیا دوي د لوی میز پر سر ډوډی ته کښیناستل، خو کیم
ناهیلي شو ځکه داسی بی خونده خواړه ده په ژوند کی چری نه و خورلي.
که هغه محبوب علي ته لیک نه وې وراستولي نو اوس به ډېر خفه وې.
هغه دلته ځان یواځي احساسوو.

له ډوډی وروسته یو لوړ دنگ پوځي دی پادري وکتور ته بوتلو. هغه د یو
لیک په ولوستلو بوخت و او د ده په لیدو یې تری حال احوال وپوښتلو.
ورته یې وویل چې د لاهه له خوا یو لیک یې تر لاسه کړی دی. کیم
خوشاله شو خو پادري وویل، ته د ده د پیسو د معاملې نه خبر یې؟ کیم په
انکار کی سر و خوځوو. هغه ورته د لیک متن ولوستلو چې په ماته گوډه
انگریزي ژبه کی د ده لپاره یو کاتب لیکلی و ځکه لاهه په انگریزي نه
پوهیدو. لیک داسی و.

" تعلیم او زدکړه د خدای رحمت دی خو هله چې دا ښه زدکړه وي. که نه
دا هیڅ دنیاوي گټه نه لري. که تاسو په شان مهربانه کس دي هلک ته په
سینټ سبویپر کی د زدکړو موقع برابره کړه، چې ژمنه یې تاسو پخپل لیک
کی راته را کړی وه نو په دی به د هلک دری څلور نسلونو ته گټه
ورسیري. دا خاکسار دومره پیسی لري چې د کال دری سوه روپی په
لکهنو کی هغه ښوونځي ته ورواستوي. خو د خدای لپاره د دی هلک د
سبق غم و خورئ."

د ليک په پای کی لاهه د بنارس د يو بوداي خانقاه پته ليکلي وه. پادري کيم ته وويل، " زما باورنه کيږي، مونږ خو پلان جوړ کړی و چې نن به تا د سناور پوځي يتيم خانې ته ورواستوو. سينټ سيويپر د تعليم لپاره لوي نوم لري او هلته مذهبي زدکړی هم کولې شي. خو د سپين ږيري سره به دومره پيسې له کومه شوي وي؟ هغه يوملنگ دي. يو واری ته په بنوونځي کی داخل شوي او بيا په مياشتينو پيسو کی ناغه وشوه نو زه به دی سمدلاسه پوځي يتيم خانې ته وراستوم. لاهه ډېره لويه ژمنه کړې ده خو خير زه په هره مياشت کی د پيسو د را رسيدو لپاره ده ته د دريو ورځو مهلت ورکولی شم. " کيم چرت وهلو چې محبوب علي به ورته يوه روپۍ راواستوي او که نه؟ په دی به هغه کاتب ته پيسې ورکړي او هم بنارس کی لاهه ته ليک ورواستوي. پادري ورته وويل، " تر څو چې نور خبر راي، ته ورشه د هلکانو سره لوبې وکړه او له دوي څه زده کړه. "

څو ورځې نورې هم تيرې شوې چې د کيم لپاره سختې وې. کله چې ده خوب غوښتو نو ورته به امر وشو چې جامې دی قات کړي او بوتان دی پاک کړي. سهار د سپيده چاودې نه وړاندې به دوي د بيگل (صرنا) په غږ راپاڅيدل. سبا نارۍ به يې لا نه وه خوړلې چې معلم به ورپسې شو او د بې مفهومو تورو د ليکلو امر به يې وکړو. په نه څه خبره به په سوتۍ ووهل شو. کيم به پلانونه جوړول چې کاشکه د بارک د خاکروب نه ښه ډېر اېيم واخلي او د معلم په ډوډۍ کی يې گډ کړي چې دی مړ شي. خو بيا به يې فکر وکړو چې دوي ټول يو ځای ډوډۍ خوري او دا کار به خطرناک وي.

د هغه د ميز په سر د قاشوغي او پنجې سره د ډوډۍ خوراک کول هم نه خوښيدل. کله به يې غوښتل چې هغه کلي ته وتښتي چې سپين ږيري پوځي پکې اوسيدو. خو د بارک په هره لاره محافظان ولاړ و. هغه د هلکانو نه د انگرېزي ژبې د نويو ښکښلو نه علاوه څه نه و اوريدلي. دی به زيات وخت خاموشه و او د نورو هلکانو د ده دا عادت نه خوښيدو، په تيره بيا د هغه چاغ هلک چې د ده د وهلو نه به يې خوند اخستو. په څلورمه ورځ دوي د امبالې د اسونو د ځغاستي ميدان ته ولاړل خو څو شيبې وروسته چاغ هلک په ژرژرا بارک ته راغلو چې اوهارا (کيم) د يو ږيره ور

سړي له خوا تېنټول شوي دي او دا چې د هغه ږيره سره وه. پادري وکتور په دې خبر خوشيني شو. هغه نن سهار د بنارس د يو خانقاه له خوا ليک او د يو بانک د دريو سوو روپو رسيد تر لاسه کړی و. چرت يې وهلو چې د هلک ورکيدل بڼه و او که د ده بيا موندل به بڼه وي.

د امبالي د اسونو د خُغاستي د ميدان په بل سر کې، درې ميله ور اخوا محبوب علي د خپل کابلي اس واگي رابنکلي او کيم ته، چې د ده مخې ته ناست و، وويل، "دا زما د غيرت او د عزت خبره ده. د امبالي خلک ما پيژني او په ميدان کې ټولو وليدل چې ما هغه هلک وهلو او ته مې راوتېنولي. زه څنگه تا له دې بارک نه وباسم؟ دوي به مې بندي کړي. ته صبر وکړه، ته اوس صاحب يې، قسمت به پخپله درته لاره وښاي." کيم شونډې بوسې نيولې وې او د محبوب علي نه يې پيسې غوښتې چې بنارس ته به ولاړ شي او لاسه سره به وويني. هغه په خپل وويل، "زه صاحب جوړيدل نه غواړم او ياد دې نه دي، ما ستا پيغام امبالي ته رسولي و." خو محبوب علي د اسپي مخ بيرته تاو کړو.

کيم دا کار يوه دوکه وگڼله او محبوب علي سره په جنگ شو. خو بيا يې ورته نوې لومه واچوله. "دا يو معمولي خبره ده. بنارس د امبالي نه په نيغه لاره دی، ما ستا څومره ليکونه او پيغامونه پيرنگيانو ته اوړي دي چې هيڅ حساب يې نه کيږي. او هغه وروستي پيغام دی پيتر صاحب ته د خړی اسپي دنسل په اړه چې ليرلي و." د محبوب علي رنگ واوختو نو کيم وويل، "نه نه ما نه پيغام نه و هير، هغه خړه اسپه نه وه، سپين اس و." محبوب علي وويل، "تا په ليک کې هم د خړی اسپي نوم ياد کړی و." کيم وويل، زه د بازار کاتبانو ته ټول معلومات په لاس نه ورکووم. "محبوب علي د کيم په سينه لاس کيښودو، خو په دې وخت کې يو چا پری چغه کړه، "اي محبوب علي، زوره وړه، ودريره." بيا يو انگرېز خپل د پولو د لوبی اس د دوي د اس سره يو ځای وځلوو.

سپور. زه له ډېره وخته درپسي خُغم. فکر کووم چې دا کابلي اس به وپلوري.

محبوب. په يو څو ورځو کې ځوان اسونه راروان دي چې ستاسو د لوبې لپاره به بڼه وي.

سپور. دا څوک له ځانه سره وورې؟

محبوب. دا هلک چې راسره دي؟ د ځغاستي د ميدان په سر کې مې وليدلو چې هغه بل هلک ډېر سخت وهلو. د ده پلار پوځي و او په لاهور کې اوسيدو. هلته چې دې ماشوم و نو کله کله به يې زما د اسونو سره لوبې کولې. اوس مې چکر ته راوستو. هلکه! راته ووايه چې په کوم بارک کې اوسيرې چې هلته دې وربښکته کړم؟

کيم. ما هم دلته بښکته کړه، زه پخپله تلې شم.

محبوب. او که ته وتښتيدې نو هر څوک به واي چې دا زما گناه وه.

سپور. دې به ډوډۍ ته ورشي. بل چرته تښتيدې شي؟

محبوب. هو، خو په دې خاوره زيږيدلی دی او ملگري لري، هر چيرې چې وغواړي تلې شي. ډېر هوښيار هلک دی. هر وختې چې يې جامې بدلې کړې د سترگو په رپ کې به تری هندو هلک جوړ وي.

سپور انگرېز د کيم جاج اخستو او هغه محبوب علي ته غاښونه چيچل. داسې احساس ورته کيدو لکه چې محبوب علي ورباندې ملنډې وهي. دوي بارک ته ورسيدل نو مخامخ ورته پادري ولاړ و. کيم له اس بښکته شو او غلې ودريدو. هغه سپور ډگر وال کرايټن و چې کيم د ده غږ په انباله کې د شپې اوريدلې و او نن يې په رڼا ورځ وليدو. خو ده داسې هيڅ څرگند نه کړل چې گوندي کرايټن پېژني. سپور پادري ته خپل ځان ور وپيژندلو چې "زه ډگروال کرايټن يم." پادري وويل، "د ټولن پوهنې د سروې مشر!" سري سر وخوځوو. پادري ورته وويل، "ستا په ليدو خوشاله شوم او مننه چې دا هلک دې راته بيرته راوستلو." ډگروال وويل، "زما د مننې اړتيا نشته، هلک چرته نه و تللي، ته محبوب علي پېژني. خود دې هلک په اړه راته ووايه. پادري وويل، "زه به درته هر څه ووايم. هم ته يې چې زما دا معمه به راته حل کړي."

په دی وخت کی یو ساینس بنکاره شو او ډگروال په زوره وویل، " محبوب علي، د دریو نیمو سوو نه یوه روپی زیاته نشم درکولې. " محبوب علي د اس مخ تاو کړو او وي ویل، " صاحب ستري دي نو خکه په قهر دی. تر څو دی پادري صیب سره خبری کوي، زه به د هغه ونی لاندی ورته انتظار وکړم. " پادري او ډگروال په برنډه کی په کرسیو کښیناستل نو کیم محبوب علي ته ورغلو او ورته په قهر لگیا شو چې له ده سره یې دوکه کړی وه. هغه ده ته تسلي ورکوله او ډگروال چې په اردو ژبه پوهیدو د دواړو خبرو ته غوږ نیولې و. پادري د کیم د اسنادو لپاره دننه ولاړو نو کرایتن خان سره وویل. " د دی هلک نه پوځي نشي جوړیدې. " پادري چې د لامه لیک راوړو نو محبوب علي کیم ته وویل، " چاغ پادري ډگروال ته څه وربښی؟ " کیم وویل، " د لامه لیک. هغه زما د زدکړو لپاره پسي رالپړلي دي. هغه له تا ډېر ښه دی، دروغ خو نه واي، ته خو دروغجن یې. " محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې لږ صبر وکړي نو هر څه به سم شي.

پادري او ډگروال تر ډېره وخته د کیم په اړه غږیدل او اخر دی نتیجې ته ورسیدل چې کیم به لکهنو ته ورواستوي چې هلته په سینټ سیویر ښوونځي کی زدکړی وکړي. ډگروال وویل چې دی راتلونکې اوونۍ پخپله هم لکهنو ته روان و نو کولې شي چې هلک له خانه سره بوځي. دا د هغه لپاره د ټولن پوهنې یوه په زړه پوری بیلگه وه. هغه پادري ته سپارځتنه وکړه چې د کیم د هندي ژوند په اړه دی چا ته خبره ونکړي ځکه ده غوښتل چې پخپله په دی اړه یو څه لیکنې وکړي. اخوا محبوب علي اوس کیم ته د اسونو د نسل او د دوی د خسماني په اړه معلومات ورکول او ده ورته غوږ نیولی و. محبوب علي ولیدل چې د پادري او د ډگروال خبری پای ته رسیدلی وی، نو کیم ته یې یوه روپی په لاس کښنوده او وي ویل، زه بچو ستا ستونزه حل شوه، گورو چې کرایتن څه واي؟

ډگروال له برنډې کیم ته وویل، " دری ورځې وروسته به ته له ما سره لکهنو ته ځي. وونه تښتي. " کیم په ژرغوني غږ کي وویل، " زه به سپین ریري ووینم که نه؟ " کرایتن وویل، " لکهنو د بنارس سره نږدې دي او

ممکن هلته د لاما سره وويني. " کيم وويل، " زه به انتظار وکړم خو هلکان به مې وهي. "

ماسپنين محال کيم د بارک د معلم مخې ته ولاړ و چې سخت په قهر و. ده ورته وويل چې له درسونو يې خارج کړې دي. د کيم لپاره دا يوه بې مانا خبره وه. هغه له صنف ووتلو او بازار ته ولاړو. هم هغه کاتب يې وموندلو او پيسې يې ورله ورکړې. بيا يې وويل، اوس زه يو بل ليک وراستول غواړم. دا ليک په بنارس کې يوسپين بريري ته مخاطب و. متن يې داسې و.

" د هغه سپيڅلي لپاره چې د سيند په لټون گرځي او اوس د بنارس په خانقاه کې دی. په دريو ورځو کې زه به لکهنؤ ته روانيم. د بنوونځي نوم سيويردی خو نه پوهيرم چې د بنار په کومه برخه کې دی. " کاتب وويل. " زه خبر يم. " کيم ورته وويل، " نو وي ليکه او زه به درته يوه آنه زياته درکړم. " کاتب چې د ليکلو نه وروسته سر پورته کړو نو وي ويل " دا مونږ ته څوک گوري؟ " کيم مخ واړوو نو وي ليدل چې ډگروال کرايټن په ساده جامو کې د سرک نه اخوا ولاړ و. هغه کيم ته اشاره وکړه او چې دی ولاړو نو وي پوښتل.

کرايټن. دلته دی څه کول؟

کيم. (په ويره) ما بنارس کې سپين بريري ته ليک ورليږلو.

کرايټن. دا خو دی ورته نه دي ليکلي چې ما سره به ځي؟

کيم. نه. داسې مې نه دی ورته ليکلي، که باور دی نه کيري، ورشه ليک ولوله.

کرايټن. (خندا) نو ولي دی ورته وونه ليکل چې زه دی لکهنو ته بيايم؟

کيم. (په جرات) ما ته ويل شوي دي چې د بيگانه خلکو نومونه مه يادوه. ډېر ښه ښه پلانونه د نومونو په يادولو د خاورو سره خاورې شي.

کرايٽن. هر چا چي درته ويلي دي بنه درس يي درکړي دي. ما خپل د تمبکو ډبلي د پادري په کور کی پريښي دي ما بنام هغه راته راوړه.

کيم. ستاکور چرته دی؟

کرايٽن. په بازار کی له چا پوښتنه وکړه.

ډگروال پخپله لاره ولاړو او کيم بيرته کاتب سره کښيناستو خوسوچ يي کوو. د تمبکو ډبلي يوه بانه ده. ډگروال معلومول غواړي چي زه ده د کور په اړه خبر يم که نه. دوي فکر کوي چي زه ماشوم يم، ما به تير کړي. هغه له کاتب د ډگروال په اړه وپوښتل. ده ورته وويل، چي کرايٽن داسی کم عقل ډگروال دي چي کنډک نه لري. هر وختي اسونه اخلي او د خداي د مخلوق په اړه پوښتنې کوي. دا د بوتو او کانو او د خلکو د رواجونو په اړه له هر چا پوښتنې کوي. محبوب علي واي دي د نورو ټولو گوراگانو نه زيات ليوني دي. کيم د ډگروال په اړه په فکر کی شو. ده د هند عادي خلکو ته چي ډېر هوښيار نه و درناوي کوو، خو هغه څوک چي چالاکي يي کوله دي ورسره ډېر نه غږيدو. کيم بارک ته چي ولاړو نو د وکتور نه يي د تمبکو د ډبلي پوښتنه وکړه. هغه د پادري سره خپل د تمبکو ډبلي نه و پريښي او غوښتل يي چي معلوم کړي، کيم د ده په اړه څومره معلومات لري.

د علم دروازه

پادري وکتور د سهار له دعا او سبا نارۍ نه وروسته کيم خان سره بازار ته بوتلو او د جامو او بوتانو سربيره، نور شيان يي ورته واخيستل. د سينټ سيوپر په شان ځانگړي او معتبر ښوونځي لپاره دا هر څه ضرور و. د سفر په ورځ د پادري په بدرگه او د سامان د بکس سره کيم د اور گاډي ستیشن ته ولاړو. وکتور ورله د دويمې درجې د اورگاډي ټيکټ واخيستو او د ډگر وال کرايټن د لومړي درجې سره جوخته ډبه کی يي کښينولو. بيا يي ورته دعا وکړه او وي ويل، "په ښوونځي کی هغوي ستا د راتلو نه خبر دي، ډگر وال به په لاره ستا خيال وساتي چي ورک نشي." اور گاډي روان شو خو کيم د دويمې درجې په دی خونه کی يواځی ناست و او په

کړکۍ کې د لامله سره د لاهور نه تر امبالۍ سفر يې يادولو. په کړکۍ کې يې د هغه سفر خبرې په تصور کې ليدې.

يوځای ډگروال کرايټن کيم خپلې ډبې ته راوبللو او ورسره يې په انگرېزي ژبې خبرې پيل کړې. ده ته يې وويل چې په ټول هند کې انگرېزان د خپلو خلکو يو زنځير لري. کيم کولې شي چې د دې زنځير يوه کړۍ شي او که په ازموينو کې بريالې شو نو د اوولسو کالو په عمر کې د مياشتې دېرش روپۍ تنخواه گټلې شي. کيم ورته سر خوځوو خو داسې لکه چې د ډگروال په نيمو خبرو نه پوهيدو. اخر هغه په اردو ژبه خبرې پيل کړې نو کيم ورته غوږ ونيولو. ورته يې وويل، ته چې هر ځای ته ورځې نو هغه په حافظه کې ياد ووساته او بيا چې دې موقع پيدا کړه نو په کاغذ يې انځور جوړکړه. کيديشي يوه ورځ چې ته پوخ زنځيري شي نومونږ دواړه يو ځای کار وکړو.

کيم سوچ کوو چې د ډگروال خبرو ته ځواب ورکول به ښه وي او که نه. کرايټن وويل، که تا د دې غرونو نه وراخوا د يو سيند يا د يو کلي معلومات راته راکړل نو زه به درته سل روپۍ درکړم. ته خبر يې د دې غرونو شا ته څه دي؟ کيم وويل، "زه څه خبر يم؟ زه خو ماشوم يم." ډگروال يوه روپۍ له جيبه راوويسته او وي ويل، "زه اوس ووايه." کيم د روپۍ د اخيستو لپاره لاس وړاندې کړی و خو بيا يې شا ته کړو. ورته يې وويل، "نه صاحب. زه خبر يم چې د ځواب لپاره به ته پيسې راکوي خو ته ولې له ما پوښتنه کوي؟" ډگروال روپۍ ورته ورکړه چې دا د هغه له خوا يوه تحفه ده. بيا يې وويل. "ته يوه ځانگړې روحیه لري چې په سينت سيويرکۍ يې ورک نه کړی. هلته ډېر هلکان د تور پوستو نه کرکه کوي خو ته د يو صاحب او د يو ريښتوني صاحب زوي يې. نو هيچرې به د تور پوستو نه کرکه نه کوي. زه داسې کسان پيژنم چې نوي نوي د حکومت په ملازمت کې شامل شول او د ځاي خلکو په دود دستور نه پوهيدل. په دې خبره د دوي نه يې معاش وگرځوو. دا ياد لره چې د ناپوهۍ نه لويه گناه بله نشي کيدې.

د هغو څليرويشتو ساعتونو په سفر کې ډگروال څو واري کيم راوبللو او هر واري يې ده ته نوي خبرې وکړې. کيم اوس پوه شوي و چې ده پخپله څه

کارکوو. کیم محبوب علي ته معلومات ورکول او محبوب علي ډگروال ته. ده سوچ کوو، که د دی کار لپاره زه یو واری بیا له ټولو بندیزونو ووځم نوډا به ښه وي.

کله چې اور گاډی د لکهڼو ستیشن ته ورسیدو نو کیم اخوا دیکوا وکتل. د ده هیله وه چې لاس به ورته د هرکلی لپاره ولاړ وي، خو هلته هیڅوک نه و. ډگروال دې په یو اس گاډي کی د سامان سره کښینولو او سینټ سیویر ښوونځي ته یې ورواستوو. ده ته یې د بیا لیدو وویل او د خلکو په گڼه گونه کې ورک شو. د لکهڼو فضا کیم ته د لاهور نه ښه ښکاره شوه. د خپل گاډي کوچوان ته یې وویل، د ښار د بازارونو منځ نه مې بوځه. کوچوان ورته مخ وړو چې هغه ته د سینټ سیویر لپاره امر شوي دي. کیم ولاړو د کوچوان سره په لوړه تخته کښیناستو او په اردو ژبې کی یې ورسره خبری پیل کړی. راتلونکي دوه ساعته دوي د ښار ټول بازارونه ولیدل. هغه کوچوان ته وویل، "دا خو راته د افسانو ښار ښکاري". کوچوان ورته د لکهڼو د نوایانو او د غدر د وختونو د انگریزانو د جنگ کیسه وکړه. اخر ستړی شول نو کوچوان ښوونځي ته مخه کړه.

د گومتي سیند پر غاړه د سینټ سیویر ښوونځي په ډېره لویه زمکه کی جوړ و. د ودانۍ په لیدو کیم د څه خبری لپاره خله خلاصوله چې د چونه شوي دیوال د یوی ستنې سره د ماښام په تیاري کی ناست څوک یې ولیدل. هغه کوچوان ته په چیغه وویل، "ددریره!"... کوچوان گاډي ورو کړو او کیم ترې ټوپ وکړو او په منډه د ستنې لور ته ولاړو. په بله شیبه دی د ستنې سره نږدې پرزمکه پروت د لاسه د ژیر لباس لاندې د هغه پښې ښکلولي.

لامه. زه د یوی نیمې ورځې نه دلته ستا په انتظار شیم. ما سره د خانقاه یو راهب هم و چې لاره یې راته سمه کړه. کله چې ستا لیک را ورسیدو نو زه په اورگاډي کی له ښارس روان شوم.

کیم. ته د هغه کوهلو میرمنې سره ولی پاتي نشوی؟ ښارس ته په کوم حال وورسیدی؟ کله چې له تا بیل شوم، زړه مې خفه و.

لامه. د هغې بنځې په خبرو زه ستړی شوم. هر وختی یې رانه تعویذونه غوښتل. هغه ډېره سخي میرمنه ده خو زه تری روان شوم چې دا پخپله د عبادت ثواب وگټي. بیا مې د بنارس ټکت وکړو او هغې خانقاه ته ولاړم چې خلک مې پکې پیژندل.

کیم. او ستا سیند؟ ما نه خو هیر و.

لامه. ما نه سیند هیر نه دی. خانقاه ته ځکه راغلم چې دلته مشوره وکړم. هند ډېر لوی وطن دی او کیدېشي له مونږ وړاندې پوهو استادانو په دی اړه څه لیکنی پرېښي وي. په خانقاه کی په دی اړه بحث روان دی، څوک یو څه واي او څوک بل څه. د سره غویي ملا راته لیکلي و چې هر څه زه غواړم هم هغسی به کیري. ما ستا د سبق لپاره د یو کال پیسی دوي ته واستولی او بیا دلته کښیناستم چې د دی علم د دروازي نه په تیرېدو، تا وویښم. ددی لپاره نه چې ته په ما گران یې بلکه د دی لپاره چې دومره پیسی مې درباندي ولگولې چې د دی نتیجه پخپلو سترگو وگورم. مینه دنیاوي خبره ده او زه دنیاوي شیان نه غواړم.

کیم. ای محترم. تا خو د سیند لتون کوو، تا سره په لاره تگ څومره خونده ور و! زه په دی نړی کی یواځې یم، یو محبوب علي مې پیژندلو خو هغه راسره درغلي وکړه. زه بی له تا څوک نلرم.

لامه. زه هم څوک نه لرم خو زه غواړم چې ته زدکړه وکړی. تا نه هغسی صاحب جور شي چې ما ته یې دا عینکې راکړې وي. زه به بیا هم ستا حال اخلم خو اوس ورشه. یوه ورځ به تا نه دا هر څه هیر وي.

کیم. (په ژړا) ما تا سره ډوډی خوړلی ده، زه به تا څنگه هیروم؟

لامه. مه ژاړه زویه، زه بنارس ته ځم او ته به بنونځي ته ولاړ شي. کله کله به راته لیکونه رالیري. د هغه خانقاه پته یاده ساته. زه که هر چیري یم، لیکونه به راته رارسیري.

د سینت سیویر په بنونځي کی درېو سوو هلکانو زدکړه کوله چې د یو سخت رژیم لاندی یې ژوند تیروو. دا ټول د هغو انگریزانو زامن و چې په

هند کی یې حکومتي یا پوځي خدمتونه سر ته رسول. خو کیم هر وختی چې موقع پیدا کړه، اصول به یې ماتول. په بنار کی د کولرا د وبا پر وخت دوي اجازه نه لرله چې بهر ووځي خو کیم د لیک استولو لپاره کاتب ته ولاړو. ډېر زر ده لیک ولوست زده کړل او پخپله به یې لیک لیکلي شو. هر هلک خپلی کیسي لرلي او کیم د دی ژوند سره څه نا څه عادت شو. بیا د اوړي لپاره د دریو میاشتو رخصتی پیل شوي.

کیم ته خپل معلم د پادري وکتور له خوا پیغام ورکړو چې په اورگادي کی د امبالي نه وراخوا د غرونو یو ستیشن ته دی ورشي. خو کیم سر زوري کوله. د ده دلیل و چې د اوړي رخصتی د ده خپل وخت و، ولي د ده وخت حساب دی بل څوک وکړي. خو هغه د لاهه له خوا لیک نه و تر لاسه کړی او زړه یې غوښتو چې هندي ډوډی وخوري، وریژي، کباب، دال، چیتی. په لاس یې وخوري ځکه په بنوونځي کی به دوي پر میز د قاشوغو او چرو او پنجو سره ډوډی خوره. هغه ته د بنوونځي ډوډی خوند نه ورکوو. بله لاره ورته دا وه چې محبوب علي ته ورشي خو دي له هغه مرور و. د ده هم صنفیان او ملگري خپلو خپلو کورونو ته ولاړل او اخر ټول بنوونځي تش شو. د کیم صندوق هم د نورو هلکانوپه شان د لوی دروازي سره کینودل شو نو ده یو گاډي راوغوښتو او د بازار د یو ملگري کور ته ولاړو. خپل صندوق یې له هغه سره امانت کینودو، خوشیان یې تري واخیستل او چې بیرته په اس گاډي کی کښیناستو نو په مخ یې تور رنگ وهلي، هندو هلک تري جوړ شوي و.

کیم په ستیشن د دریمي درجي ټکت واخستو او په اورگادي کی کښیناستو. مساپرو ته یې وویل چې دی د یو مداري شاگرد و. تر امبالي ده د خپل ځان په اړه نورو مسافرو ته رنگا رنگ کیسي کولي. اخوا په شمله کی ډگروال کرایټن ته په تار (ټیلیگرام) کی خبر ورسیدو چې کیم او هارا ورک شوی و. ډگر وال یو سهار د اس د ځغاستي په میدان کی محبوب علي ته دا خبر ورکړو نو هغه ورته وویل، " انسان او په اس کی توپیر نشته. کله کله اس مالگه غواړي او که خاوند ورته مالگه ورنکړي نو بیا زمکه څټي. هغه هلک سرک ته وتلي دي، د بنوونځي نه به یې زړه ستري وي. پخپله به راشي. که نه زه به یې لټه وکړم." ډگروال پوښتنه وکړه، "اوکه دی مړ

وي؟ محبوب علي وخنډل. "که تبي وونه وژلو نودی به ژوندی وي. شادو له ونې نه غورځيزي، بی غمه اوسه." ډگروال وويل، "د ده سر زوري ورته تاوان رسولی شي."

محبوب علي امبالي ته په لاره د اسونو د يوې قافلې سره روان و چې يو سهار د کالکه سره نږدې ترې چا خير و غوښتو. هغه خيرات غوښتونکي وترتلو نو هغه په انگریزي کی ورته ځواب وويلو. محبوب علي د کيم غږ وپيژندلو او وي ويل، "ته چيرته ورک وي؟ انگریزان درپسی په لتون خوار شول." بيا دی کيم سره د يوې ونې لاندی کښيناستو او هغه ورته خپله کيسه تيره کړه چې څو ورځې يې په امباله کی د خپل يو ملگري کړه وارولی. بيا د هغه سره ډېلي ته ولاړو، ورپسی څو ورځې يې د تيلو د گانې غواي وگرځوو. بيا يې د پتيالي د ميلي په اړه واوريدل نو بيرته پنجاب ته ولاړو. هلته يې د پتاخو جوړولو په يوه کارخانه کی د اور لوبې شيان جوړکړل. راجه گان يې په پيلانو سپاره وليدل چې د اور لوبی ټولو توکو ته يې په يوه مخه اور ورته کړو او يوولس کسان پکې مړه شول. د کارخانې مشر هم پکی مړ شو. کيم د بارودو د چودنې په زور له يو تمبو نه بلی خوا ته والوتو خو هيڅ زيان ورته ونه رسيدو. بيا يو سيک سره د سايس په توگه مله شو او هغه چې ورله کومي پيسې ورکړې وې، په هغی تر دی ستیشن را ورسيدو. محبوب علي ترې پوښتنه وکړه، "نو ته اوس ما سره ځي؟" کيم سر و خوځوو نو هغه له ځان سره يو سراي ته بوتلو.

محبوب علي ورته د مسلمانانو جامې واخيستي. کيم په سراي کی ځان پاک کړو او نوي جامې په غاړه کړی. هغه ورته ښه ډوډی راو غوښته چې شيريني هم پکی وه. بيا د چيلم په سر دواړو خبرې پيل کړې.

کيم.. ډگروال صيب راته په قهر و؟

محبوب. هو خو ما دلاسه کړو. بيا هم دا تبتيدل او پتيدل ښه خبره نه ده.

کيم. حاجي صيب دا زما د رخصتو ورځی دي. زه دري مياشتي د دوي غلام ووم، اوس سکول بند دی نو ولي پخپله خوښه وونه گرځم. بله دا چې دوي زما د لگښت نه بي غمه دي.

محبوب علي. د پيرنگي لپاره دا خو روپي هيڅ نه دي. دوي يې هم د يو هدف لپاره درباندي خرخوي، ستا په غم کي نه دي.

کيم. زه ډېر پخوا له دي خبر ووم.

محبوب. تا ته چا وويل؟

کيم. ډگروال صيب پخپله راته وويل. په هم دي الفاظو کي به يې نه وي ويلي خود هوبنيار لپاره اشاره کافي وي. دا خبره يې راته په ترين کي وکړه کله چي مونږ لکهنو ته تلو.

محبوب. که داسي ده نو زه به درته يو څه نوري خبرې وکړم. تا چري ما ته دروغ نه دي ويلي نو زه دي قدر کووم. ته دا بنوونځي جدي وگڼه ځکه سبق بنه شي دي.

کيم. سمه ده، زه به بنوونځي ته ولاړ شم او ټول سبق به ووايم. خو له سبق وروسته به دوي ما پريزدي چي په خپلو خلکو کي پاتي شم او که نه وي نو گورا صاحب به رانه جوړ کړي.

محبوب. ستا خپل خلک څوک دي؟

کيم. د دي لوي او بنکلي وطن خلک زما خلک دي. بله دا چي زه به خپل لاما ووينم، او دريمه دا چي زما پيسي پکاري دي.

محبوب. پيسي خو د هرچا پکاري وي. زه به درته اته اني درکړم. دا ځلي مي په اسونو کي ډېره گټه نه ده کړي. خو ته زر زر سبق ووايه، دري کاله به دي تير شي. بيا ممکن زما هم پکار شي.

کيم. (خندا) تر اوسه مي درته کارونه نه دي کړي؟

محبوب. ځوابونه مه راکوه. دنن نه ته زما د اسونو نوي سايس يې. زه ورشه او زما د سرو سره د شپي لپاره خپل ځاي جوړ کړه. دوي د ستيشن شمالي څنډو کي ډېره دي.

کیم. که ستا له خوا راسره څه نښه نه وي نو ستا سړي به می په وهلو د ستیشن جنوبي څنډو ته وشړي.

د طلای غشي سیند

محبوب علي د خپل کمر بند نه د چیناي رنگ یوه چکی راوویسته، خپله کټه گوته یې ورباندې کیښوده او بیا په یو ژیر کاغذ یې د دې گوټي نښه ولگوله. د بلخ نه تر بمبې پوری سوداگرو د محبوب علي د گوټي نښه پیژندله چې پکې د یو زخم لیکه واضح ښکاریده. هغه کاغذ کیم ته ورکړو چې د ده قافلي مشرته ښکاره کړي. محبوب علي راپاسیدو او په بهر تلو کې یې وویل، "تر سهار به بیرته راشم." کیم تری پوښتنه وکړه، "د کوم لوري سرک نه به راځی؟" هغه ورو وویل، د ښار له خوا سرک نه، هم دا یو سرک دی. کیم د شپې په تیاره کې بهر ولاړو او د سراي د دېوال سره سره راتاو شو. دی د ستیشن مخالف لوري ته روان شو او د یو میل نه هم زیات مزل یې وهلو. بیا یې له جیبه یو قطب نما راوویستلو او په ارام قدم بیرته وگرځیدو. هغه پخپل ذهن کې د محبوب علي د کسانو لپاره یوه کیسه هم تیاره کړه چې د اورگاډي د ستیشن سره نږدې په یوه تش میدان کې ډېره و. هلته دوه لاری هم ولاړې وې چې پکې د محبوب علي اسونه و. د کیم په لیدو د قافلي مشر ورباندې غږ وکړو نو ده ورته کاغذ وښودلو او وې ویل، "زه د حاجي صیب خدمت گار یم، سهار چې راشي پخپله تری وپوښتی خو اوس د اور سره نږدې د شپې تیرولو ځای را کړی."

څو شیبې وروسته دوي ټول د اور چاپیره خوب ته وغځیدل. کیم ته یې یوه کمبله ورکړه او دې هم په داسې ځای کې سملاستو چې پښی یې د لاری د یوې پای لاندې وې. هغه په دی حال خوشاله و او بیا د ضرب او د تقسیم د سوالونو په حلولو ورو ورو خوبولي شو. خو نابیره د ده غورونو کې د پس پس غږ راغلو. یو سړي د لاری شا ته د بل سره پټې خبرې کولې. "دی تر اوسه نه دی راغلی؟ چې کوم خوا تللي دي؟" بل سړي هم هغسي په ورو غږ وویل، "دا ځلي چې د غرونو نه اخوا درنه ولاړ نشي. د دې امر شوی دي. خبر یې د ده په سر څومره پیسې دي؟ بل غږ وویل، هو

خو مونږ د سرحد نه ډېر ليرې يو. كه پيښور وي نو هلته دا كار اسانه و. لومړي وويل، هو... پيښور چې پكې د ده خپلوان پراته دي. زمونږ لپاره هغه ځاي او دوزخ يو دي. دويم وويل، نو بيا څه وكړو؟ لومړي بي صبره شو،

" او بي عقل، ما درته ويلي دي چې انتظار وكړه چې دي راغلو او څملاستو نو بيا يوه گولۍ ورته بس ده. دا لارۍ به زمونږ تر منځ شي او مونږ به د اورگاډي په پاتلۍ ولاړ شو او ځان به ورك كړو. دوي به نه خبريزي چې ډز له كومي خوا ووشو. لږه شيبه خاموشي وه بيا يو كس وويل، ياره زما خودېر ساړه كيږي. بل په سخته وويل، ته څنگه فقير يي چې لږ ساړه نشي زغملې. " د كيم سترگې پټې وې خو هغه سوچ كوو، " بناي محبوب علي ته هغه سپين اس گران تمام شو، يا كيديشي كوم بل خبر يي خرڅ كړي وي. خو اوس څه وكړم؟ "

شيبه وروسته، ده كمبله د ځان نه لري كړه او لكه چې څوك په خوب كې ويريږي، ناره يي كړه، " وي بلا مي خوري... موري... بلا ده هله نيسي... بده بلا ده... ټول خلك راويښ شول او ده ته په بدو ردو وئيلو بيا ويده شول. كيم په دې شور ماشور كې د خپل ځاي نه څو گامه ليري د اورگاډي د پاتلۍ سره نږدې سملاستو او څو شيبې د پوزې او غوړونو نه د خرږيدو غږونه يي ايستل، داسې چې هغو غلو ته وبناي چې دي ويده شوي و. بيا ورو غوندي لكه د مار په زمكه ورغړيدو او په تياره كې د تور سر ك يوه برخه شو. تر ډېره وخته دي روان و تر څو داسې يو ځاي ته ورسيدو چې د سر ك يوې غاړې ته زمكه بنكته شوې وه. دې هلته د يوې تيري شا ته كښيناستو. بره په سر ك ده ته هر څه بنكاريدل.

يو څود غوايانو گاډي تير شول. يو پولېس او څو لاروي چې د بلا گانو نه د ساتنې لپاره يي مناجات ويل، پخپله لاره ولاړل. څو شيبې وروسته هغه د اس د ټكاري غږ واوريدو نو پوه شو چې دا به محبوب علي وي. هغه په ټيټ غږ د ده نوم واخيستو، " پام كوه وړاندې مه ځه. " اس سمدلاسه ودريدو او محبوب علي په زوره وويل، " داسې سست اس به بيا چري نه اورم. د بنار ټول ميخونه او هډوكي يي په پينو كې راټول كړي دي. " دې له اس رابنكته شو او د دې وړاندینۍ پښه يي راپورته كړه. بيا يي ورو وويل، "

سر بنسکته کړه څوک به دی وگوري. " کیم وویل، ستا د اسونو لاری شا ته دوه کسان درته په انتظار ناست دي. کله چې ته سملاستلی، دوي به درباندي ډزکوي چې ستا د وژلو لپاره پیسې واخلي. " محبوب علي په وروغز کې وویل، " تا ولیدل؟ یو تن پکی د فقیر جامې خو نه وې اغوستې؟ " کیم وویل، " ما نه دي لیدلي خو یو کس بل ته ویل چې ته څنگه فقیر یې چې ساړه نشې زغملې. " محبوب علي وویل، " شابسي، ورشه پخپل ځای ویده شه، زه نن شپه نه مرم. "

کیم بیرته هم هغه ځای ته ځان ورسوو او په کمبله کې ویده شو. کله کله به یو اورگاډي د ده څنگ کې تیر شو خو دی نه وینیدو. محبوب علي خپل اس د ستیشن سره نزدې وتړلو او پخپله دننه ورغلو. هلته د تریفک یو مشر یې ولیدو او ورته یې د دوو فقیرانو حال ورکړو چې د ده د لاریو سره نزدې لیدل شوي و او وېره یې څرگنده کړه چې هغوي د غلا لپاره هلته ایسار و. مشر ورته ډاډ ورکړو او یوتکره پولیس سره د گاډي انجن ته وختلو.

محبوب علي سهار خپلو کسانو ته ولاړو نو هیچا ورته د دوو فقیرانو کیسه ونکړه چې د اورگاډي پولیسو نیولي و. خو کیم د محبوب علي سره د بارد بنسکته پورته کولو پر وخت ورته د دوي د نیولو کیسه تیره کړه. د ورځې په پیل کې د دوي قافله په سړک روانه شوه. کیم به کله په لاری او کله اس سپور و او د لاری خوند یې اخستو. دوي شمله ته ورسیدل نو محبوب علي د خپلو اسونو د پلورلو نه وروسته کیم ته د یوځای پته ورکړه چې هلته د لورگن نومی سړي سره وويني. د ده کور د لرغونو توکو او د مداریانو له شیانو ډک و. کیم څو ورځې د ده میلمه شو او رنگا رنگ شیان یې ولیدل چې د پلورلو لپاره به یې هر ډول خلک راتلل.

هلته د کیم د عمر یو هندو هلک اوسیدو او دوي دواړو به د لورگن واړه کارونه کول او د پیسو حساب به یې هم زده کوو. کیم لس ورځې په خدا او خوشالی تیرې کړې. اخر د ده لپاره د کالکه نه د اورگاډي ټکټ واخستل شو او دی له شملي روان شو. لورگن ورته پینځه روپۍ ورکړې وې چې هغه وخت د کیم لپاره یوه خزانه وه. د اوړي رخصتی خلاصی شوي اود لکهښو په بنوونځي کې د هغه زدکړی بیا پیل شوې. وخت په

الوتو شو او راتلونکي درې کاله دی هم هغه بنوونځي کې و. کله به په رخصتيو کې دی د بنارس خانقاه ته ولاړو او ليدل يې چې لامه نور هم ضعيف شوي و خو ده خپل سيند تر اوسه نه و موندلې. کيم ته يې وويل، ما څو واری خوب ليدلې دي چې تر څو راسره خپل مرید نه وي زه دا سيند نشم موندلی.

کيم اوس زيات وخت د کتابونو په ولوستلو تيروو او هغه هومره سر زوري پکې نه وه پاتې. په يو اوړي کې ده د محبوب علي سره لومړې بمبې او له هغه ځايه په بېړۍ کې کراچي ته سفر وکړو. په بل کال، دی کويته ته ولاړو او دغرونو قبایل يې وليدل. په دريم کال دی پيښور ته ولاړو او هلته د يو پښتون په جامه کې وگرځيدو. کرايتن ده ته يو وړوکي شين رنگه لرگين بکس وراستولی و. په دی کې رنگونه، برشونه او سپين کاغذونه و. ورسره د نقشي جوړولو سامان هم و. کيم به کله نا کله په هغو کاغذونو انځورونه جوړول. د لامه سره د سيند لټون د ده هم يو ارمان و چې تر اوسه ترې هير نه و.

کيم اوس د شپاړسو کالو و او دواړه کرايتن او محبوب علي د ده له ارمان خبر و. د بنوونځي د سبق په پورا کيدو، په وروستي ورځ هغوي کيم ته اجازه ورکړه چې د لامه سره تلې شي خو دې به په هغه سفر کې د دوي لپاره کار هم کوي او د هغې په بدل کې ورته د مياشتې شل روپۍ ورکول کيږي. کيم خپل ځان د بودايانو په جامه کې پټ کړو او د يوې غوټې سره بنارس ته ولاړو. لامه ته په پښو پريوتو او د سفر پلان يې ورسره جوړ کړو. هغه ته يې وويل چې حکومت له خوا ورته د کاتب دنده ورکړې شوې ده. لامه ترې پوښتنه وکړه، "پوځي خو يې درنه جوړ نکړو؟" کيم وويل، "نه زه جنگ نشم کولې." په خانقاه کې نورو راهبانو، کيم ته يوه لرغونې نقشه وروښودله چې ورباندې څرخ جوړ و. لامه ورته وويل، زه به درته د دې څرخ د جوړولو چل وښاييم چې يو پخواني چيناي هنر و.

په بل سهار دوي په خانقاه کې د شپې پاتې وريژې د ترخو چاپو سره وخورې او بهر راووتل. کيم تر سهارن پور د اورگادي ټکټونه واخستل او د دريو ورځو د سفر نه وروسته دوي هلته د کوهلو د ميرمنې کره ورغلل. د هغې په کور کې يې دوه ورځې دمه وکړه او هلته يو هندو هری بابوهم د

دوي سره مله شو. هري بابو د کيم سره په شمله کې ليدلي و او د حکومت د زنځير يوه کړۍ و. دوي شيوالک د غرونو نه دون او بيا شمال کې د مسوري لوړو ته ورسيدل. هلته هري بابو دوه کاتبان چې يو يې کيدار ناته او بل بدري ناته نوميدو، ورسره کړل. کيم پوهيدو چې هغوي هم د زنځير وړې کړۍ وې، چې خپل خپل کارونه ورته سپارل شوي و. يو په روسي او بل په فرانسوي ژبې خبرې کولې شوې.

دوي په څو کچرو خپل سامان چې تمبوان او د خوارو شيان يې لرل بارکړي و. هر څومره چې دوي په لوړو ختل، د دې قافلي خلکو ته مزل گران ايسېدو. خو کيم ليدل چې د غرونو په سفر کې لاسونه يې واري بيا تازه شوي و. د صنوبر او د زالغوزي د ونو ورمې د هغه په وجود کې نوي توان پيدا کړي و. دلته ساړه هم ډېر و او کيم په لاره ورته د وړۍ يوه کمبله اخستي وه. خو لاسونه وروپورې وځانډل چې دا خو تيب غرونه دي، د دې هوا دومره سره نه ده. کيم ريښتيا چې د غرونو د تگ سره آشنا نه و او په څو ځايونو کې يې پښه خطا شوه. خو دې خوشاله و چې لاسونه په ارام روان و. په ورو کليو کې خلکو به دوي ته د اوزې پنير، شيدې او د کاني په شان سخته ډوډۍ راوړه. کيم به ماښام د خپلو پښو پر غرونو ته کتل او د هند غوړي او مساله داره ډوډۍ به يې مخې ته ودرېده چې اوس د ده له هډوکو نه هم وتلي وه. کيم د تسبيح د اړولو چل زده کړی و. خو ده به زيات وخت د تسبيح په دانو د خپلو گامونو حساب کوو. کله چې دوي د شپې اوده کيدل نو هغه به څو شيبې په کاغذ ليکنه وکړه. په ځينو ځايونو کې يې انځورونه هم جوړول. د دوي د دمې له ځايونو څو واري ليکلي پيغامونه بنسټه په شمله کې ډگروال کرايټن ته وراستول شوي و.

يوه ورځ دوي له يوې تنگې درې تيرېدل چې واورې پکې شوې وې. لاسونه هم هلته پر زمکه په سجده پريوتو. خو د يو واورين طوفان نښې وې او د غرونو شپانه د خپلو ميرو او د اوزو رمې په چټکۍ خوندي ځايونو ته اوړل. هري بابو او د ده دواړه کاتبان وارخطا و. د لږ مزل نه وروسته دوي يوې هوارې شني زمکې ته چې د غره په ډډه و راووتل. له دې غرونو کيم ته احساس ووشو چې دوي اوس يوې نوي نړۍ ته رارسيدلي و.

درې ورځې نور په لوړه د مزل نه وروسته د سپينو واورينو غرونو په ليدو کيم وويل، باور لرم چې خداي هم دلته اوسيري. هلته په يوې هوارۍ کې دوي خپل پړاو جوړ کړو. د ده ملو کسانو په يو دوربين کې وليدل چې دوه کسان له لوړو غرونو دوي په لوري را روان و.

دوي چې رانزدی شول نو کيم احساس وکړو چې دوي د بل وطن و. هغوي د پوستين جامې اغوستې او مخونه يې سره و، داسې لکه چې د اروپايانو وي. بدری نات او کيدار نات ورسره کله په روسي او کله په فرانسوي خبری کولې او کيم دومره خبر شو چې معامله د هغو پينځو رياستونو وه چې يو لوی گاونډي ورته سترگې سړی کړې وې. د سپين اس د بچيانو خبره وروستي حد ته رسيدلی وه. دی کسانو ورسره ډوډی وخوره خو دومره شراب يې وڅښل چې په ځان خبر نشول او يو غرنی بار اوړونکې يې ووهلو. د کيم لپاره دا کار د منلو نه و او دې د يو کس سره ونښتو. د داسې بدی ورځی لپاره ورته محبوب علي يوه طماچه ورکړی وه خو په پړاو کې دومره غوبل جوړ شو چې هغه کسان په تينسته شول. دوي خپلې کچرې په مخه کړل، خو د کيم وینه توده وه. ورتوپ يې کړل نو د يوې کچرې پښه خطا شوه او له غرونو بسکته وغورځيدو. په هغه يابو بار سامانونه هم ورسره ولاړل.

هری بابو، کيم ته په قهر و چې بی ځايه يې شخړه جوړه کړه. په بله ورځ دوي وړاندی ولاړل نو د ورو ورو کورگيو يوه جوپه کې د ژوند نښي ليدل کيدې. دوي چې ورنږدې شول نو يو کس ورته د خپل کور دروازه پرانسته لامه په يوه کمبل سملاستو او وې ويل، "دا زما غرونه دي". د شپې اسمان صفا او د څوارلسمی د سپوږمۍ رڼا له کړکۍ ټوله کوټه روښانه کړی وه. لامه کيم ته وويل، نن شپه عبادت راته مهم دي. بيا تر سهاره دې په عبادت بوخت و. کيم د ده په تندي لاس کيښودو نو پوهه شو چې د هغه تبه وه. دی د نور سفر جوگه نه و خو سهار کيم ته يې په تينگار وويل چې د غرونو نه وراخوا د کوهلو خاوره ده او دی د خپل ټاټوبي لوي عبادت ځای ته تلل غواړي. کيم ورله د بسکته غرونو نه يو حکيم راوبللو چې په راتگ يې څو ورځې تيرېدې.

سهار کیم له کوره بهر ووتلو نو خبر شو چې د ده سره مله ټول خلک بیرته تللي و. د دوي کارونه سر ته رسیدلي و. کیم خپل غابونه مسواکول چې یوه غرنۍ بنځه ورته رانزدې شوه. هغې په فیروزي سرپیچک سر تړلې و او ده ته یې یوه توبره وښودله چې یو بار اوړونکي ورته ښکته د غرونو له لمنو راوړی و. دا توبره په هغه کچرې بار و چې د خارجیانو سره وه او ښکته لویدلې و. کیم د هغې بنځې کور ته ورغلو او د توبرې ټول شیان یې پر زمکه واړول. د دی په تل کی څو کاغذونه و چې په ترکي ژبه ورباندې څه لیکلي و. کیم پوهیدو چې د کرایټن هم دا اسناد پکار و. ده د توبرې نه یو پرکار ځان ته وساتلو، څو د خواړو شیان یې بنځې ته ورکړل او پاتې توکي یې بیرته له غره ښکته وړ واچول. ده یو غوز (جوز) په غابونو مات کړو، یو لیک یې ولیکلو او په غوز کی یې بند کړو، بیا بنځې ته یې ورکړو چې شملی ته یې ورواستوي.

د هغه کلي خلکو ورله سبا نارۍ ورکړه. لامه کله تسبیح اړولې او کله به یې کیم ته د لارې نومونه ورنښودل. بیا یې وویل، "د دی غرونو نه وراخوا د ونو لاندې به ما د خپلو همزولو سره لوبې او جنگونه کول. ما درې کاله په هند کی سفر وکړو خو خپله زمکه د مور په شان وي. اوس راته احساس کیږي چې زه بیرته د مور غیږې ته رانږدې شوم. خو هغه غشي په میدانونو کی پریوتې و، غرونو کی نه. ځکه خو زه هلته ورغلم. په دې دریو کالو کی د هند زمکې ما ته علم او ډېر درناوي راکړو. خو اوس د تگ وخت دی." کیم ورته وویل، ما یو حکیم درته رابللی دی چې علاج دی وکړي. لامه وویل، "زه خبر یم چې زما روح به نور څومره وخت په دی وجود کی پاتې وي، وگوره زما د ازاد کیدو وخت رانږدې دي."

کیم هغې بنځې ته وویل، چې دوي به دوه درې ورځې پلي سفر کوي او د لاری لپاره ورته ډوډۍ پکار وه. وروسته کیم د ډوډۍ توبره په اوږه واړوله، د لامه لاس یې ونيولو او له غرونو بلې خوا، ښکته لوري ته یې منزل پیل کړو. لامه د خپل پورا توان سره روان و خو کیم پوهیدو چې دی ناروغه و. کله کله به یې د هغه لاس پخپله اوږه کیښودو او لکه د امسا به یې د هغه کمزوري وجود په لاره وړلو. د شپې به یې په یوځای کی اور بل کړو او دی به یې په کمبلو کی تاو کړو. زاری یې ورته وکړې چې بل

سهار به يو کلي کی ايساريزي. خو لامه دده خبره نه منله. کيم ورته پښي چاپي کولي او د ټولو اړتياو خيال يې ساتلو. هغه اوس د پښتني او د لامه د وړلو نه ستري و خو زيار يې ايستلو چې لامه خپل منزل ته ورسوي. په بله ورځ دوي د واورې په يو داسې طوفان کې راگير شول چې لاره يې نه شوه ليدې. اخر په يو ځای کيم راپريوتو او داسې احساس يې وکړو لکه چې په هوا کې الوځي. بيا دده ذهن په تيارو کې ډوب شو.

خو ورځی وروسته کيم چې سترگې وغړولي نو په يوه توده کوټه کې په کټ پروت و. دده سر ته محبوب علي او لامه دواړه ناست وو. د دوي په ليدو کيم د پاڅيدو هڅه وکړه خو بی شيمي و. د کرکي نه بهر هوا ورته بدله ښکارېده. دوي په يوه گرمه سيمه کې وو. کيم وويل، "زه لکه چې سل کاله اوده ووم." محبوب علي وويل، ښه ده چې اوده وي او په هغه واورو کې مړ نشوي. هری بابو شمله کې راته ټول حال تيرکړو. کله چې کرايټن ته په غوز کې ستا ليک راورسيډو، نو مونږ پوه شو چې ستاسو وړاندې تگ به درته خطرناک وي. هم هغه وخت مو تاسو پسي خلک ورواستول او قسمت مو ښه و چې دواړو ته پر وخت کومک ورسيدو.

کيم لامه ته وکتل چې خپلې تسبي يې اړولي. دده باور نه کيدو چې دی به ژوندی وي. هغه راپاسيدو دده پښو ته يې لاس يوړو نو ده ورته په سر لاس کيښودو. بيا يې وويل، "زمونږ لټون پای ته رسيدلې دي. هلته په غرونو کې زه ناروغه ووم او نږدې وه چې خپل ځان می مرگ ته وړاندې کړی وي. خو بيا يو غږ راته وويل، "چې ته نه وي، نو دا ماشوم به څه کوي؟" د دی پوښتنې ځواب راسره نه و. ته بهي هوشه پروت وي او زه خبر ووم چې تا د بيرته تگ لاره نشوه موندلی.

بيا راکی دومره زور پيدا شو چې ته مې له هغه ځايه راوويستي لکه چې څوک مهې له اوبو راباسي. يو غږ راته وويل، سيند ته ورشه. ما چې ښکته وکتل نو هغه سيند چې ما لټوو راته مخکې بهيدو. ما د سيند په اوبو کې ټوپ کړ او چې تری راوتلم نو ځان می بيا د انسان په وجود کې وليدو. هغه وخت مې احساس وکړو چې زه د ټولو گناهونو نه پاک شوم. کيم د هغه په شونډو يوه موسکا وليده. داسې موسکا چې يواځې خپل منزل ته رسيدلې کس په شونډو ښکاري.

پای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**